

മഹാഭാരതം - 3

മഹാഭാരതം 3

വ്യാസമഹർഷി

അധ്യായം 51 - 75

താളിളക്കം

2020

പേര്: മഹാഭാരതം 3

ഭാഷ: Malayalam

വിഭാഗം: മഹാകാവ്യം

രചന: വ്യാസമഹർഷി

പ്രസാധകർ: താളിളക്കം

ഡിസംബർ 2020

Layout Design: പ്രവീൺ വർമ്മ

Copyleft:

ലാടെക്കിൽ നിർമ്മിച്ചതാണിത്.
ഓൺലൈൻ വായനയ്ക്ക് വേണ്ടി.
ഉബുണ്ടു ഓപ്പറേറ്റിങ്ങ് സിസ്റ്റത്തിലൂടെ.
കടപ്പാട്: വികിപീഡിയ.

അധ്യായം 51

1 [ജ്]

ബാലോ വാക്യം സ്ഥവിര ഇവ പ്രഭാഷതേ; നായം ബാലഃ സ്ഥവിരോ fയം മതോ മേ

ഇച്ഛാമ്യ് അഹം വരം അസ്മൈ പ്രദാതും; തൻ മേ വിപ്രാ വിതരധം സമേതാഃ

2 [സദസ്യാഹ്]

ബാലോ fപി വിപ്രോ മാന്യ ഏവേഹ രാജ്ഞാഃ; യശ് ചാവിദ്വാൻ യശ് ച വിദ്വാൻ യഥാവത്

സർവാൻ കാമാംസ് ത്വത്ത ഏഷോ fർഹതേ fദ്യ; യഥാ ച നസ് തക്ഷക ഏതി ശീഘ്രം

3 [സ്]

വ്യാഹർതുകാമേ വരദേ നൃപേ ദ്വിജഃ; വരം വൃണീഷ്യേതി തതോ fദ്യവാച ഹോതാ വാക്യം നാതിഹൃഷ്ടാന്തർ ആത്മാ; കർമണ്യ് അസ്മിംസ് തക്ഷകോ നൈതി താവത്

4 [ജ്]

യഥാ ചേദം കർമ സമാപ്യതേ മേ; യഥാ ച നസ് തക്ഷക ഏതി ശീഘ്രം തഥാ ഭവന്തഃ പ്രയതന്തു സർവേ; പരം ശക്ത്യാ സ ഹി മേ വിദ്വിഷാണഃ

5 [ർതിജഹ്]

യഥാശാസ്ത്യാണി നഃ പ്രാഹുർ യഥാ ശംസതി പാവകഃ

ഇന്ദ്രസ്യ ഭവനേ രാജംസ് തക്ഷകോ ഭയപീഡിതഃ

6 [സ്]

യഥാ സൃതോ ലോഹിതാക്ഷോ മഹാത്മാ; പൗരാണികോ വേദിതവാൻ പുരസ്താ ത്

സ രാജാനം പ്രാഹ പൃഷ്ടസ് തദാനീം; യഥാഹുർ വിപ്രാസ് തദ്വദ് ഏതൻ നൃദേവ 7 പുരാണം ആഗമ്യ തതോ ബ്രവീമ്യ് അഹം; ദത്തം തസ്മൈ വരം ഇന്ദ്രേണ രാജൻ

വസേഹ ത്വം മത്സകാശേ സുഗൃഹ്ണോ; ന പാവകസ് ത്വാം പ്രദഹിഷ്യതീതി

8 ഏതച് ശ്രുത്വാ ദീക്ഷിതസ് തപ്യമാനഃ; ആസ്തേ ഹോതാരം ചോദയൻ കർമകാലേ

ഹോതാ ച യത്തഃ സ ജുഹാവ മന്ത്രേർ; അഥോ ഇന്ദ്രഃ സ്വയം ഏവാജഗാമ

9 വിമാനം ആത്മ്യ മഹാനഭാവഃ; സർവൈർ ദേവൈഃ പരിസംസ്തുയമാനഃ ബലാഹകൈശ് ചാപ്യ് അന്തഗമ്യമാനോ; വിദ്യാധരൈർ അപ്സരസാം ഗണൈശ്

ച

10 തസ്യോത്തരീയേ നിഹിതഃ സ നാഗോ; ഭയോദ്വിഗ്നഃ ശർമ നൈവാഭ്യഗച്ഛത്
തതോ രാജാ മന്ത്രവീദോ ിബ്രുവീത് പുനഃ; ക്രുദ്ധോ വാക്യം തക്ഷകസ്യാന്തം
ഇച്ഛൻ

11 ഇന്ദ്രസ്യ ഭവനേ വിപ്രാ യദി നാഗഃ സ തക്ഷകഃ
തം ഇന്ദ്രേണൈവ സഹിതം പാതയധ്വം വിഭാവസൗ

12 [ർത്വിജഹ]

അയം ആയാതി വൈ തുർണം തക്ഷകസ് തേ വശം നൃപ
ശ്രൂയതേ ിസ്യ മഹാൻ നാദോ അവതോ ദൈരവം ഭയാത്

13 നൂനം മുക്തോ വജ്രേണ സ നാഗോ; ഭൃഷ്യശ് ചാങ്കാൻ മന്ത്രവിസ്രസ്ത കായഃ
ഘൃർണന് ആകാശേ നഷ്ടസഞ്ജ്ഞോ ിഭ്യുപൈതി; തീവ്രാൻ നിഃശ്യാസാൻ
നിഃശ്വസൻ പനഗേന്ദ്രഃ

14 വർതതേ തവ രാജേന്ദ്ര കർമ്മൈദ് വിധിവത് പ്രഭോ
അസ്മൈ തു ദ്വിജമുഖ്യായ വരം ത്വം ദാതും അർഹസി

15 [ജ]

ബാലാഭിരൂപസ്യ തവാപ്രമേയഃ; വരം പ്രയച്ഛാമി യഥാനരൂപം
വൃണീഷ്യ യത് തേ ിഭിമതം ഹദി സ്ഥിതം; തത് തേ പ്രദാസ്യാമ്യ് അപി ചേദ്
അദേയം

16 [സ്]

പതിഷ്യമാണേ നാഗേന്ദ്രേ തക്ഷകേ ജാതവേദസി
ഇദം അന്തരം ഇത്യ് ഏവം തദാസ്തികോ ിഭ്യുചോദയത്

17 വരം ദദാസി ചേൻ മഹ്യം വൃണോമി ജനമേഷയ
സത്രം തേ വിരമത് ഏതൻ ന പതേയുർ ഇഹോരഗാഃ

18 ഏവം ഉക്തസ് തതോ രാജാ ബ്രഹ്മൻ പാരിക്ഷിതസ് തദാ
നാതിഹൃഷ്മനാ വാക്യം ആസ്തികം ഇദം അബ്രവീത്

19 സുവർണം രജതം ഗാശ് ച യച് ചാന്യൻ മന്യസേ വിഭോ
തത് തേ ദദ്യാം വരം വിപ്ര ന നിവർതേത് ക്രതുർ മമ

20 [ആ]

സുവർണം രജതം ഗാശ് ച ന ത്വാം രാജൻ വൃണോമ്യ് അഹം
സത്രം തേ വിരമത് ഏതത് സ്വസ്തി മാതൃകലസ്യ നഃ

21 [സ്]

ആസ്തികേനൈവം ഉക്തസ് തു രാജാ പാരിക്ഷിതസ് തദാ
പുനഃ പുനർ ഉവാചേദം ആസ്തികം വദതാം വരം

22 അന്യം വരയ ഭദ്രം തേ വരം ദ്വിജ വരോത്തമ

അയാചത ന ചാപ്യ് അന്യം വരം സ ഭൂനന്ദന
23 തതോ വേദവിദസ് തത്ര സദസ്യഃ സർവ ഏവ തം
രാജാനം ഉഘൃഷ്ടഃ സഹിതാ ലഭതാം ബ്രാഹ്മണോ വരം

അധ്യായം 52

1 [ഷ്ട]

യേ സർപാഃ സർപസത്രേ fസ്തിൻ പതിതാ ഹവ്യവാഹനേ
തേഷാം നാമാനി സർവേഷാം ശ്രോതും ഇച്ഛാമി സുതജ

2 [സ്]

സഹസ്രാണി ബഹുന്യ് അസ്തിൻ പ്രയുതാന്യ് അർബുദാനി ച
ന ശക്യാം പരിസംഖ്യാതും ബഹുതാദ് വേദവിത്തമ

3 യഥാ സ്മൃതിതു നാമാനി പന്നഗാനാം നിബോധ മേ

ഉച്യമാനാനി മുഖ്യാനാം ഹുതാനാം ജാതവേദസി

4 വാസുകേഃ കലജാംസ് താവത് പ്രധാന്യേന നിബോധ മേ

നീലരക്താൻ സിതാൻ ഘോരാൻ മഹാകായാൻ വിഷോൽബണാൻ

5 കോടികോ മാനസഃ പൂർണഃ സഹഃ പൗലോ ഹലീസകഃ

പിച്ഛിലഃ കോണപശ് ചക്രഃ കോണ വേഗഃ പ്രകാലനഃ

6 ഹിരണ്യവാഹഃ ശരണഃ കക്ഷകഃ കാലദന്തകഃ

ഏതേ വാസുകിജാ നാഗാഃ പ്രവിഷ്ടാ ഹവ്യവാഹനം

7 തക്ഷകസ്യ കലേ ജാതാൻ പ്രവക്ഷ്യാമി നിബോധ താൻ

പുച്ഛണ്യകോ മണ്ഡലകഃ പിണ്ഡ ഭേത്താ രഭേണകഃ

8 ഉച്ഛിലഃ സുരസോ ദ്രംഗോ ബലഹേഡോ വിരോഹണഃ

ശിലീ ശല കരോ മൂകഃ സുകമാരഃ പ്രവേപനഃ

9 മുദ്ഗരഃ ശശരോമാ ച സുമനാ വേഗവാഹനഃ

ഏതേ തക്ഷകജാ നാഗാഃ പ്രവിഷ്ടാ ഹവ്യവാഹനം

10 പാരാവതഃ പാരിയാത്രഃ പാണ്ഡരോ ഹരിണഃ കൃശഃ

വിഹംഗഃ ശരഭോ മോദഃ പ്രമോദഃ സംഹതാംഗദഃ

11 ഐരാവത കലാദ് ഏതേ പ്രൈവിഷ്ടാ ഹവ്യവാഹനം

കൗരവ്യ കലജാൻ നാഗാഞ് ശൃണു മേ ദ്വിജസത്തമ

12 ഐണ്ഡിലഃ കണ്ഡലോ മുണ്ഡോ വേണി സ്തന്ധഃ കമാരകഃ

ബാഹുകഃ ശൃംഗവേഗശ് ച ധൂർതകഃ പാതപാതരൗ

13 ധൃതരാഷ്ട്ര കലേ ജാതാഞ് ശൃണു നാഗാൻ യഥാതഥം

കീർത്യമാനാൻ മയാ ബ്രഹ്മൻ വാതവേഗാൻ വിഷോൽബണാൻ

14 ശങ്കുകർണഃ പിംഗലകഃ കുഠാര മുഖമേചകൗ

പൂർണാംഗദഃ പൂർണമുഖഃ പ്രഹസഃ ശകുനിർ ഹരിഃ

15 ആമാഹഃ കോമാകഃ ശ്യാസനോ മാനവോ വടഃ

ഭൈരവോ മുണ്ഡവേദാംഗഃ പിശംഗശ് ചോദ്ര പാരുഗഃ

16 ജ്ഞഭോ വേഗവാൻ നാമ പിണ്ഡാരക മഹാഹന്തു
 രക്താംഗഃ സർവസാരംഗഃ സമൃദ്ധഃ പാട രാക്ഷസൗ
 17 വരാഹകോ വാരണകഃ സുമിത്രശ് ചിത്രവേദകഃ
 പരാശരസ് തരണകോ മണിസ്കന്ധസ് തഥാരുണിഃ
 18 ഇതി നാഗാ മയാ ബ്രഹ്മൻ കീർതിതാഃ കീർതിവർധനാഃ
 പ്രയാന്യേന ബഹുത്വാത് തു ന സർവേ പരികീർതിതാഃ
 19 ഏതേഷാം പുത്രപൗത്രാസ് തു പ്രസവസ്യ ച സന്തതിഃ
 ന ശക്യാഃ പരിസംഖ്യാതും യേ ദീപ്തം പാവകം ഗതാഃ
 20 സപ്ത ശീർഷാ ദ്വിശീർഷാശ് ച പഞ്ചശീർഷാസ് തഥാപരേ
 കാലാനലവിഷാ ഘോരാ ഹൃതാഃ ശതസഹസ്രശഃ
 21 മഹാകായാ മഹാവീര്യാഃ ശൈലശ്രംഗസമുച്ഛയാഃ
 യോജനായാമ വിസ്താരാ ദ്വിയോജനസമായതാഃ
 22 കാമരൂപാഃ കാമഗമാ ദീപ്താനലവിഷോൽബണാഃ
 ദഗ്ധാസ് തത്ര മഹാസത്രേ ബ്രഹ്മദണ്ഡനിപീഡിതാഃ

അധ്യായം 53

1 [സ്]

ഇദം അത്യദ്ഭുതം ചാന്യദ് ആസ്തികസ്യാനശുശ്രൂമഃ
തഥാ വരൈശ് ചരന്ദ്രമാനേ രാജ്ഞാ പാരിക്ഷിതേന ഹ

2 ഇന്ദ്രഹസ്താച് ച്യുതോ നാഗഃ ഖ ഏവ യദ് അതിഷ്ഠത
തതശ് ചിന്താപരോ രാജാ ബഭ്രുവ ജനമേജയഃ

3 ഹൃയമാനേ ഭൃശം ദീപ്ലേ വിധിവത് പാവകേ തദാ
ന സ്യ സ പ്രാപതദ് വഹന തക്ഷകോ ഭയപീഡിതഃ

4 [ഷൗ]

കിം സൃത തേഷാം വിപ്രാണാം മന്ത്രഗ്രാമോ മനീഷിണാം
ന പ്രത്യഭാത് തദാഗൗ യൻ ന പപാത സ തക്ഷകഃ

5 [സ്]

തം ഇന്ദ്രഹസ്താദ് വിസ്രസും വിസഞ്ജ്ഞം പന്നഗോത്തമം
ആസ്തികസ് തിഷ്ഠ തിഷ്ഠേതി വാചസ് തിസ്രോ ിഭ്യദൈരയത്

6 വിതന്വേ സോ ിന്തരിക്ഷേ ിഥ ഹൃദയേന വിദൂയതാ
യഥാ തിഷ്ഠേത വൈ കശ് ചിദ് ഗോചക്രസ്യാന്തരാ നരഃ

7 തതോ രാജാബ്രവീദ് വാക്യം സദസ്യേശ് ചോദിതോ ഭൃശം
കാമം ഏതദ് ഭവത് ഏവം യഥാസ്തികസ്യ ഭാഷിതം

8 സമാപ്യതാം ഇദം കർമ പന്നഗഃ സന്ത് അനാമയാഃ
പ്രിയതാം അയം ആസ്തികഃ സത്യം സൃതവചോ ിസ്തു തത്

9 തതോ ഹലഹലാശബ്ദഃ പ്രീതിജഃ സമവർത്ത
ആസ്തികസ്യ വരേ ദത്തേ തമൈവോപരരാമ ച

10 സ യജ്ഞഃ പാണ്ഡവേയസ്യ രാജ്ഞഃ പാരിക്ഷിതസ്യ ഹ
പ്രീതിമാംശ് ചാഭവദ് രാജാ ഭാരതോ ജനമേജയഃ

11 ജ്വതിഗ്ഭ്യഃ സസദസ്യേഭ്യോ യേ തത്രാസൻ സമാഗതാഃ
തേഭ്യശ് ച പ്രദദൗ വിത്തം ശതശോ ിഥ സഹസ്രശഃ

12 ലോഹിതാക്ഷായ സൃതായ തഥാ സ്ഥപതയേ വിഭഃ
യേനോക്തം തത്ര സത്രാഗ്രേ യജ്ഞസ്യ വിനിവർത്തനം

13 നിമിത്തം ബ്രാഹ്മണ ഇതി തസ്മൈ വിത്തം ദദൗ ബഹു
തതശ് ചകാരാവളഥം വിധിദൃഷ്ടതേന കർമണാ

14 ആസ്തികം പ്രേഷയാം ആസ ഗൃഹാൻ ഏവ സുസത്കൃതം
രാജാ പ്രീതമനഃ പ്രീതം കൃതകൃത്യം മനീഷിണം

15 പുനരാഗമനം കാര്യം ഇതി ചൈനം വചോ ിബ്രവീത്

ഭവിഷ്യസി സദസ്യോ മേ വാജിമേധേ മഹാക്രതു

16 തഥേത്യ് ഉക്ത്വാ പ്രദുദ്രാവ സ ചാസ്തീകോ മുദാ യതഃ
ക്രത്വാ സ്വകാര്യം അതുലം തോഷയിത്വാ ച പാർഥിവം

17 സ ഗത്വാ പരമപ്രീതോ മാതരം മാതുലം ച തം
അഭിഗമ്യോപസംഗൃഹ്യ യഥാവൃത്തം ന്യവേദയത്

18 ഏതച്ഛ്രുത്വാ പ്രിയമാണാഃ സമേതാഃ യേ തത്രാസൻ പന്നഗാ വീതമോഹാഃ
ത ആസ്തീകേ വൈ പ്രീതിമനോ ബഭ്രുവുർ; ഊച്യസ് ചൈനം വരം ഇഷ്ടം
വൃണീഷ്യ

19 ഭൂയോ ഭൂയഃ സർവശസ് തേ fബ്രുവംസ് തം; കിം തേ പ്രിയം കരവാരോ fദ്യ
വിദ്വൻ

പ്രീതാ വയം മോക്ഷിതാസ് ചൈവ സർവേ; കാമം കിം തേ കരവാരോ fദ്യ
വസ

20 [ആ]

സായന്ത്രാതഃ സുപ്രസന്നാത്മ രൂപാ; ലോകേ വിപ്രാ മാനവാസ് ചേതരേ fപി
ധർമാഖ്യാനം യേ വദേയുർ മമേദഃ; തേഷാം യുഷ്മദ്ഭ്യോ നൈവ കിം ചിദ് ഭയം
സ്യാത്

21 [സ്]

തൈസ് ചാപ്യ് ഉഷോ ഭാഗിനേയഃ പ്രസന്നൈർ; ഏതത് സത്യം കാമം ഏവം
ചരതഃ

പ്രീത്യാ യുക്താ ഹുഷ്കിതം സർവശസ് തേ; കർതാരഃ സു പ്രവണാ ഭാഗിനേയ

22 ജരത്കാരോർ ജരത്കാർവാം സമുത്പന്നോ മഹായശാഃ

ആസ്തീകഃ സത്യസന്ധോ മാം പന്നഗേഭ്യോ fഭിരക്ഷതു

23 അസിതം ചാർതിമന്തം ച സുനീഥം ചാപി യഃ സ്മരേത്
ദിവാ വാ യദി വാ രാത്രൗ നാസ്യ സർപഭയം ഭവേത്

24 [സ്]

മോക്ഷയിത്വാ സ ഭൂജഗാൻ സർപസത്രാദ് ദ്വിജോത്തമഃ

ജഗാമ കാലേ ധർമാത്മാ ദിഷ്യാന്തം പുത്രപൗത്രവാൻ

25 ഇത്യ് ആഖ്യാനം മയാസ്തീകം യഥാവത് കീർത്തിതം തവ
യത് കീർതയിത്വാ സർപേഭ്യോ ന ഭയം വിദ്യതേ ക്വ ചിത്

26 ശ്രുത്വാ ധർമിഷ്ടം ആഖ്യാനം ആതീകം പുണ്യവർധനം

ആസ്തീകസ്യ കവേർ വിപ്ര ശ്രീമച് ചരിതം ആദിതഃ

27 [ഷ]

ഭൂവംശാത് പ്രഭൃത്യ് ഏവ ത്വയാ മേ കഥിതം മഹത്

ആഖ്യാനം അഖിലം താത സൗതേ പ്രീതോ fസ്തി തേന തേ
 28 പ്രക്ഷ്യാമി ചൈവ ഭൂയസ് ത്യാം യഥാവത് സുതനന്ദന
 യാം കഥാം വ്യാസ സമ്പന്നാം താം ച ഭൂയഃ പ്രചക്ഷ്യ മേ
 29 തസ്മിൻ പരമദൃഷ്ട്യാപേ സർപസത്രേ മഹാത്മനാം
 കർമാന്തരേഷു വിധിവത് സദസ്യുനാം മഹാകവേ
 30 യാ ബഭ്രുവുഃ കഥാശ് ചിത്രാ യേഷ് അർഥേഷു യഥാത്ഥം
 ത്വന്ത ഇച്ഛാമഹേ ശ്രോതും സൗതേ ത്വം വൈ വിചക്ഷണഃ
 31 [സ്]

കർമാന്തരേഷ് അകഥയൻ ദ്വിജാ വേദാശ്രയാഃ കഥാഃ
 വ്യാസസ് ത്വ് അകഥയൻ നിത്യം ആഖ്യാനം ഭാരതം മഹത്
 32 [ഷ്]

മഹാഭാരതം ആഖ്യാനം പാണ്ഡവാനാം യശഃ കരം
 ജനമേജയേന യത് പൃഷ്ടുഃ കൃഷ്ണദ്വൈപായനസ് തദാ
 33 ശ്രാവയാം ആസ വിധിവത് തദാ കർമാന്തരേഷു സഃ
 താം അഹം വിധിവത് പൃണ്യാം ശ്രോതും ഇച്ഛാമി വൈ കഥാം
 34 മനഃ സാഗരസംഭൃതാം മഹർഷേഃ പുണ്യകർമ്മണഃ
 കഥയസ്വ സതാം ശ്രേഷ്ഠ ന ഹി തൃപ്യാമി സുതജ
 35 [സ്]

ഹന്ത തേ കഥയിഷ്യാമി മഹദ് ആഖ്യാനം ഉത്തമം
 കൃഷ്ണദ്വൈപായന മതം മഹാഭാരതം ആദിതഃ
 36 തജ് ജുഷസ്പോത്തമ മതേ കഥ്യമാനം മയാ ദ്വിജ
 ശംസിതും തൻ മനോ ഹർഷോ മമാപീഹ പ്രവർതതേ

അധ്യായം 54

1 [സ്]

ശ്രുത്യാ തു സർപസത്രായ ദീക്ഷിതം ജനമേജയം
അഭയാഗച്ഛദ്ദൃഷ്ടിർ വിദ്വാൻ കൃഷ്ണദ്വൈപായനസ് തദാ
2 ജനയാം ആസ യം കാലീ ശഭേഃ പുത്രാത് പരാശരാത്
കന്യൈവ യമുനാ ദ്വീപേ പാണ്ഡവാനാം പിതാമഹം
3 ജാതമാത്രം ച യഃ സദ്യ ഇഷ്ട്യാ ദേഹം അവിവൃധത്
വേദാംഗ് ചാധിജഗേ സാംഗാൻ സേതിഹാസാൻ മഹായശാഃ
4 യം നാതിതപസാ കശ് ചിൻ ന വേദാധ്യയനേന ച
ന വ്രതൈർ നോപവാസൈശ് ച ന പ്രസൂത്യാ ന മന്യുനാ
5 വിവൃധസൈകം ചതുർധാ യോ വേദം വേദ വിദാം വരഃ
പരാവരജേന്താ ബ്രഹ്മർഷിഃ കവിഃ സത്യവ്രതഃ ശുചിഃ
6 യഃ പാണ്ഡ്യം ധൃതരാഷ്ട്രം ച വിദുരം ചാപ്യ് അജീജനത്
ശന്തനോഃ സന്തതിം തന്വൻ പുണ്യകീർത്തിർ മഹായശാഃ
7 ജനമേജയസ്യ രാജർഷേഃ സ തദ് യജ്ഞസദസ് തദാ
വിവേശ ശിഷ്യേഃ സഹിതോ വേദവേദാംഗപാരശൈഃ
8 തത്ര രാജാനം ആസിനം ദദർശ ജനമേജയം
വൃതം സദസ്യുർ ബഹുഭീർ ദേവൈർ ഇവ പുരന്ദരം
9 തഥാ മൃധാവസിഷ്ഠൈശ് ച നാനാജനപദേശ്വരൈഃ
ഋത്വിഗ്ഭീർ ദേവകൽപൈശ് ച കശലൈർ യജ്ഞസംസ്കരേ
10 ജനമേജയസ് തു രാജർഷീർ ദൃഷ്ട്വാ തം ഋഷിം ആഗതം
സഗണോ ിബുദ്യയൗ തുർണ്ണം പ്രീത്യാ ഭരതസത്തമഃ
11 കാഞ്ചനം വിഷ്ണുരം തസ്മൈ സദസ്യാനമതേ പ്രഭുഃ
ആസനം കൽപയാം ആസ യഥാ ശക്ത്രോ ബൃഹസ്പതേഃ
12 തത്രോപവിഷ്ടം വരദം ദേവർഷിഗണപൂജിതം
പൂജയാം ആസ രാജേന്ദ്രഃ ശാസ്ത്രദൃഷ്ടേന കർമ്മണാ
13 പാദ്യം ആചമനീയം ച അർഹ്യം ഗാം ച വിധാനതഃ
പിതാമഹായ കൃഷ്ണായ തദ് അർഹായ ന്യവേദയത്
14 പ്രതിഗൃഹ്യ ച താം പൂജാം പാണ്ഡവാജ് ജനമേജയാത്
ഗാം ചൈവ സമനജ്ഞായ വ്യാസഃ പ്രീതോ ിഭവത് തദാ
15 തഥാ സന്യജയിത്യാ തം യത്തേന പ്രപിതാമഹം
ഉപോപവിശ്യ പ്രീതാത്ഥാ പര്യപുച്ഛദ് അനാമയം
16 ഭഗവാൻ അപി തം ദൃഷ്ട്വാ കശലം പ്രതിവേദ്യ ച

സദസ്യേഃ പൂജിതഃ സർവൈഃ സദസ്യാൻ അഭ്യപൂജയത്
 17 തതസ് തം സതക്രതം സർവൈഃ സദസ്യേർ ജനമേജയഃ
 ഇദം പശ്യാദ് ദ്വിജശ്രേഷ്ഠം പര്യപൂച്ഛത് കൃതാഞ്ജലിഃ
 18 കരൂണാം പാണ്ഡവാനാം ച ഭവാൻ പ്രത്യക്ഷദർശിവാൻ
 തേഷാം ചരിതം ഇച്ഛാമി കഥ്യമാനം ത്വയാ ദ്വിജ
 19 കഥം സമഭവദ് ഭേദസ് തേഷാം അക്ലിഷ്ടകർമ്മണാം
 തച് ച യുദ്ധം കഥം വൃത്തം ഭൂതാന്ത കരണം മഹത്
 20 പിതാമഹാനാം സർവേഷാം ദൈവേനാവിഷ്ട ചേതസാം
 കാർത്യന്യേനൈതത് സമാചക്ഷ്യ ഭഗവൻ കശലോ ഹ്യ അസി
 21 തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ കൃഷ്ണദ്വൈപായനസ് തദാ
 ശശാസ ശിഷ്യം അസീനം വൈശമ്പായനം അന്തികേ
 22 കരൂണാം പാണ്ഡവാനാം ച യഥാ ഭേദോ ിഭവത് പുരാ
 തദ് അസ്മൈ സർവം ആചക്ഷ്യ യൻ മത്തഃ ശ്രുതവാൻ അസി
 23 ഗുരോർ വചനം ആജ്ഞായ സ തു വിപ്രർഷഭസ് തദാ
 ആചചക്ഷേ തതഃ സർവം ഇതിഹാസം പുരാതനം
 24 തസ്മൈ രാജേണ സദസ്യേഭ്യഃ ക്ഷത്രിയേഭ്യശ് ച സർവശഃ
 ഭേദം രാജ്യവിനാശം ച കരുപാണ്ഡവയോസ് തദാ

അധ്യായം 55

1 [വൈ]

ഗുരവേ പ്രാങ് നമസ്കൃത്യ മനോ ബുദ്ധിസമാധിഭിഃ
 സന്യജ്യ ച ദ്വിജാൻ സർവാംസ് തഥാസ്യാൻ വിദുഷോ ജനാൻ
 2 മഹർഷേഃ സർവലോകേഷു വിശ്രുതസ്യാസ്യ ധീമതഃ
 പ്രവക്ഷ്യാമി മതം കൃത്സ്നം വ്യാസസ്യാമിത തേജസഃ
 3 ശ്രോതും പാത്രം ച രാജാസ് ത്വം പ്രാപ്യേമാം ഭാരതീം കഥാം
 ഗുരോർ വജ്രം പരിസ്സന്ദോ മുദാ പ്രോത്സാഹതിവ മാം
 4 ശൃണു രാജൻ യഥാ ഭേദഃ കരുപാണ്ഡവയോർ അഭൂത്
 രാജ്യർഥേ ദൃതസംഭൂതോ വനവാസസ് തഥൈവ ച
 5 യഥാ ച യുദ്ധം അഭവത് പൃഥിവീ ക്ഷയകാരകം
 തത് തേ ിഹം സമ്പ്രവക്ഷ്യാമി പൃച്ഛതേ ഭരതർഷഭ
 6 മൃതേ പിതരി തേ വീരാ വനാദ് ഏത്യ സ്വമന്ദിരം
 നചിരാദ് ഇവ വിദ്യാംസോ വേദേ ധനുഷി ചാഭവൻ
 7 താംസ് തഥാരൂപവീര്യൗജഃ സമ്പന്നാൻ പൗരസംമതാൻ
 നാമൃഷ്യൻ കരവോ ദൃഷ്ട്യാ പാണ്ഡവാണ് ശ്രീയശോ ഭൃതഃ
 8 തതോ ദുര്യോധനഃ ക്രൂരഃ കർണശ് ച സഹസൗബലഃ
 തേഷാം നിഗ്രഹനിർവാസാൻ വിവിധാംസ് തേ സമാചരൻ
 9 ദദാവ് അഥ വിഷം പാപോ ഭീമായ ധൃതരാഷ്ട്രജഃ
 ജരയാം ആസ തദ് വീരഃ സഹാനേന വൃകോദരഃ
 10 പ്രമാണ കോട്യാം സംസൃപ്തം പുനർ ബദ്ധ്യാ വൃകോദരം
 തോയേഷു ഭീമം ഗംഗായാഃ പ്രക്ഷിപ്യ പുരം ആവൃജത്
 11 യദാ പ്രബുദ്ധഃ കൗന്തേയസ് തദാ സഞ്ചിദ്യ ബന്ധനം
 ഉദതിഷ്ഠൻ മഹാരാജ ഭീമസേനോ ഗതവ്യഥഃ
 12 ആശിവിഷൈഃ കൃഷ്ണസർപൈഃ സൃപ്തം ചൈനം അദംശയത്
 സർവേഷ് ഏവാംഗദേശേഷു ന മമാര ച ശത്രുഹാ
 13 തേഷാം തു വിപ്രകാരേഷു തേഷു തേഷു മഹാമതിഃ
 മോക്ഷണേ പ്രതിഘാതേ ച വിദുരോ ിവഹിതോ ിഭവത്
 14 സ്വർഗസേഥാ ജീവലോകസ്യ യഥാ ശക്രഃ സുഖാവഹഃ
 പാണ്ഡവാനാം തഥാ നിത്യം വിദുരോ ിപി സുഖാവഹഃ
 15 യദാ തു വിവിധോപായൈഃ സംവൃതൈർ വിവൃതൈർ അപി
 നാശക്നോദ് വിനിഹന്തും താൻ ദൈവഭാവ്യ് അർഥരക്ഷിതാൻ
 16 തതഃ സംമന്ത്ര്യ സചിവൈർ വൃഷദുഃശാസനാദിഭിഃ

ധൃതരാഷ്ട്രം അനുജ്ഞാപ്യ ജാതുഷം ഗൃഹം ആദിശത്
 17 തത്ര താൻ വാസയാം ആസ പാണ്ഡവാൻ അമിതൗജസഃ
 അദാഹയച് ച വിസ്രബ്ധാൻ പാവകേന പുനസ് തദാ
 18 വിദൂരസ്യൈവ വചനാത് ഖനിത്രീ വിഹിതാ തതഃ
 മോക്ഷയാം ആസ യോഗേന തേ മുക്താഃ പ്രാദ്രവൻ ഭയാത്
 19 തതോ മഹാവനേ ഘോരേ ഹിഡിംബം നാമ രാക്ഷസം
 ഭീമസേനോ റവധീത് ക്രുദ്ധോ ഭൂവി ഭീമപരാക്രമഃ
 20 അഥ സന്ധായ തേ വീരാ ഏകചക്രാം വ്രജംസ് തദാ
 ബ്രഹ്മരൂപധരാ ഭൂത്യാ മാത്രാ സഹ പരന്തപാഃ
 21 തത്ര തേ ബ്രാഹ്മണാർഥായ ബഹം ഹത്യാ മഹാബലം
 ബ്രാഹ്മണൈഃ സഹിതാ ജഗ്മുഃ പാണ്ഡാലാനാം പുരം തതഃ
 22 തേ തത്ര ദ്രൗപദീം ലബ്ധ്യാ പരിസംവത്സരോഷിതാഃ
 വിദിതാ ഹാസ്തിനപുരം പ്രത്യജഗ്മുർ അരിന്ദമാഃ
 23 ത ഉക്താ ധൃതരാഷ്ട്രേണ രാജ്ഞാ ശാന്തനവേന ച
 ഭ്രാതൃഭിർ വിഗ്രഹസ് താത കഥം വോ ന ഭവേദ് ഇതി
 അസ്താഭിഃ ഖാണ്ഡവ പ്രസേമ യുഷ്മദ്യാസോ റ്റചിന്തിതഃ
 24 തസ്മാജ് ജനപദോപേതം സുവിഭക്തമഹാപഥം
 വാസായ ഖാണ്ഡവ പ്രസഥം വ്രജധാം ഗതമന്യവഃ
 25 തയോസ് തേ വചനാജ് ജഗ്മുഃ സഹ സർവൈഃ സുഹൃജ്ജനൈഃ
 നഗരം ഖാണ്ഡവ പ്രസഥം രത്താന്യ് ആദായ സർവശഃ
 26 തത്ര തേ ന്യവസൻ രാജൻ സംവത്സരഗണാൻ ബഹുൻ
 വശേ ശസ്ത്രപ്രതാപേന കർവന്തോ റ്റന്യാൻ മഹീക്ഷിതഃ
 27 ഏവം ധർമ്മപ്രധാനാസ് തേ സത്യവ്രതപരായണാഃ
 അപ്രമത്തോത്ഥിതാഃ ക്ഷാന്താഃ പ്രതപന്തോ റ്റഹിതാംസ് തദാ
 28 അജയദ് ഭീമസേനസ് തു ദിശം പ്രാചീം മഹാബലഃ
 ഉദീചീം അർജുനോ വീരഃ പ്രതീചീം നകലസ് തഥാ
 29 ദക്ഷിണാം സഹദേവസ് തു വിജീഗ്യേ പരവീരഹാ
 ഏവം ചക്രർ ഇമാം സർവേ വശേ കൃത്യാം വസുന്ധരാം
 30 പഞ്ചഭിഃ സൂര്യസങ്കാശൈഃ സൂര്യേണ ച വിരാജതാ
 ഷ്ട് സൂര്യോവാബഭൗ പൃഥ്വി പാണ്ഡവൈഃ സത്യവിക്രമൈഃ
 31 തതോ നിമിത്തേ കസ്തിംശ് ചിദ് ധർമ്മരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 വനം പ്രസഥാപയാം ആസ ഭ്രാതരം വൈ ധനഞ്ജയം
 32 സ വൈ സംവത്സരം പൂർണം മാസം ചൈകം വനേ റ്റവസത്

തതോ ഫ്ഗച്ഛദ് യുഷികേശം ദ്വാരവത്യാം കദാ ചന
 33 ലബ്ധവാംസ് തത്ര ബീഭത്സുർ ഭാര്യാം രാജീവലോചനാം
 അനുജാം വാസുദേവസ്യ സുഭദ്രാം ഭദ്ര ഭാഷിണീം
 34 സാ ശചീവ മഹേന്ദ്രേണ ശ്രീഃ കൃഷ്ണേനേവ സംഗതാ
 സുഭദ്രാ യുയുജേ പ്രീതാ പാണ്ഡവേനാർജുനേന ഹ
 35 അതർപയച് ച കൗന്തേയഃ ഖാണ്ഡവേ ഹവ്യവാഹനം
 ബീഭത്സുർ വാസുദേവേന സഹിതോ നൃപസത്തമ
 36 നാതിഭാരോ ഹി പാർഥസ്യ കേശവേനാഭവത് സഹ
 വ്യവസായസഹായസ്യ വിഷ്ണോഃ ശത്രുവധേഷ് ഇവ
 37 പാർഥായാഗ്നിർ ദദൗ ചാപി ഗാണ്ധീവം ധനുർ ഉത്തമം
 ഇഷ്ടധീ ചാക്ഷയൈർ ബാണൈ രഥം ച കപിലക്ഷണം
 38 മോക്ഷയാം ആസ ബീഭത്സുർ മയം തത്ര മഹാസുരം
 സ ചകാര സഭാം ദിവ്യാം സർവരത്നസമാചിതാം
 39 തസ്യാം ദുര്യോധനോ മന്ദോ ലോഭം ചക്രേ സുദുർമതിഃ
 തതോ ഫ്കൈശർ വഞ്ചയിത്വാ ച സൗബലേന യുധിഷ്ഠിരം
 40 വനം പ്രസ്ഥാപയാം ആസ സപ്ത വർഷാണി പഞ്ച ച
 അജ്ഞാതം ഏകം രാഷ്ട്രേ ച തഥാ വർഷം ത്രയോ ദശം
 41 തതസ് ചതുർദശേ വർഷേ യാചമാനാഃ സ്വകം വസു
 നാലഭന്ത മഹാരാജ തതോ യുദ്ധം അവർത്തത
 42 തതസ് തേ സർവം ഉത്സാദ്യ ഹതാ ദുര്യോധനം നൃപം
 രാജ്യം വിദ്രുത ഭൂയിഷ്ഠം പ്രത്യപദ്യന്ത പാണ്ഡവാഃ
 43 ഏവം ഏതത് പുരാവൃത്തം തേഷാം അക്ലിഷ്ടകർമ്മണാം
 ഭേദോ രാജ്യവിനാശത് ച ജയത് ച ജയതാം വര

അധ്യായം 56

1 [ജ]

കഥിതം വൈ സമാസേന ത്വയാ സർവം ദ്വിജോത്തമ
 മഹാഭാരതം ആഖ്യാനം കുരൂണാം ചരിതം മഹത്
 2 കഥാം ത്വ അനഘ ചിത്രാർഥമാം ഇമാം കഥയതി ത്വയി
 വിസ്തര ശ്രവണേ ജാതം കൗതൂഹലം അതീവ മേ
 3 സ ഭവാൻ വിസ്തരേണേമാം പുനർ ആഖ്യാതും അർഹതി
 ന ഹി തൃപ്യാമി പൂർവേഷാം ശൃണാനഗ്ച് ചരിതം മഹത്
 4 ന തത് കാരണം അൽപം ഹി ധർമജ്ഞാ യത്ര പാണ്ഡവഃ
 അവധ്യാൻ സർവശോ ജ്ഞഃ പ്രശസ്യന്തേ ച മാനവൈഃ
 5 കിമർഥം തേ നരവ്യാഘ്രഃ ശക്തഃ സന്തോ ഹ്യ് അനാഗസഃ
 പ്രയുജ്യമാനാൻ സങ്കേശാൻ ക്ഷാന്തവന്തോ ദുരാത്മനാം
 6 കഥം നാഗായുത പ്രാണോ ബാഹുശാലി വൃകോദരഃ
 പരിക്ലിശ്യന് അപി ക്രോധം ധൃതവാൻ വൈ ദ്വിജോത്തമ
 7 കഥം സാ ദ്രുപദി കൃഷ്ണാ ക്ലിശ്യമാനാ ദുരാത്മഭിഃ
 ശക്താ സതീ ധർതരാഷ്ട്രാൻ നാദഹദ് ഘോരചക്ഷുഷാ
 8 കഥം വൃതിക്രമൻ ദൃതേ പാർഥു മാദ്രീ സുതൗ തഥാ
 അനുവ്രജൻ നരവ്യാഘ്രം വഞ്ച്യമാനം ദുരാത്മഭിഃ
 9 കഥം ധർമഭട്ടതാം ശ്രേഷ്ഠഃ സുതോ ധർമസ്യ ധർമവിത്
 അനർഹഃ പരമം ക്ലേശം സോഢവാനൻ സ യുധിഷ്ഠിരഃ
 10 കഥം ച ബഹുലഃ സേനഃ പാണ്ഡവഃ കൃഷ്ണസാരഥിഃ
 അസ്യന് ഏകോ ിനയത് സർവഃ പിതൃലോകം ധനഞ്ജയഃ
 11 ഏതദ് ആചക്ഷ്യ മേ സർവം യഥാവൃത്തം തപോധന
 യദ് യച് ച കൃതവന്തസ് തേ തത്ര തത്ര മഹാരഥഃ

12 [വ]

മഹർഷേഃ സർവലോകേഷു പൂജിതസ്യ മഹാത്മനഃ
 പ്രവക്ഷ്യാമി മതം കൃത്സം വ്യാസസ്യാമിത തേജസഃ
 13 ഇദം ശതസഹസ്രം ഹി ശ്ലോകാനാം പുണ്യകർമണാം
 സത്യവത് ആത്മജേനേഹ വ്യാഖ്യാതം അമിതൗജസാ
 14 യ ഇദം ശ്രാവയേദ് വിദ്വാൻ യശ് ചേദം ശൃണയാൻ നരഃ
 തേ ബ്രഹ്മണഃ സമാനം ഏത്യ പ്രാപ്തയൂർ ദേവതുല്യതാം
 15 ഇദം ഹി വേദൈഃ സമിതം പവിത്രം അപി ചോത്തമം
 ശ്രാവയാണാം ഉത്തമം ചേദം പുരാണം ജ്ഞിസംസ്തം

16 അസ്തിന് അർഥശ് ച ധർമ്മശ് ച നിഖിലേനോപദിശ്യതേ
 ഇതിഹാസേ മഹാപുണ്യേ ബുദ്ധിശ് ച പരിനൈഷ്ഠികീ
 17 അക്ഷ്യദ്രാൻ ദാനശീലാംശ് ച സത്യശീലാൻ അനാസ്തികാൻ
 കാർഷ്ണം വേദം ഇദം വിദ്വാഞ് ശ്രാവയിത്പാർഥം അശ്ലതേ
 18 ഭൃണ ഹത്യാ കൃതം ചാപി പാപം ജഹ്യാദ് അസംശയം
 ഇതിഹാസം ഇമം ശ്രത്വാ പുരുഷോ ിപി സുദാരുണഃ
 19 ജയോ നാമേതിഹാസോ ിയം ശ്രോതവ്യോ വിജിഗീഷുണാ
 മഹീം വിജയതേ സർവാം ശത്രുംശ് ചാപി പരാജയേത്
 20 ഇദം പുംസവനം ശ്രേഷ്ഠം ഇദം സ്വസ്ത്വ് അയനം മഹത്
 മഹിഷീ യുവരാജാഭ്യോ ശ്രോതവ്യം ബഹുശസ് തഥാ
 21 അർഥശാസ്ത്രം ഇദം പുണ്യം ധർമ്മശാസ്ത്രം ഇദം പരം
 മോക്ഷശാസ്ത്രം ഇദം പ്രോക്തം വ്യാസേനാമിത ബുദ്ധിനാ
 22 സമ്പ്രത്യചക്ഷതേ ചൈവ ആഖ്യാസ്യന്തി തഥാപരേ
 പുത്രാഃ ശുശ്രൂഷവഃ സന്തി പ്രേഷ്യാശ് ച പ്രിയകാരിണഃ
 23 ശരീരേണ കൃതം പാപം വാചാ ച മനസൈവ ച
 സർവം തത് ത്യജതി ക്ഷിപ്രം ഇദം ശൃണ്വൻ നരഃ സദാ
 24 ഭാരതാനാം മഹജ് ജന്മ ശൃണ്വതാം അനസൃയതാം
 നാസ്തി വ്യാധിഭയം തേഷാം പരലോകഭയം കൃതഃ
 25 ധന്യം യശസ്യം ആയുഷ്യം സ്വർഗ്യം പുണ്യം തഥൈവ ച
 കൃഷ്ണദ്വൈപായനേനേദം കൃതം പുണ്യചികീർഷുണാ
 26 കീർത്തിം പ്രഥയതാ ലോകേ പാണ്ഡവാനാം മഹാത്മനാം
 അന്വേഷാം ക്ഷത്രിയാണാം ച ഭൂരി ദ്രവിണ തേജസാം
 27 യഥാ സമുദ്രോ ഭഗവാൻ യഥാ ച ഹിമവാൻ ഗിരിഃ
 ഖ്യാതാവ് ഉഭൗ രത്നനിധീ തഥാ ഭാരതം ഉച്യതേ
 28 യ ഇദം ശ്രാവയേദ് വിദ്വാൻ ബ്രാഹ്മണാൻ ഇഹ പർവസു
 ധൃതപാപ്മാ ജിതസ്വർഗോ ബ്രഹ്മഭൂതം സ ഗച്ഛതി
 29 യശ് ചേദം ശ്രാവയേച് ശ്രാദ്ധേ ബ്രാഹ്മണാൻ പാദം അന്തഃ
 അക്ഷയം തസ്യ തച് ശ്രാദ്ധം ഉപതിഷ്ഠേത് പിതൃൻ അപി
 30 അഹ്നാ യദ് ഏനശ് ചാജ്ഞാനാത് പ്രകരോതി നരശ് ചരൻ
 തൻ മഹാഭാരതാഖ്യാനം ശ്രവൈവ പ്രവിലീയതേ
 31 ഭാരതാനാം മഹജ് ജന്മ മഹാഭാരതം ഉച്യതേ
 നിരുക്തം അസ്യ യോ വേദ സർവപാപൈർ പ്രമുച്യതേ
 32 ത്രിഭിർ വർഷൈഃ സദോത്ഥായി കൃഷ്ണദ്വൈപായനോ മുനിഃ

മഹാഭാരതം ആഖ്യാനം കൃതവാൻ ഇദം ഉത്തമം
33 ധർമ്മേ ചാർഥേ ച കാമേ ച മോക്ഷേ ച ഭരതർഷഭ
യദ് ഇഹാസ്തി തദ് അന്യത്ര യൻ നേഹാസ്തി ന തത് ക്വ ചിത്

അധ്യായം 57

1 [വി]

രാജോപരിചരോ നാമ ധർമ്മനിത്യോ മഹീപതിഃ

ബഭ്രുവ മൃഗയാം ഗന്തും സ കദാ ചിദ് യുതവ്രതഃ

2 സ ചേദിവിഷയം രമ്യം വസുഃ പൗരവനന്ദനഃ

ഇന്ദ്രോപദേശാജ് ജഗ്രാഹ ഗ്രഹണീയം മഹീപതിഃ

3 തം ആശ്രമേ നൃസ്തശസ്ത്രം നിവസന്തം തപോ രതിം

ദേവഃ സാക്ഷാത് സ്വയം വജ്രീ സമുപായാൻ മഹീപതിം

4 ഇന്ദ്രത്വം അർഹോ രാജായം തപസേത്യ് അനുചിന്ത്യ വൈ

തം സാന്ത്യേന നൃപം സാക്ഷാത് തപസഃ സംന്യവർതയത്

5 [ഊരൂ]

ന സങ്കീര്യേത ധർമ്മോ ിയം പൃഥിവ്യാം പൃഥിവീപതേ

തം പാഹി ധർമ്മോ ഹി യുതഃ കൃത്സും ധാരയതേ ജഗത്

6 ലോക്യം ധർമ്മം പാലയ ത്വം നിത്യയുക്തഃ സമാഹിതഃ

ധർമ്മയുക്തസ് തതോ ലോകാൻ പുണ്യാൻ ആപ്സ്യസി ശാശ്വതാൻ

7 ദിവിഷ്യസ്യ ഭൂവിഷ്യസ് ത്വം സഖാ ഭൂത്വാ മമ പ്രിയഃ

ഊയഃ പൃഥിവ്യാ യോ ദേശസ് തം ആവസ നരാധിപ

8 പശവ്യശ് ചൈവ പുണ്യശ് ച സുന്ധിരോ ധനധാന്യവാൻ

സ്വാരക്ഷ്യശ് ചൈവ സൗമ്യശ് ച ഭോഗൈശ് ഭൂമിഗുണൈർ വൃതഃ

9 അത്യ് അന്യാൻ ഏഷ ദേശോ ഹി ധനരത്നാദിഭിർ യുതഃ

വസു പൂർണാ ച വസുധാ വസ ചേദിഷ്യ ചേദിപ

10 ധർമ്മശീലാ ജനപദാഃ സുസന്തോഷാശ് ച സാധവഃ

ന ച മിഥ്യാ പ്രലാപോ ിത്ര സ്വൈരേഷ്യ് അപി കതോ ിന്യഥാ

11 ന ച പിത്രാ വിഭജ്യന്തേ നരാ ഗുരുഹിതേ രതാഃ

യുജന്തേ ധൂരി നോ ഗാശ് ച കൃശാഃ സന്ധുക്ഷയന്തി ച

12 സർവേ വർണാഃ സ്വധർമ്മസ്ഥാഃ സദാ ചേദിഷ്യ മാനദ

ന തേ ിസ്ത്യ് അവിദിതം കിം ചിത് ത്രിഷ്യ ലോകേഷ്യ യദ് ഭവേത്

13 ദേവോപഭോഗ്യം ദിവ്യം ച ആകാശേ സ്താദികം മഹത്

ആകാശഗം ത്വം മദുത്തം വിമാനം ഉപപത്സ്യതേ

14 ത്വം ഏകഃ സർവമർത്യേഷ്യ വിമാനവരം ആസ്ഥിതഃ

ചരിഷ്യസ്യ് ഉപരിസ്ഥോ വൈ ദേവോ വിഗ്രഹവാൻ ഇവ

15 ദദാമി തേ വൈജയന്തീം മാലാം അജ്ഞാന പങ്കജാം

ധാരയിഷ്യതി സംഗ്രാമേ യാ ത്വാം ശസ്ത്രൈർ അവിക്ഷതം

16 ലക്ഷണം ചൈതദ് ഏവേഹ ഭവിതാ തേ നരാധിപ
ഇത്ര മാലേതി വിഖ്യാതം ധന്യം അപ്രതിമം മഹത്
17 [വ]

യഷ്ടീം ച വൈണവീം തസ്മൈ ദദൗ വൃത്രനിഷ്ഠനഃ
ഇഷ്ടപ്രദാനം ഉദിശ്യ ശിഷ്ടാനാം പരിപാലിനീം

18 തസ്യഃ ശക്രസ്യ പൂജാർഥം ഭൂമൗ ഭൂമിപതിസ് തദാ
പ്രവേശം കാരയാം ആസ ഗതേ സംവത്സരേ തദാ

19 തതഃ പ്രഭൃതി ചാദ്യാപി യഷ്ട്യാഃ ക്ഷിതിപ സത്തമൈഃ
പ്രവേശഃ ക്രിയതേ രാജൻ യഥാ തേന പ്രവർതിതഃ

20 അപരേ ദ്യുസ് തഥാ ചാസ്യഃ ക്രിയതേ ഉച്ഛയോ നൃപൈഃ
അലങ്കൃതായാഃ പിടകൈർ ഗന്ധൈർ മാലൈശ് ച ഭൂഷണൈഃ

മാല്യാദാമ പരിക്ഷിപ്താ വിധിവത് ക്രിയതേ ിപി ച
21 ഭഗവാൻ പൂജ്യതേ ചാത്ര ഹാസ്യരൂപേണ ശങ്കരഃ

സ്വയം ഏവ ഗൃഹീതേന വസോഃ പ്രീത്യാ മഹാത്മനഃ
22 ഏതാം പൂജാം മഹേന്ദ്രസ് തു ദൃഷ്ട്യാ ദേവകൃതാം ശുഭാം

വസുനാ രാജമുഖ്യേന പ്രീതിമാൻ അബ്രവീദ് വിഭഃ
23 യേ പൂജയിഷ്യന്തി നരാ രാജാനശ് ച മഹം മമ

കാരയിഷ്യന്തി ച മുദാ യഥാ ചേദിപതിർ നൃപഃ
24 തേഷാം ശ്രീർ വിജയശ് ചൈവ സരാഷ്ടാണാം ഭവിഷ്യതി

തഥാ സ്തീതോ ജനപദോ മുദിതശ് ച ഭവിഷ്യതി
25 ഏവം മഹാത്മനാ തേന മഹേന്ദ്രേണ നരാധിപ

വസുഃ പ്രീത്യാ മഘവതാ മഹാരാജോ ിഭിസത്കൃതഃ
26 ഉത്സവം കാരയിഷ്യന്തി സദാ ശക്രസ്യ യേ നരാഃ

ഭൂമിദാനാദിഭിർ ദാനൈർ യഥാ പൂതാ ഭവന്തി വൈ
വരദാനമഹായജ്ഞൈസ് തഥാ ശക്രോത്സവേന തേ

27 സസൃജിതോ മഘവതാ വസുശ് ചേദിപതിസ് തദാ
പാലയാം ആസ ധർമേണ ചേദിസഥഃ പൃഥിവീം ഇമാം

ഇത്ര പ്രീത്യാ ഭൂമിപതിശ് ചകാരേത്ര മഹം വസുഃ
28 പുത്രാശ് ചാസ്യ മഹാവീര്യഃ പഞ്ചാസന്ന് അമിതൗജസഃ

നാനാ രാജ്യേഷു ച സുതാൻ സ സമ്രാഡ് അഭ്യുഷേചയത്
29 മഹാരഥോ മഗധ രാഡ് വിശ്രൂതോ യോ ബൃഹദ്രഥഃ

പ്രത്യഗ്രഹഃ കശാംബശ് ച യം ആഹൂർ മണിവാഹനം
മച് ഛില്ലശ് ച യദുശ് ചൈവ രാജന്യശ് ചാപരാജിതഃ

30 ഏതേ തസ്യ സുതാ രാജൻ രാജർഷേർ ഭൂരി തേജസഃ
 ന്യവേശയൻ നാമഭിഃ സ്വൈസ് തേ ദേശാംശ് ച പുരാണി ച
 വാസവാഃ പഞ്ച രാജാനഃ പൃഥഗ് വംശാശ് ച ശാശ്വതാഃ
 31 വസന്തം ഇന്ദ്ര പ്രാസാദേ ആകാശേ സ്താടികേ ച തം
 ഉപതസ്മദർ മഹാത്മാനം ഗന്ധർവാപ്സരസോ നൃപം
 രാജോപരിചരേത്യ് ഏവം നാമ തസ്യാഥ വിശ്രൂതം
 32 പുരോപവാഹിനീം തസ്യ നദീം ശ്രുക്തിമതിം ഗിരിഃ
 അരുത്സിച് ചേതനാ യുക്തഃ കാമാത് കോലാഹലഃ കില
 33 ഗിരിം കോലാഹലം തം തു പദാ വസുർ അതാഡയത്
 നിശ്ചക്രാമ നദീ തേന പ്രഹാര വിവരേണ സാ
 34 തസ്യാം നദ്യാം അജനയൻ മിഥുനം പർവതഃ സ്വയം
 തസ്മാദ് വിമോക്ഷണാത് പ്രീതാ നദീ രാജേണ ന്യവേദയത്
 35 യഃ പുമാൻ അഭവത് തത്ര തം സ രാജർഷീസത്തമഃ
 വസുർ വസു പ്രദഗ് ചക്രേ സേനാപതിം അരിന്ദമം
 ചകാര പത്നീം കന്യാം തു ദധിതാം ഗിരികാം നൃപഃ
 36 വസോഃ പത്നീ തു ഗിരികാ കാമാത് കാലേ ന്യവേദയത്
 ഋതുകാലം അനുപ്രാപ്തം സ്താതാ പുംസവനേ ശ്രുചിഃ
 37 തദ് അഹഃ പിതരഗ് ചൈനം ഊച്ചുർ ജഹി മൃഗാൻ ഇതി
 തം രാജസത്തമം പ്രീതാസ് തദാ മതിമതാം വരം
 38 സ പിതൃണാം നിയോഗം തം അവ്യതിക്രമ്യ പാർഥിവഃ
 ചചാര മൃഗയാം കാമീ ഗിരികാം ഏവ സംസ്മരൻ
 അതീവ രൂപസമ്പന്നാം സാക്ഷാച് ശ്രിയം ഇവാപരാം
 39 തസ്യ രേതഃ പ്രചസ്തന്ദ ചരതോ ഭചിരേ വനേ
 സ്തന്ന മാത്രം ച തദ് രേതോ വൃക്ഷപത്രേണ ഭൂമിപഃ
 40 പ്രതിജഗ്രാഹ മിഥ്യാ മേ ന സ്തന്ദേദ് രേത ഇത്യ് ഉത
 ഋതൂശ് ച തസ്യാ പത്യാ മേ ന മോഘഃ സ്യാദ് ഇതി പ്രഭുഃ
 41 സഞ്ചിന്ത്യൈവം തദാ രാജാ വിചാര്യ ച പുനഃ പുനഃ
 അമോഘത്വം ച വിജ്ഞായ രേതസോ രാജസത്തമഃ
 42 ശ്രുക്രപ്രസ്ഥാപനേ കാലം മഹിഷ്യാഃ പ്രസമീക്ഷ്യ സഃ
 അഭിമന്ത്യാഥ തച് ചക്രക്രം ആരാത് തിഷ്ഠന്തം ആശ്രുഗം
 സൂക്ഷ്മധർമാർഥതത്ത്വജ്ഞോ ജ്ഞാത്യാ ശ്യേനം തതോ fബ്രവീത്
 43 മത്പ്രിയാർഥം ഇദം സൗമ്യ ശ്രുക്രം മമ ഗൃഹം നയ
 ഗിരികായഃ പ്രയച്ഛാശു തസ്യാ ഹ്യ് ആർതവം അദ്യ വൈ

44 ഗൃഹീത്യാ തത് തദാ ശ്യാനസ് തൂർണം ഉത്പത്യ വേശവാൻ
ജവം പരമം ആസ്ഥായ പ്രദുദ്രാവ വിഹംഗമഃ
45 തം അപശ്യദ് അഥായാന്തം ശ്യാനം ശ്യാനസ് തഥാപരഃ
അഭ്യദ്രവച് ച തം സദ്യോ ദൃഷ്ട്വൈവാമിഷ ശങ്കയാ
46 തുണ്ഡയുദ്ധം അഥാകാശേ താവ് ഉഭൗ സന്ദ്രചക്രതുഃ
യ്യധ്യതോർ അപതദ് രേതസ് തച് ചാപി യമുനാംഭസീ
47 തത്രാദ്രികേതി വിഖ്യാതാ ബ്രഹ്മശാപാദ് വരാപ്സരാഃ
മീനഭാവം അനുപ്രാപ്താ ബഭ്രുവ യമുനാ ചരീ
48 ശ്യാനപാദപരിഭ്രഷ്ടം തദ് വീര്യം അഥ വാസവം
ജഗ്രാഹ തരസോപേത്യ സാദ്രികാ മത്സ്യരൂപിണീ
49 കദാ ചിദ് അഥ മത്സീം താം ബബന്ധൂർ മത്സ്യജീവിനഃ
മാസേ ച ദശമേ പ്രാപ്തേ തദാ ഭരതസത്തമ
ഉജ്ജഹൻ ഉദരാത് തസ്യഃ സ്തീപുമാംസം ച മാന്ദഷം
50 ആശ്ചര്യഭൂതം മത്യാ തദ് രാജന്തസ് തേ പ്രത്യവേദയൻ
കായേ മത്സ്യാ ഇമൗ രാജൻ സംഭൂതൗ മാനഷാവ് ഇതി
51 തയോഃ പുമാംസം ജഗ്രാഹ രാജോപരിചരസ് തദാ
സ മത്സ്യോ നാമ രാജാസീദ് ധർമികഃ സത്യസംഗരഃ
52 സാപ്സരാ മുക്തശാപാ ച ക്ഷണേന സമപദ്യത
പുരോക്താ യാ ഭഗവതാ തിര്യഗ്യോനിഗതാ ശൂഭേ
മാന്ദഷൗ ജനയിത്യാ ത്വം ശാപമോക്ഷം അവാപ്സസി
53 തതഃ സാ ജനയിത്യാ തൗ വിശസ്താ മത്സ്യഘാതിനാ
സത്യജ്യ മത്സ്യരൂപം സാ ദിവ്യം രൂപം അവാപ്യ ച
സിദ്ധർഷിചാരണപഥം ജഗാഥാഥ വരാപ്സരാഃ
54 യാ കന്യാ ദുഹിതാ തസ്യാ മത്സ്യാ മത്സ്യസഗന്ധിനി
രാജന്താ ദത്താഥ ദാശായ ഇയം തവ ഭവത് ഇതി
രൂപസത്വസമായുക്താ സർവൈഃ സമുദിതാ ഗുണൈഃ
55 സാ തു സത്യവതീ നാമ മത്സ്യഘാത്യ് അഭിസംശ്രയാത്
ആസീൻ മത്സ്യസഗന്ധൈവ കം ചിത് കാലം ശുചിസ്തീതാ
56 ശുശ്രൂഷാർഥം പിതൂർ നാവം താം തു വാഹയതീം ജലേ
തീർഥയാത്രാം പരിക്രാമന് അപശ്യദ് വൈ പരാശരഃ
57 അതീവ രൂപസമ്പന്നാം സിദ്ധാന്താം അപി കാങ്ഷിതാം
ദൃഷ്ട്വൈവ ച സ താൻ ധീമാംശ് ചകമേ ചാരുദർശനാം
വിദ്വാംസ് താം വാസവീം കന്യാം കാര്യവാൻ മുനിപുംഗവഃ

58 സാബ്രവീത് പശ്യ ഭഗവൻ പാരാവാരേ ജ്വഷീൻ സ്ഥിതാൻ
ആവയോർ ദൃശ്യതോർ ഏഭിഃ കഥം ന സ്യാം സമാഗമഃ
59 ഏവം തയോക്തോ ഭഗവാൻ നീഹാരം അസൃജത് പ്രഭുഃ
യേന ദേശഃ സ സർവസ് തു തമോ ഭൂത ഇവാഭവത്
60 ദൃഷ്ട്യാ സൃഷ്ടം തു നീഹാരം തതസ് തം പരമർഷിണാ
വിസ്തൃതാ ചാബ്രവീത് കന്യാ വ്രീഡിതാ ച മനസിനീ
61 വിദ്ധി മാം ഭഗവൻ കന്യാം സദാ പിതൃവശാനഗാം
ത്വത് സംയോഗാച് ച ദുഷ്യേത കന്യാ ഭാവോ മമാനഘ
62 കന്യാത്വേ ദൃഷിതേ ചാപി കഥം ശക്ഷ്യേ ദിജോത്തമ
ഗന്തും ഗൃഹം ഗൃഹേ ചാഹം ധീമൻ ന സ്ഥാതും ഉത്സഹേ
ഏതത് സഞ്ചിന്ത്യ ഭഗവൻ വിധത്വ യദ് അനന്തരം
63 ഏവം ഉക്തവതീം താം തു പ്രീതിമാൻ ജ്വഷിസത്തമഃ
ഉവാച മത്പ്രിയം കൃത്യാ കന്യൈവ ത്വം ഭവിഷ്യസി
64 വൃണീഷ്യ ച വരം ഭീരു യം ത്വം ഇച്ഛസി ഭാമിനി
വൃഥാ ഹിന പ്രസാദോ മേ ഭൂതപൂർവഃ ശുചിസ്മിതേ
65 ഏവം ഉക്താ വരം വദ്വ്രേ ഗാന്ത്രസൗഗന്ധ്യം ഉത്തമം
സ ചാസ്യൈ ഭഗവാൻ പ്രാദാൻ മനസഃ കാങ്ക്ഷിതം പ്രഭുഃ
66 തതോ ലബ്ധവരാ പ്രീതാ സ്തീഭാവഗുണഭൂഷിതാ
ജഗാമ സഹ സംസർഗം ജ്വഷിണാദ്ഭൂത കർമ്മണാ
67 തേന ഗന്ധവതീത്യ് ഏവ നാമാന്യാഃ പ്രഥിതം ഭൂവി
തതോ യോജനഗന്ധേതി തന്യാ നാമ പരിശ്രൂതം
68 പരാശരോ fപി ഭഗവാഞ്ച് ജഗാമ സ്വം നിവേശനം
ഇതി സത്യവതീ ഹൃഷ്ടാ ലബ്ധ്യാ വരം അനുത്തമം
69 പരാശരേണ സംയുക്താ സദ്യോ ഗർഭം സുഷാവ സാ
ജജ്ഞേ ച യമുനാ ദ്വിപേ പാരാശര്യഃ സവീര്യവാൻ
70 സ മാതരം ഉപസ്ഥായ തപസ്യ് ഏവ മനോ ദധേ
സ്മൃതോ fഹം ദർശയിഷ്യാമി കൃത്യേഷ് ഇതി ച സോ fബ്രവീത്
71 ഏവം ദൈവപായനോ ജജ്ഞേ സത്യവത്യാം പരാശരാത്
ദ്വിപേ നൃന്യഃ സ യദ് ബാലസ് തസ്മാദ് ദൈവപായനോ fഭവത്
72 പാദാപസാരിണം ധർമം വിദ്വാൻ സ തു യുഗേ യുഗേ
ആയുഃ ശക്തിം ച മർത്യാനാം യുഗാന്തഗം അവേക്ഷ്യ ച
73 ബ്രഹ്മണോ ബ്രാഹ്മണാനാം ച തഥാന്തഗ്രഹ കാമ്യയാ
വിവ്യാസ വേദാൻ യസ്മാച് ച തസ്മാദ് വ്യാസ ഇതി സ്മൃതഃ

74 വേദാൻ അധ്യാപയാം ആസ മഹാഭാരത പഞ്ചമാൻ
സുമത്തും ജൈമിനിം പൈലം ശ്രകം ചൈവ സ്വം ആത്മജം
75 പ്രളർ വരിഷ്ഠോ വരദോ വൈശമ്പായനം ഏവ ച
സംഹിതാസ് തൈഃ പൃഥക്ശേന്യ ഭാരതസ്യ പ്രകാശിതാഃ
76 തഥാ ഭീഷ്മഃ ശാന്തനവോ ഗംഗായാം അമിതദ്യുതിഃ
വസു വീര്യാത് സമഭവൻ മഹാവീര്യോ മഹായശാഃ
77 ശുഭലേ പ്രോതഃ പുരാണർഷിർ അചോരശ് ചോരശങ്കയാ
അണി മാണ്ഡവ്യ ഇതി വൈ വിഖ്യാതഃ സുമഹായശാഃ
78 സ ധർമ്മം ആഹുവ പുരാ മഹർഷിർ ഇദം ഉക്തവാൻ
ഇഷീകയാ മയാ ബാല്യാദ് ഏകാ വിദ്ധാ ശക്തികാ
79 തത് കിൽബിഷം സ്മരേ ധർമ്മനന്യത് പാപം അഹം സ്മരേ
തൻ മേ സഹസ്രസമിതം കസ്താൻ നേഹാജയത് തപഃ
80 ഗരീയാൻ ബ്രാഹ്മണവധഃ സർവഭൂതവധാദ് യതഃ
തസ്താത് ത്വം കിൽബിഷാദ് അസ്താച് ഛൂദ്ര യോനൗ ജനിഷ്യസി
81 തേന ശാപേന ധർമ്മോ ഽപി ശൂദ്രയോനാവ് അജായത
വിദ്വാൻ വിദ്വര രൂപേണ ധർമ്മീ തനർ അകിൽബിഷി
82 സഞ്ജയോ മുനികൽപസ് തു ജജ്ഞേ സുതോ ഗവൽഗണാത്
സുര്യാച് ച ക്ഷന്തി കന്യായാം ജജ്ഞേ കർണോ മഹാരഥഃ
സഹജം കവചം വിഭ്രുത് കണ്ഡലോദ്യോതിതാനനഃ
83 അനുഗ്രഹാർഥം ലോകാനാം വിഷ്ണുർ ലോകനമസ്തുതഃ
വസുദേവാത് തു ദേവക്യാം പ്രാദുർഭൂതോ മഹായശാഃ
84 അനാദി നീധനോ ദേവഃ സ കർതാ ജഗതഃ പ്രഭുഃ
അവ്യക്തം അക്ഷരം ബ്രഹ്മ പ്രധാനം നിർഗുണാത്മകം
85 ആത്മാനം അവ്യയം ചൈവ പ്രകൃതിം പ്രഭവം പരം
പുരുഷം വിശ്വകർമാണം സത്തായോഗം ധ്രുവാക്ഷരം
86 അനന്തം അചലം ദേവം ഹംസം നാരായണം പ്രഭുഃ
ധാതാരം അജരം നിത്യം തം ആഹുഃ പരം അവ്യയം
87 പുരുഷഃ സ വിഭുഃ കർതാ സർവഭൂതപിതാമഹഃ
ധർമ്മസംവർധനാർഥായ പ്രജജ്ഞേ ഽസ്യകവൃഷ്ണീഷു
88 അസ്തുജ്ഞൗ തു മഹാവീര്യൗ സർവശസ്തുവിശാരദൗ
സാത്യകിഃ കൃതവർമ്മാ ച നാരായണം അനുവൃതൗ
സത്യകാദ് യുദികാച് ചൈവ ജജ്ഞാതേ ഽസ്തുവിശാരദൗ
89 ഭരദ്വാജസ്യ ച സ്തന്നം ദ്രോണ്യാം ശുക്രം അവർധത

മഹർഷേർ ഉഗ്രതപസസ് തസ്മാദ് ദ്രോണോ വ്യജായത
 90 ഗൗതമാൻ മിഥുനം ജജ്ഞേ ശരസ്സംബാച് ഛരദൃതഃ
 അശ്വത്ഥാമ്നാ ച ജനനീ കൃപശ് ചൈവ മഹാബലഃ
 അശ്വത്ഥാമാ തതോ ജജ്ഞേ ദ്രോണാദ് അസ്തുഭൃതാം വരഃ
 91 തഥൈവ ധൃഷ്ടദൃശ്നോ ിപി സാക്ഷാദ് അഗ്നിസമദ്യുതിഃ
 വൈതാനേ കർമ്മണി തതേ പാവകാത് സമജായത
 വീരോ ദ്രോണ വിനാശായ ധനുഷാ സഹ വിദ്യവാൻ
 92 തഥൈവ വേദ്യാം കൃഷ്ണാപി ജജ്ഞേ തേജസ്വിനീ ശുഭ്രാ
 വിഭ്രാജമാനാ വപുഷാ ബിഭ്രതീ രൂപം ഉത്തമം
 93 പ്രഹ്ലാദ ശിഷ്യോ നഗജിത് സുബലശ് ചാഭവത് തതഃ
 തസ്യ പ്രജാ ധർമ്മഹന്തീ ജജ്ഞേ ദേവ പ്രകോപനാത്
 94 ഗാന്ധാരരാജപുത്രോ ിഭ്രച് ഛരകനിഃ സൗബലസ് തഥാ
 ദുര്യോധനസ്യ മാതാ ച ജജ്ഞാതേ ിർഥവിദാവ് ഉദൗ
 95 കൃഷ്ണദൈവപായനാജ് ജജ്ഞേ ധൃതരാഷ്ട്രോ ജനേശ്വരഃ
 ക്ഷേത്രേ വിചിത്രവീര്യസ്യ പാണ്ഡുശ് ചൈവ മഹാബലഃ
 96 പാണ്ഡോസ് തു ജജ്ഞിരേ പഞ്ച പുത്രാ ദേവസമാഃ പൃഥക്
 ദ്വയോഃ സ്ത്രീയോർ ഗുണജ്യേഷ്ഠസ് തേഷാം ആസീദ് യുധിഷ്ഠിരഃ
 97 ധർമാദ് യുധിഷ്ഠിരോ ജജ്ഞേ മാന്ദതാത് തു വൃകോദരഃ
 ഇന്ദ്രാദ് ധനഞ്ജയഃ ശ്രീമാൻ സർവശസ്തുഭൃതാം വരഃ
 98 ജജ്ഞാതേ രൂപസമ്പന്നാവ് അശ്വിദ്യാം തു യഥാവ് ഉദൗ
 നകലഃ സഹദേവശ് ച ഗുരുശുശ്രൂഷണേ രതൗ
 99 തഥാ പുത്രശതം ജജ്ഞേ ധൃതരാഷ്ട്രസ്യ ധീമതഃ
 ദുര്യോധനപ്രഭൃതയോ യയുത്സുഃ കരണസ് തഥാ
 100 അഭിമന്യുഃ സുഭദ്രായാം അർജുനാദ് അഭ്യജായത
 സ്വസ്ത്രീയോ വാസുദേവസ്യ പൗത്രഃ പാണ്ഡോർ മഹാത്മനഃ
 101 പാണ്ഡവേഭ്യോ ിപി പഞ്ചഭ്യഃ കൃഷ്ണായാം പഞ്ച ജജ്ഞിരേ
 ക്കമാരാ രൂപസമ്പന്നാഃ സർവശസ്തുവിശാരദാഃ
 102 പ്രതിവിന്ധ്യോ യുധിഷ്ഠിരാത് സുത സോമോ വൃകോദരാത്
 അർജുനാച് ശൂത കീർതിസ് തു ശതാനീകസ് തു നാകലിഃ
 103 തഥൈവ സഹദേവാച് ച ശൂതസേനഃ പ്രതാപവാൻ
 ഹിഡിംബായാം ച ഭീമേന വനേ ജജ്ഞേ ഘടോത്കചഃ
 104 ശിവണ്ഡീ ദ്രുപദാജ് ജജ്ഞേ കന്യാ പുത്രത്വം ആഗതാ
 യാം യക്ഷഃ പുരുഷം ചക്രേ സമൃണഃ പ്രിയചികീർഷയാ

105 കരൂണാം വിഗ്രഹേ തസ്മിൻ സമാഗച്ഛൻ ബഹുനൃം അഥ
രാജ്ഞാം ശതസഹസ്രാണി യോത്സ്യമാനാനി സംയുഗേ
106 തേഷാം അപരിമേയാനി നാമധേയാനി സർവശഃ
ന ശക്യം പരിസംഖ്യാതും വർഷാണാം അയുതൈർ അപി
ഘൃതേ തു കീർതിതാ മുഖ്യാ യൈർ ആഖ്യാനം ഇദം തതം

അധ്യായം 58

1 [ജ]

യ ഏതേ കീർതിതാ ബ്രഹ്മൻ യേ ചാന്യേ നാനകീർതിതാഃ
 സമ്യക് താഞ് ശ്രോതും ഇച്ഛാമി രാജഞ്ജൻ ചാന്യാൻ സുവർചസഃ
 2 യദർഥം ഇഹ സംഭൂതാ ദേവകൽപാ മഹാരഥാഃ
 ഭൂവി തൻ മേ മഹാഭാഗ സമ്യഗ് ആഖ്യാതും അർഹസി

3 [വ]

രഹസ്യം ഖലദ് ഇദം രാജൻ ദേവാനാം ഇതി നഃ ശ്രുതം
 തത് തു തേ കഥയിഷ്യാമി നമസ്കൃത്യാ സ്വയം ഭൂവേ
 4 ത്രിഃ സപ്തകൃതഃ പൃഥിവീം കൃത്യാ നിഃക്ഷത്രിയാം പുരാ
 ജാമദഗ്ന്യസ് തപസ് തേപേ മഹേന്ദ്രേ പർവതോത്തമേ
 5 തദാ നിഃക്ഷത്രിയേ ലോകേ ഭാർഗവേണ കൃതേ സതി
 ബ്രാഹ്മണാൻ ക്ഷത്രിയാ രാജൻ ഗർഭാർഥിന്യോ fഭിചക്രമുഃ
 6 താഭിഃ സഹ സമാപേതുർ ബ്രാഹ്മണാഃ സംശിതവ്രതാഃ
 ഋതാവ് ഋതൗ നരവ്യാഘ്രേ ന കാമാൻ നാന്തൗ തഥാ
 7 തേഭ്യസ് തു ലേഭിരേ ഗർഭാൻ ക്ഷത്രിയാസ് താഃ സഹസ്രശഃ
 തതഃ സൃഷ്ടവീരേ രാജൻ ക്ഷത്രിയാൻ വിര്യസംമതാൻ
 കമാരാംഗ് ച കമാരീഗ് ച പുനഃ ക്ഷത്രാഭിവൃദ്ധയേ
 8 ഏവം തദ് ബ്രാഹ്മണൈഃ ക്ഷത്രം ക്ഷത്രിയാസു തപസിഭിഃ
 ജാതം ഋധൃത ധർമ്മേണ സുദീർഘേണായുഷാനൃപിതം
 ചത്വാരോ fപി തദാ വർണാ ബഭ്രുവുർ ബ്രാഹ്മണോത്തരാഃ
 9 അഭ്യഗച്ഛന് ഋതൗ നാരീം ന കാമാൻ നാന്തൗ തഥാ
 തഥൈവാനൃപി ഭൂതാനി തിര്യഗ്യോനിഗതാന്യ് അപി
 ഋതൗ ദാരാംഗ് ച ഗച്ഛന്തി തദാ സു ഭരതർഷഭ
 10 തതോ fവർധന്ത ധർമ്മേണ സഹസ്രശതജീവിനഃ
 താഃ പ്രജാഃ പൃഥിവീപാല ധർമവ്രതപരായണാഃ
 ആധിഭിർ വ്യാധിഭിശ് ചൈവ വിമുക്താഃ സർവശോ നരാഃ
 11 അഥേമാം സാഗരാപാംഗാം ഗാം ഗജേന്ദ്ര ഗതാഖിലാം
 അധൃതിഷ്ഠത് പുനഃ ക്ഷത്രം സശൈലവനകാനനാം
 12 പ്രശാസതി പുനഃ ക്ഷത്രേ ധർമ്മേണേമാം വസുന്ധരാം
 ബ്രാഹ്മണാദ്യാസ് തദാ വർണാ ലേഭിരേ മുദം ഉത്തമാം
 13 കാമക്രോധോദ്ഭവാൻ ദോഷാൻ നിരസ്യ ച നരാധിപാഃ
 ദണ്ഡം ദണ്ഡ്യഷ്യ ധർമ്മേണ പ്രണയന്തോ fന്വപാലയൻ

14 തഥാ ധർമ്മപരേ ക്ഷത്രേ സഹസ്രാക്ഷഃ ശതകൃതഃ
 സ്വാദു ദേശേ ച കാലേ ച വവർഷാപ്യായയൻ പ്രജാഃ
 15 ന ബാല ഏവ ത്രിയതേ തദാ കശ് ചിൻ നരാധിപ
 ന ച സ്ത്രിയം പ്രജാനാതി കശ് ചിദ് അപ്രാപ്തൗവനഃ
 16 ഏവം ആയുഷ്കൃതിഭിസ് തു പ്രജാഭിർ ഭരതർഷഭ
 ഇയം സാഗരപര്യന്താ സമാപുര്യത മേദിനീ
 17 ഈജിരേ ച മഹായജ്ഞൈഃ ക്ഷത്രിയാ ബഹു ദക്ഷിണൈഃ
 സാംഗോപനിഷദാൻ വേദാൻ വിപ്രാശ് ചാധീയതേ തദാ
 18 ന ച വിക്രീണതേ ബ്രഹ്മ ബ്രാഹ്മണാഃ സ്തു തദാ നൃപ
 ന ച ശൂദ്ര സമാദ്യാശേ വേദാൻ ഉച്ചാരയന്ത്യ് ഉത
 19 കാരയന്തഃ കൃഷിം ഗോഭിസ് തഥാ വൈശ്യാഃ ക്ഷിതാവ് ഇഹ
 ന ഗാം അയുജന്ത ധൂരി കൃശാംഗാശ് ചാപ്യ് അജീവയൻ
 20 ഘേനപാംശ് ച തഥാ വത്സാൻ ന ദുഹന്തി സ്തു മാനവാഃ
 ന കൂടമാനൈർ വണിജഃ പണ്യം വിക്രീണതേ തദാ
 21 കർമാണി ച നരവ്യാഘ്രേ ധർമ്മോപേതാനി മാനവാഃ
 ധർമ്മം ഏവാന്വപശ്യന്തശ് ചക്രൂർ ധർമ്മപരായണാഃ
 22 സ്വകർമ്മനിരതാശ് ചാസൻ സർവേ വർണാ നരാധിപ
 ഏവം തദാ നരവ്യാഘ്രേ ധർമ്മോ ന ഹ്രസതേ ക്വ ചിത്
 23 കാലേ ഗാവഃ പ്രസൂയന്തേ നാര്യശ് ച ഭരതർഷഭ
 ഫലന്ത്യ് ജഗൃഷ്ണ വൃഷ്ണാശ് ച പൃഷ്ണാണി ച ഫലാനി ച
 24 ഏവം കൃതയുഗേ സമ്യഗ് വർതമാനേ തദാ നൃപ
 ആപുര്യതേ മഹീകൃത്സാ പ്രാണിഭിർ ബഹുഭിർ ഭൃശം
 25 തതഃ സമുദിതേ ലോകേ മാനുഷേ ഭരതർഷഭ
 അസുരാ ജജ്ഞിരേ ക്ഷേത്രേ രാജ്ഞാം മനുജപുംഗവ
 26 ആദിത്യൈർ ഹി തദാ ദൈത്യോ ബഹുശോ നിർജിതാ യുധി
 ഐശ്വര്യാദ് ഭ്രംശിതാശ് ചാപി സംബഭൂവുഃ ക്ഷിതാവ് ഇഹ
 27 ഇഹ ദേവത്വം ഇച്ഛന്തോ മാനുഷേഷു മനസിനഃ
 ജജ്ഞിരേ ഭൂവി ഭൂതേഷു തേഷു തേഷ്യ് അസുരാ വിഭോ
 28 ഗോഷ്യ് അശ്വേഷു ച രാജേന്ദ്ര ഖരോഷ്മഹിഷേഷു ച
 ക്രവ്യാദേഷു ച ഭൂതേഷു ഗജേഷു ച മൃഗേഷു ച
 29 ജാനൈർ ഇഹ മഹീപാല ജായമാനൈശ് ച തൈർ മഹീ
 ന ശശാകാത്മനാത്മാനം ഇയം ധാരയിതും ധരാ
 30 അഥ ജാതാ മഹീപാലാഃ കേ ചിദ് ബലസമന്വിതാഃ

ദിതേ: പുത്രാ ദനോശ് ചൈവ തസ്താൽ ലോകാദ് ഇഹ ച്യുതാ:

31 വിദ്യവനോ ഫലിപ്താസ് തേ നാനാരൂപധരാ മഹീം

ഇമാം സാഗരപര്യന്താം പരിയുർ അരിമർദനാ:

32 ബ്രാഹ്മണാൻ ക്ഷത്രിയാൻ വൈശ്യാൺ ശൂദ്രാംഗ് ചൈവാപ്യ് അപീഡയൻ

അന്യാനി ചൈവ ഭൂതാനി പീഡയാം ആസുർ ഓജസാ

33 ത്രാസയനോ വിനിപ്ലന്തസ് താംസ് താൻ ഭൂതഗണാംഗ് ച തേ

വിചേത: സർവതോ രാജൻ മഹീം ശതസഹസ്രശ:

34 ആശ്രമസ്ഥാൻ മഹർഷീംഗ് ച ധർഷയന്തസ് തതസ് തത:

അബ്രഹ്മണ്യാ വിദ്യമദാ മത്താ മദബലേന ച

35 ഏവം വീര്യബലോത്സിഷൈർ ഭൂർ ഇയം തൈർ മഹാസുരൈ:

പീഡ്യമാനാ മഹീപാല ബ്രഹ്മാണം ഉപചക്രമേ

36 ന ഹീമാം പവനോ രാജൻ ന നാഗാ ന നഗാ മഹീം

തദാ ധാരയിതും ശേകർ ആക്രാന്താം ദാനവൈർ ബലാത്

37 തതോ മഹീ മഹീപാല ഭാരാർതാ ഭയപീഡിതാ

ജഗാമ ശരണം ദേവം സർവഭൂതപിതാമഹം

38 സാ സംവൃതം മഹാഭാഗൈർ ദേവദ്വിജ മഹർഷിഭി:

ദദർശ ദേവം ബ്രഹ്മാണം ലോകകർതാരം അവ്യയം

39 ഗന്ധർവൈർ അപ്സരോഭിഗ് ച ബന്ധി കർമസ്യ നിഷ്ഠിതൈ:

വന്ദ്യമാനം മുദോപേതൈർ വവന്ദേ ചൈനം ഏത്യ സാ

40 അഥ വിജ്ഞാപയാം ആസ ഭൂമിസ് തം ശരണാർഥിനി

സംനിയൗ ലോകപാലാനാം സർവേഷാം ഏവ ഭാരത

41 തത് പ്രധാനാത്മനസ് തസ്യ ഭൂമേ: കൃത്യം സ്വയം ഭൂവ:

പൂർവം ഏവാഭവദ് രാജൻ വിദിതം പരമേഷ്ഠിന:

42 സ്രഷ്ടാ ഹി ജഗത: കസ്താൻ ന സംബുധ്യേത ഭാരത

സുരാസുരാണാം ലോകാനാം അശേഷേണ മനോഗതം

43 തം ഉവാച മഹാരാജ ഭൂമിം ഭൂമിപതിർ വിഭൂ:

പ്രഭവ: സർവഭൂതാനാം ഈശ: ശംഭു: പ്രജാപതി:

44 യദർഥം അസി സമ്പ്രാപ്താ മത്സകാശം വസുന്ധരേ

തദർഥം സംനിയോക്ഷ്യാമി സർവാൻ ഏവ ദിവൗകസ:

45 ഇത്യ് ഉക്ത്വാ സ മഹീം ദേവോ ബ്രഹ്മാ രാജൻ വിസൃജ്യ ച

ആദിദേശ തദാ സർവാൻ വിബുധാൻ ഭൂതകൃത് സ്വയം

46 അസ്യ ഭൂമേർ നിരസിതും ഭാരം ഭാഗൈ: പൃഥക് പൃഥക്

അസ്യാം ഏവ പ്രസൂയധാം വിരോധായേതി ചാബ്രവീത്

47 തഥൈവ ച സമാനീയ ഗന്ധർവാപ്ലരസാം ഗണാൻ
 ഉവാച ഭഗവാൻ സർവാൻ ഇദം വചനം ഉത്തമം
 സ്വൈർ അംശൈഃ സമ്പ്രസൂയധ്വം യഥേഷ്ടം മാനുഷേഷ് ഇതി
 48 അഥ ശക്രാദയഃ സർവേ ശ്രുത്വാ സുരഗുരോർ വചഃ
 തഥ്യം അർഥ്യം ച പഥ്യം ച തസ്യ തേ ജഗുഹുസ് തദാ
 49 അഥ തേ സർവശോ ിഃശൈഃ സ്വൈർ ഗന്തും ഭൂമിം കൃതക്ഷണാഃ
 നാരായണം അമിത്രം വൈകുണ്ഠം ഉപചക്രമുഃ
 50 യഃ സചക്രഗദാപാണിഃ പീതവാസാസിത പ്രഭഃ
 പദ്മനാഭഃ സുരാരിഃ പൃഥ്വചാർവണ്ണിതേക്ഷണഃ
 51 തം ഭൂവഃ ശോധനായേന്ദ്ര ഉവാച പുരുഷോത്തമം
 അംശേനാവതരസ്വേതി തഥേത്യ് ആഹ ച തം ഹരിഃ

അധ്യായം 59

1 [വ]

അഥ നാരായണേനേന്ദ്രശ് ചകാര സഹ സംവിദം
 അവതർതും മഹീം സ്വർഗാദ് അംശതഃ സഹിതഃ സുരൈഃ
 2 ആദിത്യ ച സ്വയം ശക്രഃ സർവാൻ ഏവ ദിവൗകസഃ
 നിർജഗാമ പുനസ് തസ്മാത് ക്ഷയാൻ നാരായണസ്യ ഹ
 3 തേ ഫമരാരിവിനാശായ സർവലോകഹിതായ ച
 അവതേരുഃ ക്രമേണേമാം മഹീം സ്വർഗാദ് ദിവൗകസഃ
 4 തതോ ബ്രഹ്മർഷിവിംശേഷ്യ പാർഥിവർഷികലേഷ്യ ച
 ജജ്ഞിരേ രാജശാർദൂല യഥാകാമം ദിവൗകസഃ
 5 ദാനവാൻ രാക്ഷസാംശ് ചൈവ ഗന്ധർവാൻ പന്നഗാസ് തഥാ
 പുരുഷാദാനി ചാന്യാനി ജംഗ്ലഃ സത്ത്യാന്യ് അനേകശഃ
 6 ദാനവാ രാക്ഷസാശ് ചൈവ ഗന്ധർവാഃ പന്നഗാസ് തഥാ
 ന താൻ ബലസ്ഥാൻ ബാല്യേ ഫപി ജംഗ്ലർ ഭരതസത്തമ

7 [ജ്]

ദേവദാനവ സംഘാനാം ഗന്ധർവാപ്സരസാം തഥാ
 മാനവാനാം ച സർവേഷാം തഥാ വൈ യക്ഷരക്ഷസാം
 8 ശ്രോതും ഇച്ഛാമി തത്ത്വേന സംഭവം കൃത്സും ആദിതഃ
 പ്രാണിനാം ചൈവ സർവേഷാം സർവശഃ സർവവിദ് ധൃസി

9 [വ]

ഹന്ത തേ കഥയിഷ്യാമി നമസ്കൃത്യാ സ്വയം ഭൂവേ
 സുരാദീനാം അഹം സമൃഗ് ലോകാനാം പ്രവോപ്യയം
 10 ബ്രഹ്മണോ മാനസാഃ പുത്രാ വിദിതാഃ ഷൺ മഹർഷയഃ
 മരീചിർ അത്രുംഗിരസൗ പുലസ്ത്യഃ പുലഹഃ ക്രതുഃ
 11 മരീചേഃ കശ്യപഃ പുത്രഃ കശ്യപാത് ഉ ഇമാഃ പ്രജാഃ
 പ്രജജ്ഞിരേ മഹാഭാഗാ ദക്ഷ കന്യാസ് ത്രയോദശ
 12 അദിതിർ ദിതിർ ദനഃ കാലാ അനായുഃ സിംഹികാ മുനിഃ
 ക്രോധാ പ്രാവാ അരിഷ്ടാ ച വിനതാ കപിലാ തഥാ
 13 കദ്രുശ് ച മനുജവ്യാഘ്രദക്ഷ കന്യൈവ ഭാരത
 ഏതാസാം വീര്യസമ്പന്നം പുത്രപൗത്രം അനന്തകം
 14 അദിത്യോ ദ്വാദശാദിത്യോഃ സംഭൂതാ ഭൂവനേശ്വരാഃ
 യേ രാജൻ നാമതസ് താംസ് തേ കീർതയിഷ്യാമി ഭാരത
 15 ധാതാ മിത്രോ ഫര്യമാ ശക്രോ വരുണശ് ചാംശ ഏവ ച

ഭഗോ വിവസ്വാൻ പൃഷ്ഠാ ച സവിതാ ദശമസ് തഥാ
 16 ഏകാദശസ് തഥാ തൃഷ്ഠാ വിഷ്ണുർ ദ്വാദശ ഉച്യതേ
 ജഘന്ത്യജഃ സ സർവേഷാം ആദിത്യാനാം ഗുണാധികഃ
 17 ഏക ഏവ ദിതേഃ പുത്രോ ഹിരണ്യകശിപുഃ സ്യുതഃ
 നാമ്നാ വ്യാതാസ് തു തസ്യേമേ പുത്രാഃ പഞ്ച മഹാത്മനഃ
 18 പ്രഹ്രാദഃ പൂർവജസ് തേഷാം സംഹ്രാദസ് തദനന്തരം
 അനുഹ്രാദസ് തൃതീയോ ിഭ്രൂത് തസ്മാച് ച ശിബിബാഷ്ഠലുവ
 19 പ്രഹ്രാദസ്യ ത്രയഃ പുത്രാഃ വ്യാതാഃ സർവത്ര ഭാരത
 വിരോചനസ് ച കുംഭസ് ച നികുംഭസ് ചേതി വിശ്രുതാഃ
 20 വിരോചനസ്യ പുത്രോ ിഭ്രൂദ് ബലിർ ഏകഃ പ്രതാപവാൻ
 ബലേസ് ച പ്രഥിതഃ പുത്രോ ബാണോ നാമ മഹാസുരഃ
 21 ചത്വാരിംശദ് ദനോഃ പുത്രാഃ വ്യാതാഃ സർവത്ര ഭാരത
 തേഷാം പഥമജോ രാജാ വിപ്രചിത്തിർ മഹായശാഃ
 22 ശംബരോ നമുചീശ് ചൈവ പുലോമാ ചേതി വിശ്രുതഃ
 അസി ലോമാ ച കേശീ ച ദുർജയശ് ചൈവ ദാനവഃ
 23 അയഃ ശിരാ അശ്വശിരാ അയഃ ശങ്കുശ് ച വീര്യവാൻ
 തഥാ ഗഗനമൂർധാ ച വേഗവാൻ കേതുമാംശ് ച യഃ
 24 സ്വർഭാനൻ അശ്വോ ിശ്വപതിർ വൃഷപർവാജകസ് തഥാ
 അശ്വഗ്രീവശ് ച സുകൃഷ്ണശ് ച തുഹുണ്ഡശ് ച മഹാസുരഃ
 25 ഇന്ദ്രപാ ഏകചക്രശ് ച വിരൂപാക്ഷോ ഹരാഹരൗ
 നിചന്ദ്രശ് ച നികുംഭശ് ച കപഥഃ കാപഥസ് തഥാ
 26 ശരഭഃ ശലഭശ് ചൈവ സൂര്യാ ചന്ദ്രമസൗ തഥാ
 ഇതി വ്യാതാ ദനോർ വംശേ ദാനവാഃ പരീകീർത്തിതാഃ
 അന്യൗ തു വല്ല ദേവാനാം സൂര്യാചന്ദ്രമസൗ സ്യുതൗ
 27 ഇമേ ച വംശേ പ്രഥിതാഃ സത്ത്വവന്തോ മഹാബലാഃ
 ദനു പുത്രാ മഹാരാജ ദശ ദാനവ പുംഗവാഃ
 28 ഏകാക്ഷോ മൃതപാ വീരഃ പ്രലംബനരകാവ് അപി
 വാതാപിഃ ശത്രുതപനഃ ശംശ് ചൈവ മഹാസുരഃ
 29 ഗവിഷ്ണുശ് ച ദനായുശ് ച ദീർഘജിഹ്വശ് ച ദാനവഃ
 അസംഖ്യേയാഃ സ്യുതാസ് തേഷാം പുത്രാഃ പൗത്രാശ് ച ഭാരത
 30 സിംഹികാ സൃഷ്ടവേ പുത്രം രാഹുഃ ചന്ദ്രാർകമർദനം
 സുചന്ദ്രം ചന്ദ്ര ഹന്താരം തഥാ ചന്ദ്ര വിമർദനം
 31 ക്രൂര സ്വഭാവം ക്രൂരായാഃ പുത്രപൗത്രം അനന്തകം

ഗണഃ ക്രോധവശോ നാമ ക്രൂരകർമാരി മർദനഃ
 32 അനായുഷഃ പുനഃ പുത്രാശ് ചത്വാരോ ഽസുര പുംഗവാഃ
 വിക്ഷരോ ബലവീരൗ ച വൃത്രശ് ചൈവ മഹാസുരഃ
 33 കാലായാഃ പ്രഥിതാഃ പുത്രാഃ കാലകൽപാഃ പ്രഹാരിണഃ
 ഭൂവി ഖ്യാതാ മഹാവീര്യാ ദാനവേഷു പരന്തപാഃ
 34 വിനാശനശ് ച ക്രോധശ് ച ഹന്താ ക്രോധസ്യ ചാപരഃ
 ക്രോധശത്രുസ് തഥൈവാനൃഃ കാലേയാ ഇതി വിശ്രുതാഃ
 35 അസുരാണാം ഉപായ്യായഃ ശൂക്രസ് ത്വ് ജ്ജ്വീസുതോ ഽഭവത്
 ഖ്യാതാശ് ചോശനസഃ പുത്രാശ് ചത്വാരോ ഽസുര യാജകാഃ
 36 ത്വഷ്ടാവരസ് തഥാത്രിശ് ച ദ്വാവ് അന്യൗ മന്ത്രകർമ്മിണൗ
 തേജസാ സൂര്യസങ്കാശാ ബ്രഹ്മലോകപ്രഭാവനാഃ
 37 ഇത്യ ഏഷ വംശപ്രഭവഃ കഥിതസ് തേ തരസിനാം
 അസുരാണാം സുരാണാം ച പുരാണേ സംശ്രുതോ മയാ
 38 ഏതേഷാം യദ് അപത്യം തു ന ശക്ത്യം തദ് അശേഷതഃ
 പ്രസംഖ്യാതും മഹീപാല ഗുണഭൂതം അനന്തകം
 39 താർക്ഷ്യശ് ചാരിഷ്ടനേമിശ് ച തഥൈവ ഗരുഡാരുണൗ
 ആരുണീർ വാരുണിശ് ചൈവ വൈനതേയാ ഇതി സ്മൃതാഃ
 40 ശേഷോ ഽനന്തോ വാസുകിശ് ച തക്ഷകശ് ച ഭൃജംഗമഃ
 കൂർമശ് ച കലികശ് ചൈവ കാദ്രവേയാ മഹാബലാഃ
 41 ഭീമസേനോഗ്ര സേനൗ ച സുപർണോ വരുണസ് തഥാ
 ഗോപതിർ ധൃതരാഷ്ട്രശ് ച സൂര്യവർചാശ് ച സപ്തമഃ
 42 പത്രവാൻ അർകപർണശ് ച പ്രയുതശ് ചൈവ വിശ്രുതഃ
 ഭീമശ് ചിത്രരഥശ് ചൈവ വിഖ്യാതഃ സർവവിദ് വശീ
 43 തഥാ ശാലിശിരാ രാജൻ പ്രദ്യുമ്നശ് ച ചതുർദശഃ
 കലിഃ പഞ്ചദശശ് ചൈവ നാരദശ് ചൈവ ഷോഡശഃ
 ഇത്യ ഏതേ ദേവഗന്ധർവാ മൗനേയാഃ പരികീർതിതാഃ
 44 അതസ് തു ഭൂതാന്യ് അന്യാനി കീർതയിഷ്യാമി ഭാരത
 അനവദ്യാം അനവശാം അന്തനാം അരുണാം പ്രിയാം
 അന്തപാം സുഭഗാം ഭാസീം ഇതി പ്രാവാ വ്യജായത
 45 നിധഃ പൂർണശ് ച ബർഹീ ച പൂർണാശശ് ച മഹായശാഃ
 ബ്രഹ്മ ചാരി രതിഗുണഃ സുപർണശ് ചൈവ സപ്തമഃ
 46 വിശ്യാവസുശ് ച ഭാനശ് ച സുചന്ദ്രോ ദശമസ് തഥാ
 ഇത്യ ഏതേ ദേവഗന്ധർവാഃ പ്രാവേയാഃ പരികീർതിതാഃ

47 ഇമം ത്വ് അപ്സരസാം വംശം വിദിതം പുണ്യലക്ഷണം
 പ്രാവാസ്യത മഹാഭാഗാ ദേവീ ദേവർഷിതഃ പുരാ
 48 അലംബുസാ മിശ്രകേഷി വിദ്യുത് പർണാ തുലാനഘാ
 അരുണാ രക്ഷിതാ ചൈവ രംഭാ തദ്വൻ മനോരമാഃ
 49 അസിതാ ച സുബാഹുശ് ച സുവ്രതാ സുഭജാ തഥാ
 സുപ്രിയാ ചാതിബാഹുശ് ച വിഖ്യാതൗ ച ഹഹാഹുഃ
 തുംബുരുശ് ചേതി ചത്വാരഃ സ്മൃതാ ഗന്ധർവസത്തമാഃ
 50 അമൃതം ബ്രാഹ്മണാ ഗാവോ ഗന്ധർവാപ്സരസസ് തഥാ
 അപത്യം കപിലായാസ് തു പുരാണേ പരികീർത്തിതം
 51 ഇതി തേ സർവഭൂതാനാം സംഭവഃ കഥിതോ മയാ
 യഥാവത് പരിസംഖ്യാതോ ഗന്ധർവാപ്സരസാം തഥാ
 52 ഭുജഗാനാം സുപർണാനാം രുദ്രാണാം മരുതാം തഥാ
 ഗവാം ച ബ്രാഹ്മണാനാം ച ശ്രീമതാം പുണ്യകർമ്മണാം
 53 ആയുഷ്യശ് ചൈവ പുണ്യശ് ച ധന്യഃ ശ്രുതിസുഖാവഹഃ
 ശ്രോതവ്യശ് ചൈവ സതതം ശ്രാവ്യശ് ചൈവാനസൃയതാ
 54 ഇമം തു വംശം നിയമേന യഃ പഠേൻ; മഹാത്മനാം ബ്രാഹ്മണദേവ സംനിയൗ
 അപത്യലാഭം ലഭതേ സ പുഷ്പലം; ശ്രീയം യശഃ പ്രേത്യ ച ശോഭനാം ഗതിം

അധ്യായം 60

1 [വി]

ബ്രഹ്മണോ മാനസാഃ പുത്രാ വിദിതാഃ ഷൺ മഹർഷയഃ
 ഏകാദശ സൂതാഃ സ്ഥാനോഃ ഖ്യാതാഃ പരമമാനസാഃ
 2 മൃഗവ്യാധശ് ച ശർവശ് ച നിരൂതിശ് ച മഹായശാഃ
 അജൈക പാദ് അഹിർ ബുധ്യഃ പിനാകീ ച പരന്തപഃ
 3 ദഹനോ ിമേശ്വരശ് ചൈവ കപാലീ ച മഹാദൃതിഃ
 സ്ഥാണർ ഭവശ് ച ഭഗവാൻ തദാ ഏകാദശ സൂതാഃ
 4 മരീചിർ അംഗിരാ അത്രിഃ പുലസ്ത്യഃ പുജഹഃ ക്രതുഃ
 ഷഡ് ഏതേ ബ്രഹ്മണഃ പുത്രാ വീര്യവന്തോ മഹർഷയഃ
 5 ത്രയസ് ത് അംഗിരസഃ പുത്രാ ലോകേ സർവത്ര വിശ്രുതാഃ
 ബൃഹസ്പതിർ ഉത്ഥ്യശ് ച സംവർതശ് ച ധൃതവ്രതാഃ
 6 അത്രേസ് തു ബഹവഃ പുത്രാഃ ശ്രൂയന്തേ മനുജാധിപ
 സർവേ വേദവിദഃ സിദ്ധാഃ ശാന്താത്മാനോ മഹർഷയഃ
 7 രക്ഷസാസ് തു പുലസ്ത്യസ്യ വാനരാഃ കിന്നരാസ് തഥാ
 പുലഹസ്യ മൃഗാഃ സിംഹാ വ്യാഘ്രാഃ കിമ്പുരുഷാസ് തഥാ
 8 ക്രതോഃ ക്രതുസമാഃ പുത്രാഃ പതംഗസഹചാരിണഃ
 വിശ്രുതാസ് ത്രിഷു ലോകേഷു സത്യവ്രതപരായണാഃ
 9 ദക്ഷസ് ത് അജായതാംഗുഷ്ടാദ് ദക്ഷിണാദ് ഭഗവാൻ ദൃഷ്ടിഃ
 ബ്രഹ്മണഃ പൃഥിവീപാല പുത്രഃ പുത്രവതാം വരഃ
 10 വാമാദ് അജായതാംഗുഷ്ടാദ് ഭാര്യാ തസ്യ മഹാത്മനഃ
 തസ്യാം പഞ്ചാശതം കന്യാഃ സ ഏവാജനയൻ മൂനിഃ
 11 താഃ സർവാസ് ത് അനവദ്യാംഗ്യഃ കന്യാഃ കമലലോചനാഃ
 പുത്രികാഃ സ്ഥാപയാം ആസ നഷ്ടപുത്രഃ പ്രജാപതിഃ
 12 ദദൗ സ ദശ ധർമ്മായ സപ്ത വിംശതിം ഇന്ദവേ
 ദിവ്യേന വിധിനാ രാജൻ കശ്യപായ ത്രയോദശ
 13 നാമതോ ധർമ്മപത്യസ് താഃ കീർത്യമാനാ നിബോധ മേ
 കീർതിർ ലക്ഷ്മീർ ധൃതിർ മേധാ പുഷ്ടിഃ ശ്രദ്ധാ ക്രിയാ തഥാ
 14 ബുദ്ധിർ ലജ്ജാ മതിശ് ചൈവ പത്ന്യോ ധർമ്മസ്യ താ ദശ
 ദ്വാരാണ്യ് ഏതാനി ധർമ്മസ്യ വിഹിതാനി സ്വയം ഭൂവാ
 15 സപ്ത വിംശതിസോമസ്യ പത്ന്യോ ലോകേ പരിശ്രുതാഃ
 കാലസ്യ നയനേ യുക്താഃ സോമപത്യഃ ശുഭവ്രതാഃ
 സർവാ നക്ഷത്രയോഗീന്യോ ലോകയാത്രാ വിധൗ സ്ഥിതാഃ

16 പിതാമഹോ മുനിർ ദേവസ് തസ്യ പുത്രഃ പ്രജാപതിഃ
 തസ്യഷ്ടൗ വസവഃ പുത്രാസ് തേഷാം വക്ഷ്യാമി വിസ്തരം
 17 ധരോ ധ്രുവസ് ച സോമസ് ച അഹസ് ചൈവാനിലോ fനലഃ
 പ്രത്യുഷ്ഠസ് ച പ്രഭാസസ് ച വസവോ fഷ്ടാവ് ഇതി സ്മൃതാഃ
 18 ധൃമ്രായാസ് ച ധരഃ പുത്രോ ബ്രഹ്മ വിദ്യോ ധ്രുവസ് തഥാ
 ചദ്രമാസ് തു മനസിന്ദ്രാഃ ശ്വസായാഃ ശ്വസനസ് തഥാ
 19 രതായാസ് ചാപ്യ് അഹഃ പുത്രഃ ശാബ്ധിലയാസ് ച ഹതാഗനഃ
 പ്രത്യുഷ്ഠസ് ച പ്രഭാസസ് ച പ്രഭാതായാഃ സുതൗ സ്മൃതൗ
 20 ധരസ്യ പുത്രോ ദ്രവിണോ ഹതഹവ്യവഹസ് തഥാ
 ധ്രുവസ്യ പുത്രോ ഭഗവാൻ കാലോ ലോകപ്രകാലനഃ
 21 സോമസ്യ തു സുതോ വർചാ വർചസീ യേന ജായതേ
 മനോഹരായാഃ ശിശിരഃ പ്രാണോ fഥ രമണസ് തഥാ
 22 അഹഃ സുതഃ സ്മൃതോ ജ്യോതിഃ ശ്രമഃ ശാന്തസ് തഥാ മുനിഃ
 അഗ്നേഃ പുത്രഃ കമാരസ് തു ശ്രീമാൻ ശരവണാലയഃ
 23 തസ്യ ശാഖോ വിശാഖസ് ച നൈഗമേശസ് ച പൃഷ്ഠജഃ
 കൃത്തികാഭ്യുപപത്തേസ് ച കാർത്തികേയ ഇതി സ്മൃതഃ
 24 അനിലസ്യ ശിവാ ഭാര്യോ തസ്യാഃ പുത്രഃ പുരോജവഃ
 അവിജ്ഞാത ഗതിസ് ചൈവ ദ്വാ പുത്രാവ് അനിലസ്യ തു
 25 പ്രത്യുഷ്ഠസ്യ വിദ്ഃ പുത്രം ഋഷിം നാസ്തഥ ദേവലം
 ദ്വാ പുത്രൗ ദേവലസ്യാപി ക്ഷമാവന്തു മനീഷിണൗ
 26 ബൃഹസ്പതേസ് തു ഭഗിനീ വരസ്ത്രീ ബ്രഹ്മചാരിണീ
 യോഗസിദ്ധാ ജഗത് സർവം അസക്തം വിചരത് ഉത
 പ്രഭാസസ്യ തു ഭാര്യോ സാ വസുനാം അഷ്ടമസ്യ ഹ
 27 വിശ്വകർമാ മഹാഭാഗോ ജജ്ഞേ ശിൽപപ്രജാ പതിഃ
 കർതാ ശിൽപസഹസ്രാണാം ത്രിദശാനാം ച വർധകഃ
 28 ഭൂഷണാനാം ച സർവേഷാം കർതാ ശിൽപവതാം വരഃ
 യോ ദിവ്യാനി വിമാനാനി ദേവതാനാം ചകാര ഹ
 29 മനുഷ്യാസ് ചോപജീവന്തി യസ്യ ശിൽപം മഹാത്മനഃ
 പുജയന്തി ച യം നിത്യം വിശ്വകർമാണം അവ്യയം
 30 സ്തനം തു ദക്ഷിണം ഭിത്താ ബ്രഹ്മണോ നരവിഗ്രഹഃ
 നിഃസൃതോ ഭഗവാൻ ധർമഃ സർവലോകസുഖാവഹഃ
 31 ത്രയസ് തസ്യ വരാഃ പുത്രാഃ സർവഭൂതമനോഹരാഃ
 ശമഃ കാമസ് ച ഹർഷസ് ച തേജസാ ലോകധാരിണഃ

32 കാമസ്യ തു രതിർ ഭാര്യാ ശമസ്യ പ്രാപ്തീർ അംഗനാ
 നന്ദീ തു ഭാര്യാ ഹർഷസ്യ യത്ര ലോകാഃ പ്രതിഷ്ഠിതാഃ
 33 മരീചഃ കശ്യപഃ പുത്രഃ കശ്യപസ്യ സുരാസുരാഃ
 ജജ്ഞിരേ നൃപശാർദൂല ലോകാനാം പ്രഭവസ് തു സഃ
 34 ത്യാഷ്ടീ തു സവിതുർ ഭാര്യാ വധവാ രൂപധാരിണീ
 അസ്മയത മഹാഭാഗാ സാന്തരിക്ഷേ ശ്ശിനാവ് ഉഛ
 35 ദ്വാദശൈവാദിതേഃ പുത്രാഃ ശക്ര മുഖ്യാ നരാധിപ
 തേഷാം അവരജോ വിഷ്ണുർ യത്ര ലോകാഃ പ്രതിഷ്ഠിതാഃ
 36 ത്രയസ് ത്രിംശത ഇത്യ ഏതേ ദേവാസ് തേഷാം അഹം തവ
 അന്വയം സമ്പ്രവക്ഷ്യാമി പക്ഷൈശ് ച കലതോ ഗണാൻ
 37 അദ്രാണാം അപരഃ പക്ഷഃ സാധ്യാനാം മരുതാം തഥാ
 വസൂനാം ഭാർഗവം വിദ്വാദ് വിശ്വേ ദേവാസ് തഥൈവ ച
 38 വൈനതേയസ് തു ഗരുഡോ ബലവാൻ അരുണസ് തഥാ
 ബൃഹസ്പതിശ് ച ഭഗവാൻ ആദിത്യേഷ് ഏവ ഗണ്യതേ
 39 അശ്വിദ്യാം ഗുഹ്യകാൻ വിദ്ധി സർവൗഷധ്യസ് തഥാ പശൂൻ
 ഏഷ ദേവഗണോ രാജൻ കീർതിതസ് തേ ശ്നപൂർവശഃ
 യം കീർതയിത്യാ മനുജഃ സർവപാപൈഃ പ്രമുച്യതേ
 40 ബ്രഹ്മണോ ഹൃദയം ഭിത്ത്യാ നിഃസൃതോ ഭഗവാൻ ദൃഢഃ
 ദൃഗോഃ പുത്രഃ കവിർ വിദ്വാഞ് ശൂക്രഃ കവി സുതോ ഗ്രഹഃ
 41 ത്രൈലോക്യപ്രാണയാത്രാർഥേ വർഷാവർഷേ ഭയാഭയേ
 സ്വയം ഭൂവാ നിയുക്തഃ സൻ ഭൂവനം പരിധാവതി
 42 യോഗാചാര്യോ മഹാബുദ്ധിർ ദൈത്യാനാം അഭവദ് ഗുരുഃ
 സുരാണാം ചാപി മേധാവി ബ്രഹ്മ ചാരി യതഗ്രതഃ
 43 തസ്മിൻ നിയുക്തേ വിഭൂനാ യോഗക്ഷേമായ ഭാർഗവേ
 അന്യം ഉത്പാദയാം ആസ പുത്രം ദൃഗുർ അനിന്ദിതം
 44 ച്യവനം ദീപ്തപസം ധർമാത്മാനം മനീഷിണം
 യഃ സരോഷാച് ച്യുതോ ഗർഭാൻ മാതുർ മോക്ഷായ ഭാരത
 45 ആരുണീ തു മനോഃ കന്യാ തസ്യ പത്നീ മനീഷിണഃ
 ഔർവസ് തസ്യാം സമഭവദ് ഊരും ഭിത്ത്യാ മഹായശാഃ
 മഹാതപാ മഹാതേജാ ബാല ഏവ ഗുണൈർ യതഃ
 46 ജുഷീകസ് തസ്യ പുത്രസ് തു ജമദഗ്നിസ് തതോ ദിവേത്
 ജമദഗ്നേസ് തു ചത്വാര ആസൻ പുത്രാ മഹാത്മനഃ
 47 രാമസ് തേഷാം ജാലന്യോ ശ്ദ്രുദ് അജാലന്യേർ ഗുണൈർ യതഃ

സർവശസ്താസ്തുകശലഃ ക്ഷത്രിയാന്തകരോ വശി
 48 ഔർവസ്യോസിത് പുത്രശതം ജമദഗ്നിപുരോഗമം
 തേഷാം പുത്രസഹസ്രാണി ബഭ്രുവൂർ ഭൃഗുവിസ്തരഃ
 49 ദ്വൗ പുത്രൗ ബ്രഹ്മണസ് ത്വ് അന്യൗ യയോസ് തിഷ്ഠതി ലക്ഷണം
 ലോകേ ധാതാ വിധാതാ ച യൗ സ്ഥിതൗ മനനാ സഹ
 50 തയോർ ഏവ സ്വസാ ദേവീ ലക്ഷ്മീഃ പദ്മഗൃഹാ ശുഭാ
 തസ്യാസ് തു മാനസാഃ പുത്രാസ് തുരഗാ വ്യോമ ചാരിണഃ
 51 വരണസ്യ ഭാര്യാ ജ്യേഷ്ഠാ തു ശുക്രാദ് ദേവീ വ്യജായത
 തസ്യാഃ പുത്രം ബലം വിദ്ധി സുരാം ച സുരനന്ദിനീം
 52 പ്രജാനാം അന്നകാമാനാം അന്യോന്യപരിക്ഷണാത്
 അധർമ്മസ് തത്ര സഞ്ജാതഃ സർവഭൂതവിനാശനഃ
 53 തസ്യാപി നിമൃതിർ ഭാര്യാ നൈകൃതാ യേന രാക്ഷസാഃ
 ഘോരാസ് തസ്യാസ് ത്രയഃ പുത്രാഃ പാപകർമ്മ രതാഃ സദാ
 ഭയോ മഹാഭയശ് ചൈവ മൃത്യുർ ഭൂതാന്തകസ് തഥാ
 54 കാകീം ശ്യേനീം ച ഭാസീം ച ധൃതരാഷ്ട്രീം തഥാ ശുകീം
 താമ്രാ തു സുഷുവേ ദേവീ പഞ്ചൈതാ ലോകവിശ്രുതാഃ
 55 ഉല്പകാൻ സുഷുവേ കാകീ ശ്യേനീ ശ്യേനാൻ വ്യജായത
 ഭാസീ ഭാസാൻ അജനയദ് ഗൃധ്രാംശ് ചൈവ ജനാധിപ
 56 ധൃതരാഷ്ട്രീ തു ഹംസാംശ് ച കലഹംസാംശ് ച സർവശഃ
 ചക്രവാകാംശ് ച ഭദ്രം തേ പ്രജജ്ഞേ സാ തു ഭാമിനീ
 57 ശുകീ വിജജ്ഞേ ധർമ്മജ്ഞ ശുകാൻ ഏവ മനസിനീ
 കല്യാണ ഗുണസമ്പന്നാ സർവലക്ഷണപൂജിതാ
 58 നവ ക്രോധവശാ നാരീഃ പ്രജജ്ഞേ ഫപ്യ് ആത്മസംഭവാഃ
 മൃഗീം ച മൃഗമന്ദാം ച ഹരിം ഭദ്ര മനാം അപി
 59 മാതംഗീം അഥ ശാർദൂലീം ശ്വേതാം സുരഭീം ഏവ ച
 സർവലക്ഷണസമ്പന്നാം സുരസാം ച യശസിനീം
 60 അപത്യം തു മൃഗാഃ സർവേ മൃഗ്യാ നരവരാത്മജ
 ഋക്ഷാശ് ച മൃഗമന്ദായാഃ സൃമരാശ് ചമരാ അപി
 61 തതസ് ത്വ് ഐരാവതം നാഗം ജജ്ഞേ ഭദ്ര മനാ സൃതം
 ഐരാവതഃ സൃതസ് തസ്യാ ദേവ നാഗോ മഹാഗജഃ
 62 ഹര്യാശ് ച ഹരയോ ഫപത്യം വാനരാശ് ച തരസിനഃ
 ഗോലാംഗുലാംശ് ച ഭദ്രം തേ ഹര്യാഃ പുത്രാൻ പ്രചക്ഷതേ
 63 പ്രജജ്ഞേ ത്വ് അഥ ശാർദൂലീ സിംഹാൻ വ്യാഘ്രാംശ് ച ഭാരത

ദ്വീപിനശ് ച മഹാഭാഗ സർവാൻ ഏവ ന സംശയഃ
 64 മാതംഗ്യാസ് ത്വ് അഥ മാതംഗാ അപത്യാനി നരാധിപ
 ദിശാഗജം തു ശ്വേതാവ്യം ശ്വേതാജനയദ് ആശുഗം
 65 തഥാ ദൂഹിതരൗ രാജൻ സൂരഭീർ വൈ വ്യജായത
 രോഹിണീം ചൈവ ഭദ്രം തേ ഗന്ധർവീം ച യശസിനീം
 രോഹിണ്യാം ജജ്ഞിരേ ഗാവോ ഗന്ധർവ്യാം വാജിനഃ സുതാഃ
 66 സുരസാജനയൻ നാഗാൻ രാജൻ കദ്രുശ് ച പന്നഗാൻ
 സപ്ത പിണ്ഡ ഫലാൻ വൃക്ഷാൻ അനലാപി വ്യജായത
 അനലായാഃ ശുകീ പുത്രീ കദ്രാസ് തു സുരസാ സുതാ
 67 അരുണസ്യ ഭാര്യാ ശ്യേനീ തു വീര്യവന്തൗ മഹാബലൗ
 സമ്പാതിം ജനയാം ആസ തഥൈവ ച ജടായുഷം
 ദ്വൗ പുത്രൗ വിനതായാസ് തു വിഖ്യാതൗ ഗരുഡാരുണൗ
 68 ഇത്യ് ഏഷ സർവഭൂതാനാം മഹതാം മനുജാധിപ
 പ്രഭവഃ കീർത്തിതഃ സമൃങ് മയാ മതിമതാം വര
 69 യം ശ്രുത്വാ പുരുഷഃ സമ്യക് പുതോ ഭവതി പാപ്മനഃ
 സർവജ്ഞതാം ച ലഭതേ ഗതിം അഗ്ര്യാം ച വിന്ദതി

അധ്യായം 61

1 [ജ]

ദേവാനാം ദാനവാനാം ച യക്ഷാണാം അഥ രക്ഷസാം
അന്യേഷാം ചൈവ ഭൂതാനാം സർവേഷാം ഭഗവന് അഹം

2 ശ്രോതും ഇച്ഛാമി തത്ത്വേന മാനുഷേഷു മഹാത്മനാം
ജന്മ കർമ്മ ച ഭൂതാനാം ഏതേഷാം അനുപൂർവശഃ

3 [വ]

മാനുഷേഷു മനുഷ്യേഭ്യ സംഭൂതാ യേ ദിവാനുകസഃ
പ്രഥമം ദാനവാംശ് ചൈവ താംസ് തേ വക്ഷ്യാമി സർവശഃ

4 വിപ്രചിത്തിർ ഇതി വ്യാതോ യ ആസീദ് ദാനവർഷഭഃ
ജരാസന്ധ ഇതി വ്യാതഃ സ ആസീൻ മനുജർഷഭഃ

5 ദിതേഃ പുത്രസ് തു യോ രാജൻ ഹിരണ്യകശിപുഃ സൃതഃ
സ ജജ്ഞേ മാനുഷേ ലോകേ ശിശുപാലോ നരർഷഭഃ

6 സംഹാദ ഇതി വിവ്യാതഃ പ്രഹാദസ്യാനജസ് തു യഃ
സ ശല്യ ഇതി വിവ്യാതോ ജജ്ഞേ ബാഹ്ലീല പുംഗവഃ

7 അനുഹാദസ് തു തേജസി യോ fഭൂത് വ്യാതോ ജഘനന്യജഃ
ധൃഷ്ടകേതുർ ഇതി വ്യാതഃ സ ആസീൻ മനുജേശ്വരഃ

8 യസ് തു രാജഞ് ശിബിർ നാമ ദൈതേയഃ പരീകീർതിതഃ
ദ്രുമ ഇത്യ് അഭിവിവ്യാതഃ സ ആസീദ് ഭൂവി പാർഥിവഃ

9 ബാഷ്പലോ നാമ യസ് തേഷാം ആസീദ് അസുരസത്തമഃ
ഭഗദത്ത ഇതി വ്യാതഃ സ ആസീൻ മനുജേശ്വരഃ

10 അയഃ ശിരാ അശ്വശിരാ അയഃ ശങ്കുശ് ച വിദ്യവാനർ
തഥാ ഗഗനമൂർധാ ച വേഗവാംശ് ചാത്ര പഞ്ചമഃ

11 പഞ്ചൈതേ ജജ്ഞിരേ രാജൻ വിദ്യവന്തോ മഹാസുരാഃ
കേകയേഷു മഹാത്മാനഃ പാർഥിവർഷഭ സത്തമഃ

12 കേതുമാൻ ഇതി വിവ്യാതോ യസ് തതോ fന്യഃ പ്രതാപവാനർ
അമിതാജാ ഇതി വ്യാതഃ പൃഥിവ്യാം സോ fഭവന് നൃപഃ

13 സ്വർഭാനർ ഇതി വിവ്യാതഃ ശ്രീമാൻ യസ് തു മഹാസുരഃ
ഉഗ്രസേന ഇതി വ്യാതഃ ഉഗ്ര കർമ്മാ നരാധിപഃ

14 യസ് ത്വ് അശ്വ ഇതി വിവ്യാതഃ ശ്രീമാൻ ആസീൻ മഹാസുരഃ
അശോകോ നാമ രാജാസീൻ മഹാവീര്യപരാക്രമഃ

15 തസ്മാദ് അവരജോ യസ് തു രാജന് അശ്വപതിഃ സൃതഃ
ദൈതേയഃ സോ fഭവദ് രാജാ ഹാർദിക്യോ മനുജർഷഭഃ

- 16 വൃഷപർവേതി വിഖ്യാതഃ ശ്രീമാൻ യസ് തു മഹാസുരഃ
ദീർഘപ്രജ്ഞ ഇതി ഖ്യാതഃ പൃഥിവ്യാം സോ ഭവേൻ നൃപഃ
- 17 അജകസ് ത്വ് അനജോ രാജൻ യ ആസീദ് വൃഷപർവണഃ
സ മല്ല ഇതി വിഖ്യാതഃ പൃഥിവ്യാം അഭവൻ നൃപഃ
- 18 അശ്വഗ്രീവ ഇതി ഖ്യാതഃ സത്തപവാൻ യോ മഹാസുരഃ
രോചമാന ഇതി ഖ്യാതഃ പൃഥിവ്യാം സോ ഭവേൻ നൃപഃ
- 19 സുകുന്ദുസ് തു മതിമാൻ രാജൻ കീർത്തിമാൻ യഃ പ്രകീർത്തിതഃ
ബൃഹന്ത ഇതി വിഖ്യാതഃ ക്ഷിതാവ് ആസീത് സ പാർഥിവഃ
- 20 തുഹൃണ്യ ഇതി വിഖ്യാതോ യ ആസീദ് അസുരോത്തമഃ
സേനാ ബിന്ദുർ ഇതി ഖ്യാതഃ സ ബഭ്രുവ നരാധിപഃ
- 21 ഇന്ദ്രപാ നാമ യസ് തേഷാം അസുരാണാം ബലാധികഃ
പാപജിൻ നാമ രാജാസീദ് ഭൂവി വിഖ്യാതവിക്രമഃ
- 22 ഏകചക്ര ഇതി ഖ്യാത ആസീദ് യസ് തു മഹാസുരഃ
പ്രതിവിന്ധ്യ ഇതി ഖ്യാതോ ബഭ്രുവ പ്രഥിതഃ ക്ഷിതൗ
- 23 വിരൂപാക്ഷസ് തു ദൈതേയശ് ചിത്രയോധീ മഹാസുരഃ
ചിത്രവർമേതി വിഖ്യാതഃ ക്ഷിതാവ് ആസീത് സ പാർഥിവഃ
- 24 ഹരസ് ത്വ് അരിഹരോ വീര ആസീദ് യോ ദാനവോത്തമഃ
സുവാന്തുർ ഇതി വിഖ്യാതഃ സ ജജ്ഞേ മനജർഷഭഃ
- 25 അഹരസ് തു മഹാതേജാഃ ശത്രുപക്ഷ ക്ഷയം കരഃ
ബാഹ്ലീകോ നാമ രാജാ സ ബഭ്രുവ പ്രഥിതഃ ക്ഷിതൗ
- 26 നിചന്ദ്രശ് ചന്ദ്ര വക്ത്രശ് ച യ ആസീദ് അസുരോത്തമഃ
മുഞ്ജ കേശ ഇതി ഖ്യാതഃ ശ്രീമാൻ ആസീത് സ പാർഥിവഃ
- 27 നികുന്ദസ് ത്വ് അജിതഃ സംഖ്യോ മഹാമതിർ അജായത
ഭ്രുൗ ഭ്രുമിപതിഃ ശ്രേഷ്ഠോ ദേവാധിപ ഇതി സൃതഃ
- 28 ശരഭോ നാമ യസ് തേഷാം ദൈതേയാനാം മഹാസുരഃ
പൗരവോ നാമ രാജർഷിഃ സ ബഭ്രുവ നരേഷ് ഇഹ
- 29 ദ്വിതീയഃ ശലഭസ് തേഷാം അസുരാണാം ബഭ്രുവ യഃ
പ്രഹ്ലാദോ നാമ ബാഹ്ലീകഃ സ ബഭ്രുവ നരാധിപഃ
- 30 ചന്ദ്രസ് തു ദിതിജശ്രേഷ്ഠോ ലോകേ താരാധിപോപമഃ
ഋഷികോ നാമ രാജർഷിർ ബഭ്രുവ നൃപസത്തമഃ
- 31 മൃതപാ ഇതി വിഖ്യാതോ യ ആസീദ് അസുരോത്തമഃ
പശ്ചിമാന്തപകം വിദ്ധി തം നൃപം നൃപസത്തമ
- 32 ഗവിഷ്ടസ് തു മഹാതേജാ യഃ പ്രഖ്യാതോ മഹാസുരഃ

ദ്രുമസേന ഇതി ഖ്യാതഃ പൃഥിവ്യാം സോ ഭവേൻ നൃപഃ
 33 മയൂര ഇതി വിഖ്യാതഃ ശ്രീമാൻ യസ് തു മഹാസുരഃ
 സ വിശ്വ ഇതി വിഖ്യാതോ ബഭ്രുവ പൃഥിവീപതിഃ
 34 സുപർണ ഇതി വിഖ്യാതതസ്കാദ് അവരജസ് തു യഃ
 കാലകീർതിർ ഇതി ഖ്യാതഃ പൃഥിവ്യാം സോ ഭവേൻ നൃപഃ
 35 ചന്ദ്ര ഹന്തേതി യസ് തേഷാം കീർതിതഃ പ്രവരോ ഭസുരഃ
 ശ്രുനകോ നാമ രാജർഷിഃ സ ബഭ്രുവ നരാധിപഃ
 36 വിനാശനസ് തു ചന്ദ്രസ്യ യ ആഖ്യാതോ മഹാസുരഃ
 ജാനകീർ നാമ രാജർഷിഃ സ ബഭ്രുവ നരാധിപഃ
 37 ദീർഘജിഹ്വസ് തു കൗരവ്യ യ ഉഷോ ദാനവർഷഭഃ
 കാശിരാജ ഇതി ഖ്യാതഃ പൃഥിവ്യാം പൃഥിവീപതിഃ
 38 ഗ്രഹം തു സൃഷ്ടവേ യം തം സിംഹി ചന്ദ്രാർകമർദനം
 ക്രാമ ഇത്യ അഭിവിഖ്യാതഃ സോ ഭവേൻ മനജാധിപഃ
 39 അനായുഷസ് തു പുത്രാണാം ചതുർണാം പ്രവരോ ഭസുരഃ
 വിക്ഷരോ നാമ തേജസ്വി വസു മിത്രോ ഭവേൻ നൃപഃ
 40 ദ്വിതീയോ വിക്ഷരാദ്യസ് തു നരാധിപ മഹാസുരഃ
 പാണ്ഡുരാഷ്ടാധിപ ഇതി വിശ്രുതഃ സോ ഭവേൻ നൃപഃ
 41 ബലവീര ഇതി ഖ്യാതോ യസ് ത്വ ആസീദ് അസുരോത്തമഃ
 പൗണ്ഡ്ര മത്സ്യക ഇത്യ ഏവ സ ബഭ്രുവ നരാധിപഃ
 42 വൃത്ര ഇത്യ അഭിവിഖ്യാതോ യസ് തു രാജൻ മഹാസുരഃ
 മണിമാൻ നാമ രാജർഷിഃ സ ബഭ്രുവ നരാധിപഃ
 43 ക്രോധഹന്തേതി യസ് തസ്യ ബഭ്രുവാവരജോ ഭസുരഃ
 ദണ്ഡ ഇത്യ അഭിവിഖ്യാതഃ സ ആസീൻ നൃപതിഃ ക്ഷിതൗ
 44 ക്രോധവർധന ഇത്യ ഏവ യസ് ത്വ അന്യഃ പരീകീർതിതഃ
 ദണ്ഡധാര ഇതി ഖ്യാതഃ സോ ഭവേൻ മനജേശ്വരഃ
 45 കാലകായാസ് തു യേ പുത്രാസ് തേഷാം അഷ്ടൗ നരാധിപാഃ
 ജജ്ഞിരേ രാജശാർദൂല ശാർദൂലസമവിക്രമാഃ
 46 മഗധേഷു ജയത്സേനഃ ശ്രീമാൻ ആസീത് സ പാർഥിവഃ
 അഷ്ടാനാം പ്രവരസ് തേഷാം കാലേയാനാം മഹാസുരഃ
 47 ദ്വിതീയസ് തു തതസ് തേഷാം ശ്രീമാൻ ഹരിഹരയോപമഃ
 അപരാജിത ഇത്യ ഏവ സ ബഭ്രുവ നരാധിപഃ
 48 തൃതീയസ് തു മഹാരാജ മഹാബാഹുർ മഹാസുരഃ
 നിഷാദാധിപതിർ ജജ്ഞേ ഭൂവി ഭീമപരാക്രമഃ

49 തേഷാം അന്യതമോ യസ്തു ചതുർഥഃ പരീകീർത്തിതഃ
ശ്രേണിമാൻ ഇതി വിഖ്യാതഃ ക്ഷിതൗ രാജർഷിസത്തമഃ
50 പഞ്ചമസ്തു ബഭ്രുവൈഷാം പ്രവരോ യോ മഹാസുരഃ
മഹൗജാ ഇതി വിഖ്യാതോ ബഭ്രുവേഹ പരന്തപഃ
51 ഷഷ്ടസ്തു മതിമാൻ യോ വൈ തേഷാം ആസീൻ മഹാസുരഃ
അഭീരുർ ഇതി വിഖ്യാതഃ ക്ഷിതൗ രാജർഷിസത്തമഃ
52 സമുദ്രസേനസ് ച നൃപസ് തേഷാം ഏവാഭവദ് ഗുണാൻ
വിശ്രുതഃ സാഗരാന്തായാം ക്ഷിതൗ ധർമാർഥതത്ത്വവിത്
53 ബൃഹന്ന നാമാഷ്ടമസ് തേഷാം കാലേയാനാം പരന്തപഃ
ബഭ്രുവ രാജൻ ധർമാത്മാ സർവഭൂതഹിതേ രതഃ
54 ഗണഃ ക്രോധവശോ നാമ യസ്തേ രാജൻ പ്രകീർത്തിതഃ
തതഃ സഞ്ജജ്ഞിരേ വിരാഃ ക്ഷിതാവ് ഇഹ നരാധിപാഃ
55 നന്ദികഃ കർണവേഷ്ടസ് ച സിദ്ധാർഥാഃ കീടകസ് തഥാ
സുവീരസ് ച സുബാഹുസ് ച മഹാവീരോ ിഥ ബാഹ്ലികഃ
56 ക്രോധോ വിചിത്യഃ സുരസഃ ശ്രീമാൻ നീലസ് ച ഭൂമിപഃ
വീര ധാമാ ച കൗരവ്യ ഭൂമിപാലസ് ച നാമതഃ
57 ദന്തവക്ത്രസ് ച നാമാസീദ് ദുർജയസ് ചൈവ നാമതഃ
രുക്മീ ച നൃപശാർദൂലോ രാജാ ച ജനമേജയഃ
58 ആഷാഡോ വായുവേഗസ് ച ഭൂമിതേജാസ് തമൈവ ച
ഏകലവ്യഃ സുമിത്രസ് ച വാടധാനോ ിഥ ഗോമുഖഃ
59 കാരൂഷകാസ് ച രാജാനഃ ക്ഷേമധൂർതിസ് തമൈവ ച
ശ്രുതായുർ ഉദ്ധവസ് ചൈവ ബൃഹത്തേനസ് തമൈവ ച
60 ക്ഷേമോഗ്ര തീർഥഃ കഹരഃ കലിംഗേഷു നരാധിപഃ
മതിമാംസ് ച മനഷ്യേഭ്യഃ ഈശ്വരസ് ചേതി വിശ്രുതഃ
61 ഗണാത് ക്രോധവശാദ് ഏവം രാജപുഗോ ിഭവത് ക്ഷിതൗ
ജാതഃ പുരാ മഹാരാജ മഹാകീർത്തിർ മഹാബലഃ
62 യസ്ത്വ് ആസീദ് ദേവകോ നാമ ദേവരാജസമദൃതിഃ
സ ഗന്ധർവപതിർ മുഖ്യഃ ക്ഷിതൗ ജ്ജേണ നരാധിപഃ
63 ബൃഹസ്സതേർ ബൃഹത് കീർതേർ ദേവർഷേർ വിധി ഭാരത
അംശാദ് ദ്രോണം സമൃത്പന്നം ഭാരദ്വാജം അയോനീജം
64 ധന്വീനാം നൃപശാർദൂല യഃ സ സർവാസ്തുവിത്തമഃ
ബൃഹത് കീർത്തിർ മഹാതേജാഃ സഞ്ജജേണ മനജേഷ്ഠ് ഇഹ
65 ധനുർവേദേ ച വേദേ ച യം തം വേദവിദോ വിദുഃ

വരിഷ്ടം ഇന്ദ്രകർമാണം ദ്രോണം സ്വകലവർധനം
 66 മഹാദേവാനുകാഭ്യോ ച കാമാത് ക്രോധാച് ച ഭാരത
 ഏകത്വം ഉപപന്നാനാം ജജേത ശൂരഃ പരന്തപഃ
 67 അശ്വത്ഥാമാ മഹാവീര്യഃ ശത്രുപക്ഷ ക്ഷയം കരഃ
 വീരഃ കമലപത്രാക്ഷഃ ക്ഷിതാവ് ആസീൻ നരാധിപ
 68 ജജ്ഞിരേ വസവസ് ത്വ് അഷ്ടൗ ഗംഗായാം ശന്തനോഃ സുതാഃ
 വസിഷ്ടസ്യ ച ശാപേന നിയോഗാദ് വാസവസ്യ ച
 69 തേഷാം അവരജോ ഭീഷ്മഃ കുരൂണാം അഭയങ്കരഃ
 മതിമാൻ വേദവിദ് വാഗ്മീ ശത്രുപക്ഷ ക്ഷയം കരഃ
 70 ജാമദഗ്ന്യേന രാമേണ യഃ സ സർവവിദാം വരഃ
 അയ്യധ്യത മഹാതേജാ ഭാർഗവേണ മഹാത്മനാ
 71 യസ് തു രാജൻ കൃപോ നാമ ബ്രഹ്മർഷിർ അഭവത് ക്ഷിതൗ
 രുദ്രാണാം തം ഗണാദ് വിധി സംഭ്രതം അതിപൗരുഷം
 72 ശകുനിർ നാമ യസ് ത്വ് ആസീദ് രാജാ ലോകേ മഹാരഥഃ
 ദ്വാപരം വിധി തം രാജൻ സംഭ്രതം അരിമർദനം
 73 സാത്യകിഃ സത്യസന്ധസ് തു യോ ിസൗ വൃഷ്ണികലോദ്വഹഃ
 പക്ഷാത് സ ജജേത മരുതാം ദേവാനാം അരിമർദനഃ
 74 ദ്രുപദസ് ചാപി രാജർഷിസ് തത ഏവാഭവദ് ഗണാത്
 മാനുഷേ നൃപ ലോകേ ിസ്മിൻ സർവശസ്ത്രഭൃതാം വരഃ
 75 തതശ് ച കൃതവർമാണം വിധി രാജഞ് ജനാധിപം
 ജാതം അപ്രതികർമാണം ക്ഷത്രിയർഷഭ സത്തമം
 76 മരുതാം തു ഗണാദ് വിധി സഞ്ജാതം അരിമർദനം
 വിരാടം നാമ രാജർഷിം പരരാഷ്ട്ര പ്രതാപനം
 77 അരിഷ്ടായാസ് തു യഃ പുത്രോ ഹംസ ഇത്യ് അഭിവിശ്രുതഃ
 സ ഗന്ധർവപതിർ ജജേത കരുവംശവിവർധനഃ
 78 ധൃതരാഷ്ട്ര ഇതി ഖ്യാതഃ കൃഷ്ണദ്വൈപായനാദ് അപി
 ദീർഘബാഹുർ മഹാതേജാഃ പ്രജ്ഞാ ചക്ഷുർ നരാധിപഃ
 മാതുർ ദോഷാദ് ഭൃഷ്ടഃ കോപാദ് അന്ധ ഏവ വ്യജായത
 79 അത്രേസ് തു സുമഹാഭാഗം പുത്രം പുത്രവതാം വരം
 വിദൂരം വിധി ലോകേ ിസ്മിഞ് ജാതം ബുദ്ധിമതാം വരം
 80 കലേർ അംശാത് തു സഞ്ജജേത ഭൂവി ദുര്യോധനോ നൃപഃ
 ദുർബുദ്ധിർ ദുർമതിശ് ചൈവ കുരൂണാം അയശഃ കരഃ
 81 ജഗതോ യഃ സ സർവസ്യ വിദ്വിഷ്ടഃ കലിപൃഷ്ടഃ

യഃ സർവ്വം ഘാതയാം ആസ പൃഥിവീം പുരുഷായമഃ
 യേന വൈരം സമുദ്ദീപ്തം ഭൂതാന്ത കരണം മഹത്
 82 പൗലസ്ത്യോ ഭ്രാതരഃ സർവേ ജജ്ഞിരേ മനജേഷ്ഠ ഇഹ
 ശതം ദുഃശാസനാദീനാം സർവേഷാം ക്രൂരകർമ്മണാം
 83 ദുർമുഖോ ദുഃസഹസ് ചൈവ യേ ചാന്യേ നാനശബ്ദിതാഃ
 ദുര്യോധന സഹായാസ് തേ പൗലസ്ത്യോ ഭരതർഷഭ
 84 ധർമ്മസ്യാംശം തു രാജാനം വിദ്ധി രാജൻ യുധിഷ്ഠിരം
 ഭീമസേനം തു വാതസ്യ ദേവരാജസ്യ ചാർജ്ജനം
 85 അശ്വിനോസ് തു തമൈവാംശൗ രൂപേണാപ്രതിമൗ ഭൂവി
 നക്ഷലഃ സഹദേവസ് ച സർവലോകമനോഹരൗ
 86 യഃ സുവർചേതി വിഖ്യാതഃ സോമപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ
 അഭിമന്യൂർ ബൃഹത് കീർത്തിർ അർജ്ജുനസ്യ സുതോ ഫവേത്
 87 അഗ്രേർ അംശം തു വിദ്ധി ത്വം യുഷ്ടദൃക്തം മഹാരഥം
 ശിഖണ്ഡിനം അഥോ രാജൻ സ്ത്രിപുംസം വിദ്ധി രാക്ഷസം
 88 ദ്രൗപദേയാസ് ച യേ പഞ്ച ബഭ്രുവൂർ ഭരതർഷഭ
 വിശ്വേ ദേവഗണാൻ രാജംസ് താൻ വിദ്ധി ഭരതർഷഭ
 89 ആമുക്തകവചഃ കർണോ യസ് തു ജജ്ഞേ മഹാരഥഃ
 ദിവാകരസ്യ തം വിദ്ധി ദേവസ്യാംശം അനത്തമം
 90 യസ് തു നാരായണോ നാമ ദേവദേവഃ സനാതനഃ
 തസ്യാംശോ മാനുഷേഷ്ഠ് ആസീദ് വാസുദേവഃ പ്രതാപവാൻ
 91 ശേഷസ്യാംശസ് തു നാഗസ്യ ബലദേവോ മഹാബലഃ
 സനതകുമാരം പ്രദൃക്തം വിദ്ധി രാജൻ മഹൗജസം
 92 ഏവം അന്യേ മനുഷ്യേഭ്യ ബഹവോ ിംശാ ദിവൗകസാഃ
 ജജ്ഞിരേ വസുദേവസ്യ കലേ കലവിവർധനാഃ
 93 ഗണസ് ത്വ് അപ്സരസാം യോ വൈ മയാ രാജൻ പ്രകീർത്തിതഃ
 തസ്യ ഭാഗഃ ക്ഷിതൗ ജജ്ഞേ നിയോഗാദ് വാസവസ്യ ച
 94 താനി ഷോഡശ ദേവീനാം സഹസ്രാണി നരാധിപ
 ബഭ്രുവൂർ മാനുഷേ ലോകേ നാരായണ പരിഗ്രഹഃ
 95 ശ്രിയസ് തു ഭാഗഃ സഞ്ജജ്ഞേ രത്യർഥം പൃഥിവീതലേ
 ദ്രുപദസ്യ കലേ കന്യാ വേദിമധ്യാദ് അനിന്ദിതാ
 96 നാതിഹ്രസ്വാ ന മഹതീ നീലോത്പലസുഗന്ധിനീ
 പദ്മായതാക്ഷീ സുശ്രോണീ അസിതായത മൂർധജാ
 97 സർവലക്ഷണസമ്പന്നാ വൈവധൂര്യ മണിസംനിഭാ

പഞ്ചാനാം പുരുഷേന്ദ്രാണാം ചിത്തപ്രഥമിനി രഹഃ
 98 സിദ്ദിർ യുതിശ് ച യേ ദേവ്യൗ പഞ്ചാനാം മാതരൗ തു തേ
 കന്തി മാദ്രീ ച ജജ്ഞാതേ മതിസ് തു സുബലാരഞ്ജാ
 99 ഇതി ദേവാസുരാണാം തേ ഗന്ധർവാപ്സരസാം തഥാ
 അംശാവതരണം രാജൻ രക്ഷസാനാം ച കീർത്തിതം
 100 യേ പൃഥിവ്യാം സമുദ്ഭൂതാ രാജാനോ യുദ്ധദുർമദാഃ
 മഹാത്മാനോ യദുനാം ച യേ ജാതാ വിപുലേ കലേ
 101 ധന്യം യശസ്യം പുത്രീയം ആയുഷ്യം വിജയാവഹം
 ഇദം അംശാവതരണം ശ്രോതവ്യം അനസൃയതാ
 102 അംശാവതരണം ശ്രുത്വാ ദേവഗന്ധർവരക്ഷസാം
 പ്രവോപ്യയവിത് പ്രാജേണാ ന കൃച്ഛേഷ്യ് അവസീദതി

അധ്യായം 62

1 [ജ]

ത്വന്തഃ ശ്രുതം ഇദം ബ്രഹ്മൻ ദേവദാനവരക്ഷസാം
അംശാവതരണം സമൃഗ് ഗന്ധർവാപ്ലരസാം തഥാ

2 ഇമം തു ഭൂയ ഇച്ഛാമി കുരൂണാം വംശം ആദിതഃ
കഥ്യമാനം ത്വയാ വിപ്ര വിപ്രർഷിഗണസംനിധൗ

3 [വ]

പൗരവാണാം വംശകരോ ദുഃഷന്തോ നാമ വിദ്യവാൻ
പൃഥിവ്യാഗ് ചതുരന്തായാ ഗോപ്താ ഭരതസത്തമ

4 ചതുർഭാഗം ഭൂവഃ കൃത്യം സ ഭൂക്തേ മനുജേശ്വരഃ
സമുദ്രാവരണാംഗ് ചാപി ദേശാൻ സ സമിതിഞ്ജയഃ

5 ആമ്ലേഷ്ടാടവികാൻ സർവാൻ സ ഭൂക്തേ രിപുമർദനഃ
രതാകര സമുദ്രാന്താംഗ് ചാതുർവർണ്യജനാവൃതാൻ

6 ന വർണസങ്കരകരോ നാകൃഷ്യ കരകൃജ് ജനഃ
ന പാപകൃത് കഗ് ചിദ് ആസീത് തസ്മിൻ രാജനി ശാസതി

7 ധർമ്യം രതിം സേവമാനാ ധർമാർഥാവ് അഭിപേദിരേ
തദാ നരാ നരവ്യാഘ്ര തസ്മിണ് ജനപദേശ്വരേ

8 നാസീദ് ചോരഭയം താത ന ക്ഷയാ ഭയം അണ്വ് അപി
നാസീദ് വ്യാധിഭയം ചാപി തസ്മിണ് ജനപദേശ്വരേ

9 സ്വൈർ ധർമൈ രേമിരേ വർണാ ദൈവേ കർമണി നിഃസ്സഹാഃ
തം ആശ്രിത്യ മഹീപാലം ആസംഗ് ചൈവാകതോ ഭയാഃ

10 കാലവർഷീ ച പർജന്യഃ സസ്യാനി ഫലവന്തി ച
സർവരത്നസമൃദ്ധാ ച മഹീ വസുമതീ തദാ

11 സ ചാദ്ഭൃതമഹാവീര്യോ വജ്രസംഹനനോ യുവാ
ഉദ്യമ്യ മന്ദരം ദോർഭ്യം ഹരേത് സവനകാനനം

12 ധനുഷ്യ് അഥ ഗദായുദ്ധേ സരപ്രഹരണേഷു ച
നാഗപൃഷ്ഠേ ശ്വപൃഷ്ഠേ ച ബഭ്രുവ പരിനിഷ്ഠിതഃ

13 ബലേ വിഷ്ണുസമഗ് ചാസീത് തേജസാ ഭാസ്കരോപമഃ
അക്ഷുണ്ണത്യേ ശ്വർണവ സമഃ സഹിഷ്ണത്യേ ധരാ സമഃ

14 സംമതഃ സ മഹീപാലഃ പ്രസന്നപുരരാഷ്ട്രവാൻ
ഭൂയോ ധർമപരൈർ ഭാവൈർ വിദിതം ജനം ആവസത്

അധ്യായം 63

1 [വൈ]

സ കദാ ചിൻ മഹാബാഹുഃ പ്രഭൃതബലവാഹനഃ
 വനം ജഗാമ ഗഹനം ഹയനാഗശതൈർ വൃതഃ
 2 ഖഡ്ഗശക്തി ധരൈർ വീരൈർ ഗദാമുസലപാണിഭിഃ
 പ്രാസതോമര ഹസ്തൈഃ ച യയൗ യോധശതൈർ വൃതഃ
 3 സിംഹനാദൈഃ ച യോധാനാം ശംഖദുന്ദുഭിനിസ്വനൈഃ
 രഥനേമി സ്വനൈഃ ചാപി സനാഗവരബ്ധംഹിതൈഃ
 4 ഹേഷിതസ്വനമിശ്രൈഃ ച ക്ഷേപധിതാസ്സോടിത സ്വനൈഃ
 ആസീത് കിലകിലാ ശബ്ദസ് തസ്മിൻ ഗച്ഛതി പാർഥിവേ
 5 പ്രാസാദവരശൃംഗസ്ഥാഃ പരയാ നൃപ ശോഭയാ
 ദദൃശുസ് തം സ്ത്രീയസ് തത്ര ശൂരം ആത്മയശഃ കരം
 6 ശക്രോപമം അമിത്രാപ്ലം പരവാരണവാരണം
 പശ്യന്തഃ സ്ത്രീഗണാസ് തത്ര ശസ്ത്രപാണിം സു മേനിരേ
 7 അയം സ പുരുഷവ്യാഘ്രോ രണേ ിദ്ഭൂതപരാക്രമഃ
 യസ്യ ബാഹുബലം പ്രാപ്യ ന ഭവന്ത്യ് അസുഹൃദ്ഗണാഃ
 8 ഇതി വാചോ ബ്രുവന്ത്യസ് താഃ സ്ത്രീയഃ പ്രേമ്ണാ നരാധിപം
 തുഷ്ടുവുഃ പുഷ്പവൃഷ്ടീശ് ച സസൃജുസ് തസ്യ മൃധനി
 9 തത്ര തത്ര ച വിപ്രേരൈഃ സ്തുയമാനഃ സമന്തതഃ
 നിര്യയൗ പരയാ പ്രീത്യോ വനം മൃഗജീലാംസയാ
 10 സുദൂരം അനുജഗ്മുസ് തം പുരജാനപദാസ് തദാ
 ന്യവർത്തത തതഃ പശ്യാദ് അനുജ്ഞാതാ നൃപേണ ഹ
 11 സുപർണപ്രതിമേനാഥ രഥേന വസുധാധിപഃ
 മഹീം ആപുരയാം ആസ ഘോഷേണ ത്രിദിവം തഥാ
 12 സ ഗച്ഛൻ ദദൃശേ ധീമാൻ നന്ദനപ്രതിമം വനം
 ബിലുർക ഖദിരാകീർണം കപിത്ഥ ധവ സങ്കലം
 13 വിഷമം പർവത പ്രസ്തൈർ അശ്ശഭിശ് ച സമാവൃതം
 നിർജലം നിർമനുഷ്യം ച ബഹുയോജനം ആയതം
 മൃഗസംഘൈർ വൃതം ഘോരൈർ അന്യൈഃ ചാപി വനേചരൈഃ
 14 തദ് വനം മനുജവ്യാഘ്രഃ സദൃത്യബലവാഹനഃ
 ലോധയാം ആസ ദുഃഷന്തഃ സുദയൻ വിവിധാൻ മൃഗാൻ
 15 ബാണഗോചര സമ്പ്രാപ്താംസ് തത്ര വ്യാഘ്രഗണാൻ ബഹുൻ
 പാതയാം ആസ ദുഃഷന്തോ നിർബിഭേദ ച സായകൈഃ

16 ദൂരസ്ഥൻ സായകൈഃ കാംശ് ചിദ് അഭിനത് സ നരർഷഭഃ
 അഭ്യാശം ആഗതാംശ് ചാന്യാൻ ഖഡ്ഗേന നിരക്രന്ത
 17 കാംശ് ചിദ് ഏണാൻ സ നിർജഘ്നേ ശക്ത്യാ ശക്തിമതാം വരഃ
 ഗദാ മണ്ഡലതത്ത്വജ്ഞശ് ചചാരാമിത വിക്രമഃ
 18 തോമരൈർ അസിഭിശ് ചാപി ഗദാമുസലകർപണൈഃ
 ചചാര സ വിനിഘ്നൻ വൈ വന്യാംസ് തത്ര മൃഗദ്വിജാൻ
 19 രാജ്ഞാ ചാദ്ഭുതവീര്യേണ യോധൈശ് ച സമരപ്രിയൈഃ
 ലോഡ്യമാനം മഹാരണ്യം തത്യജ്ജശ് ച മഹാമൃഗഃ
 20 തത്ര വിദ്രുത സംഘാനി ഹതയുമപതിനി ച
 മൃഗയുഥാന്യ് അഥൗത്സുകൃച്ഛ് ചരബ്ധം ചക്രസ് തതസ് തതഃ
 21 ശൃഷ്ടാം ചാപി നദീം ഗത്യാ ജലനൈരാശ്യ കർശിതാഃ
 വ്യായാമക്ലാന്തഹൃദയാഃ പതന്തി സു വിചേതസഃ
 22 ക്ഷുത്പിപാസാപരീതാശ് ച ശ്രാന്താശ് ച പതിതാ ഭൂവി
 കേ ചിത് തത്ര നരവ്യാഘ്രൈർ അഭക്ഷ്യന്ത ബുഭുക്ഷിതൈഃ
 23 കേ ചിദ് അഗ്നിം അഥോത്പാദ്യ സമീധ്യ ച വനേചരാഃ
 ഭക്ഷയന്തി സു മാംസാനി പ്രകുട്യ വിധിവത് തദാ
 24 തത്ര കേ ചിദ് ഗജാ മത്താ ബലിനഃ ശസ്ത്രവിക്ഷതാഃ
 സങ്കോച്യോഗ്ര കരാൻ ഭീതാഃ പ്രദ്രവന്തി സു വേഗിതാഃ
 25 ശക്രൻ മൂത്രം സൃജന്തശ് ച ക്ഷരന്തഃ ശോണിതം ബഹു
 വന്യാ ഗജവരാസ് തത്ര മമുദുർ മനുജാൻ ബഹുൻ
 26 തദ് വനം ബലമേഘേന ശരധാരേണ സംവൃതം
 വ്യരോചൻ മഹിഷാകീർണം രാജ്ഞാ ഹതമഹാമൃഗം

അധ്യായം 64

1 [വൈ]

തതോ മൃഗസഹസ്രാണി ഹത്യാ വിപുലവാഹനഃ
രാജാ മൃഗപ്രസംഗേന വനം അന്യദ് വിവേശ ഹ
2 ഏക ഏവോത്തമ ബലഃ ക്ഷത്രിപിപാസാ സമന്വൃതഃ
സ വനസ്യാന്തം ആസാദ്യ മഹദ് ഇഹിണം ആസദത്
3 തച് ചാപ്യ അതിത്യ നൃപതിർ ഉത്തമാശ്രമസംയുതം
മനഃ പ്രഹ്ലാദ ജനനം ദൃഷ്ടികാന്തം അതീവ ച
ശീതമാരുത സംയുക്തം ജഗാമാന്യൻ മഹദ് വനം
4 പുഷ്പിതൈഃ പാദപൈഃ കീർണം അതീവ സുഖശാദ്വലം
വിപുലം മധുരാരാവൈർ നാദിതം വിഹഗൈസ് തഥാ
5 പ്രവൃദ്ധവിടപൈർ വൃക്ഷൈഃ സുഖച് ഛായൈഃ സമാവൃതം
ഷ്ട് പദാഘൂർണിത ലതം ലക്ഷ്മയാ പരമയാ യുതം
6 നാപുഷ്പഃ പാദപഃ കശ് ചിൻ നാഹമലോ നാപി കണ്ടകീ
ഷ്ട് പദൈർ വാപ്യ അനാകീർണസ് തസ്മിൻ വൈ കാന്തേ ദിവത്
7 വിഹഗൈർ നാദിതം പുഷ്പൈർ അലങ്കൃതം അതീവ ച
സർവർതുകസുമൈർ വൃക്ഷൈർ അതീവ സുഖശാദ്വലം
മനോരമം മഹേഷ്യാസോ വിവേശ വനം ഉത്തമം
8 മാരുതാഗലിതാസ് തത്ര ദ്രുമാഃ കസുമശാലിനഃ
പുഷ്പവൃഷ്ടിം വിചിത്രാം സ്യ വ്യസൃജംസ് തേ പുനഃ പുനഃ
9 ദിവസ്യശോ ഫിഥ സംഘൃഷ്ടാഃ പക്ഷിഭിർ മധുരസ്വദരൈഃ
വിരേജുഃ പാദപാസ് തത്ര വിചിത്രകസുമാംബരാഃ
10 തേഷാം തത്ര പ്രവാലേഷ്യ പുഷ്പഭാരാവനാമീഷ്യ
രുവന്തി രാവം വിഹഗാഃ ഷ്ട് പദൈഃ സഹിതാ മൃദു
11 തത്ര പ്രദേശാഗ് ച ബഹുൻ കസുമോത്കര മണ്ഡിതാൻ
ലതാഗൃഹപരിക്ഷിപ്താൻ മനസഃ പ്രീതിവർധനാൻ
സമ്പശ്യൻ സ മഹാതേജാ ബഭ്രുവ മുദിതസ് തദാ
12 പരസ്സരാശിഷ്യ ശാഖൈഃ പാദപൈഃ കസുമാചിതൈഃ
അശോഭത വനം തത് തൈർ മഹേന്ദ്രധ്വജസംനിഭൈഃ
13 സുഖശീതഃ സുഗന്ധീ ച പുഷ്പരേണ വഹോ ഫനിലഃ
പരിക്രാമൻ വനേ വൃക്ഷാൻ ഉപൈതീവ രിരംസയാ
14 ഏവംഗുണസമായുക്തം ദദർശ സ വനം നൃപഃ
നദീ കച്ഛോദ്ഭവം കാന്തം ഉച്ഛിതധ്വജസംനിഭം

15 പ്രേക്ഷമാണോ വനം തത് തു സുപ്രഹൃഷ്ടു വിഹംഗമം
ആശ്രമപ്രവരം രമ്യം ദദർശ ച മനോരമം
16 നാനാവൃക്ഷസമാകീർണം സമ്പ്രജ്ജലിത പാവകം
യതിഭീർ വാലഖിലൈശ് ച വൃതം മൂനിഗണാനിതം
17 അഗ്യാഗാരൈശ് ച ബഹുഭിഃ പുഷ്പസംസ്കര സംസ്കൃതം
മഹാകല്ലെർ ബൃഹദ്ഭിശ് ച വിഭ്രാജിതം അതീവ ച
18 മാലിനീം അഭിതോ രാജൻ നദീം പുണ്യാം സുഖോദകാം
നൈകപക്ഷിഗണാകീർണം തപോവനമനോരമാം
തത്ര വ്യാലമൃഗാൻ സൗമ്യൻ പശ്യൻ പ്രീതിം അവാപ സഃ
19 തം ചാപ്യ് അതിരഥഃ ശ്രീമാൻ ആശ്രമം പ്രത്യുപദ്യത
ദേവലോകപ്രതീകാശം സർവതഃ സുമനോഹരം
20 നദീം ആശ്രമസംശ്ലിഷ്ടാം പുണ്യതോയാം ദദർശ സഃ
സർവപ്രാണഭൃതാം തത്ര ജനനീം ഇവ വിഷ്ണിതാം
21 സചക്രവാകപുലിനാം പുഷ്പഫേന പ്രവാഹിനീം
സകിംനരഗണാവാസാം വാനരർക്ഷ നിഷേവിതാം
22 പുണ്യസ്വാഖ്യായ സംഘൃഷ്ടാം പുലിനൈർ ഉപശോഭിതാം
മത്തവാരണശാർദൂല ഭൃജഗേരൂനിഷേവിതാം
23 നദീം ആശ്രമസംബദ്ധാം ദൃഷ്ട്യാശ്രമപദം തഥാ
ചകരാഭിപ്രവേശായ മതിം സ നൃപതിസ് തദാ
24 അലങ്കൃതം ദ്വിപവത്യാ മാലിന്യാ രമ്യതീരയാ
നരനാരായണ സ്ഥാനം ഗംഗയേവോപശോഭിതം
മത്തബർഹിണ സംഘൃഷ്ടം പ്രവിവേശ മഹദ് വനം
25 തത് സ ചൈത്രരഥപ്രഖ്യം സമുപേത്യ നരേശ്വരഃ
അതീവ ഗുണസമ്പന്നം അനിർദ്ദേശ്യം ച വർചസാ
മഹർഷിം കാശ്യപം ദൃഷ്ട്വം അഥ കണ്യാം തപോധനം
26 രഥിനീം അശ്വസംബാധാം പദാതിഗണസങ്കലാം
അവസ്ഥാപ്യ വനദ്വാരീ സേനാം ഇദം ഉവാച സഃ
27 മൂനിം വിരജസം ദൃഷ്ട്വം ഗമിഷ്യാമി തപോധനം
കാശ്യപം സ്ഥിയതാം അത്ര യാവദാഗമനം മമ
28 തദ് വനം നന്ദനപ്രഖ്യം ആസാദ്യ മനജേശ്വരഃ
ക്ഷത്പിപാസേ ജഹൗ രാജാ ഹർഷം ചാവാപ പുഷ്കലം
29 സാമാത്യോ രാജലിംഗാനി സോ ിപനീയ നരാധിപഃ
പുരോഹിത സഹായശ് ച ജഗാമാശ്രമം ഉത്തമം

ദിദൃക്ഷുസ് തത്ര തം ജ്ജ്ഞിം തപോ രാശിം അഥാവ്യയം
30 ബ്രഹ്മലോകപ്രതീകാശം ആശ്രമം സോ ിഭിവിക്ഷ്യ ച
ഷട്പദോദ്ഗീത സംഘൃഷ്ടം നാനാദിജ ഗണായുതം
31 ജ്യോ ബഹുച മുഖ്യൈശ് ച പ്രേര്യമാണാഃ പദക്രമൈഃ
ശുശ്രാവ മനുജവ്യാഘ്രോ വിതതേഷ് ഇഹ കർമസു
32 യജ്ഞവിദ്യാംഗവിദ്ഭിശ് ച ക്രമദ്ഭിശ് ച ക്രമാൻ അപി
അമിതാത്മഭിഃ സുനിയതൈഃ ശുശ്രുഭേ സ തദാശ്രമഃ
33 അഥർവവേദ പ്രവരാഃ പൃഗയാജ്ഞിക സംമതാഃ
സംഹിതാം ഈരയന്തി സു പദക്രമയുതാം തു തേ
34 ശബ്ദസംസ്കാര സംയുക്തം ബ്രവദ്ഭിശ് ചാപനൈർ ദിഞ്ജൈഃ
നാദിതഃ സ ബഭൗ ശ്രീമാൻ ബ്രഹ്മലോക ഇവാശ്രമഃ
35 യജ്ഞസംസ്കാര വിദ്ഭിശ് ച ക്രമശിക്ഷാ വിശാരദൈഃ
ന്യാതതത്പാർഥ വിജ്ഞാനസമ്പന്നൈർ വേദപാരഗൈഃ
36 നാനാ വാക്യസമാഹാര സമവായ വിശാരദൈഃ
വിശേഷകാര്യവിദ്ഭിശ് ച മോക്ഷധർമപരായണൈഃ
37 സമാപനാക്ഷേപ സിദ്ധാന്ത പരമാർഥജ്ഞതാം ഗതൈഃ
ലോകായതിക മുഖ്യൈശ് ച സമന്താദ് അന്തനാദിതം
38 തത്ര തത്ര ച വിപ്രേന്ദ്രാൻ നിയതാൻ സംശിതവ്രതാ
ജപഹോമപരാൻ സിദ്ധാൻ ദദർശ പരവീര ഹാ
39 ആസനാനി വിചിത്രാണി പുഷ്പവതി മഹാപതിഃ
പ്രയത്നോപഹിതാനി സു ദൃഷ്ട്വാ വിസ്മയം ആഗമത്
40 ദേവതായതനാനാം ച പൂജാം പ്രേക്ഷ്യ കൃതാം ദിജഃ
ബ്രഹ്മലോകസ്ഥം ആത്മാനം മേനേ സ നൃപസത്തമഃ
41 സ കാശ്യപ തപോ ഗുഹ്ലം ആശ്രമപ്രവരം ശുഭം
നാതുപ്യത് പ്രേക്ഷമാണോ വൈ തപോധനഗണൈർ യുതം
42 സാ കാശ്യപസ്യായതനം മഹാവ്രതൈർ; വൃതം സമന്താദ് ജ്ജ്ഞിഭിസ്
തപോധനൈഃ
വിവേശ സാമാത്യപുരോഹിതോ ിരിഹാ; വിവിക്തം അത്യർഥ മനോ രഹം
ശിവം

അധ്യായം 65

1 [വ്]

തതോ ഗച്ഛൻ മഹാബാഹുർ ഏകോ fമാത്യൻ വിസൃജ്യ താൻ
 നാപശ്യദ് ആശ്രമേ തസ്തിംസ് തം ജഷിം സംശിതവ്രതം
 2 സോ fപശ്യമാനസ് തം ജഷിം ശൂന്യം ദൃഷ്ട്യാ തം ആശ്രമം
 ഉവാച ക ഇഹേത്യ് ഉച്ചൈർ വനം സംനാദയന് ഇവ
 3 ശ്രുത്വാമ തസ്യ തം ശബ്ദം കന്യാ ശ്രീർ ഇവ രൂപിണി
 നിശ്ചക്രാമാശ്രമാത് തസ്താത് താപസീ വേഷധാരിണി
 4 സാ തം ദൃഷ്ട്വേവ രാജാനം ദുഃഷന്തം അസിതേക്ഷണാ
 സ്വാഗതം ത ഇതി ക്ഷിപ്രം ഉവാച പ്രതിപൂജ്യ ച
 5 ആസനേനാർചയിത്യാ ച പാദ്യേനാർഘ്യേണ ചൈവ ഹി
 പപ്രച്ഛാനാമയം രാജൻ കശലം ച നരാധിപം
 6 യഥാവദ് അർചയിത്യാ സാ പൂഷ്ട്യാ ചാനാമയം തദാ
 ഉവാച സ്മയമാനേവ കിം കാര്യം ക്രിയതാം ഇതി
 7 താം അബ്രവീത് തതോ രാജാ കന്യാം മധുരഭാഷിണീം
 ദൃഷ്ട്യാ സർവാനവദ്യാംഗീം യഥാവത് പ്രതിപൂജിതഃ
 8 ആഗതോ fഹം മഹാഭാഗം ജഷിം കണ്യാം ഉപാസിതും
 ക്വ ഗതോ ഭഗവാൻ ഭദ്രേ തൻ മമാചക്ഷ്യ ശോഭനേ

9 [ഷക്]

ഗതഃ പിതാ മേ ഭഗവാൻ ഫലാന്യ് ആഹർതും ആശ്രമാത്
 മുഹൂർതം സമ്പ്രതീക്ഷസ്വ ദൃക്ഷ്യസ്യ് ഏനം ഇഹാഗതം

10 [വ്]

അപശ്യമാനസ് തം ജഷിം തയാ ചോക്തസ് തഥാ നൃപഃ
 താം ച ദൃഷ്ട്യാ വരാഭോഹാം ശ്രീമതീം ചാരുഹാസിനീം
 11 വിഭ്രാജമാനാം വപുഷാ തപസാ ച ദമേന ച
 രൂപയൗവന സമ്പന്നാം ഇത്യ് ഉവാച മഹീപതിഃ
 12 കാസി കന്യാസി സുശ്രോണി കിമർഥം ചാഗതാ വനം
 ഏവംരൂപമുണോപേതാ കൃതസ് ത്വം അസി ശോഭനേ
 13 ദർശനാദ് ഏവ ഹി ശുഭേ ത്വയാ മേ fപഹൃതം മനഃ
 ഇച്ഛാമി ത്വാം അഹം ജ്ഞാതും തൻ മമാചക്ഷ്യ ശോഭനേ
 14 ഏവം ഉക്താ തദാ കന്യാ തേന രാജ്ഞാ തദാശ്രമേ
 ഉവാച ഹസതീ വാക്യം ഇദം സുമധുരാക്ഷരം
 15 കണ്യാഷ്ട്യാഹം ഭഗവതോ ദുഃഷന്ത ദുഹിതാ മതാ

തപസിനോ യുതിമതോ ധർമ്മജ്ഞസ്യ യശസിനഃ

16 [ദ്]

ഊർധ്വരേതാ മഹാഭാഗോ ഭഗവാൻ ലോകപൂജിതഃ

ചലേദ് ധി വൃത്താദ് ധർമ്മോ ഽപി ന ചലേത് സംശിതവ്രതഃ

17 കഥം ത്വം തസ്യ ദുഹിതാ സംഭ്രൂതാ വരവർണിനീ

സംശയോ മേ മഹാൻ അത്ര തം മേ ഹേതുഃ ഇഹാർഹസി

18 [ഷക്]

യഥായം ആഗമോ മഹ്യം യഥാ ചേദം അഭ്രൂത് പുരാ

ശൃണ രാജൻ യഥാതത്ത്വം യഥാസ്മി ദുഹിതാ മൂനേഃ

19 ഋഷിഃ കശ് ചിദ് ഇഹാഗമ്യ മമ ജന്മാദ്യചോദയത്

തസ്മൈ പ്രോവാച ഭഗവാൻ യഥാ തച് ഛൂണ പാർഥിവ

20 തപ്യമാനഃ കില പുരാ വിശ്വാമിത്രോ മഹത് തപഃ

സുദൃശം താപയാം ആസ ശക്ത്രം സുരഗണേശ്വരം

21 തപസാ ദീപ്തവീര്യോ ഽയം സ്ഥാനാൻ മാ ച്യാവയേദ് ഇതി

ഭീതഃ പുരന്ദരസ് തസ്മാൻ മേനകാം ഇദം അബ്രുവീത്

22 ഗുണൈർ ദിവൈർ അപ്സരസാം മേനകേ ത്വം വിശിഷ്യസേ

ശ്രേയോ മേ കരു കല്യാണി യത് ത്വം വക്ഷ്യാമി തച് ഛൂണ

23 അസാദ് ആദിത്യസങ്കാശോ വിശ്വാമിത്രോ മഹാതപഃ

തപ്യമാനസ് തപോ ഘോരം മമ കമ്പയതേ മനഃ

24 മേനകേ തവ ഭാരോ ഽയം വിശ്വാമിത്രഃ സുമധ്യമേ

സംശിതാത്മാ സുദുർധർഷ ഉഗ്രേ തപസി വർതതേ

25 സ മാം ന ച്യാവയേത് സ്ഥാനാത് തം വൈ ഗത്യാ പ്രലോഭയേ

ചര തസ്യ തപോവിഘ്നം കരു മേ പ്രിയം ഉത്തമം

26 രൂപയൗവന മാധുര്യചേഷ്ഠിത സ്മിതഭാഷിതൈഃ

ലോഭയിത്യാ വരാരോഹേ തപസഃ സംനിവർതയ

27 [ഃ]

മഹാതേജഃ സ ഭഗവാൻ സദൈവ ച മഹാതപഃ

കോപനശ് ച തഥാ ഹ്യ ഏനം ജാനാതി ഭഗവാൻ അപി

28 തേജസസ് തപസശ് ചൈവ കോപസ്യ ച മഹാത്മനഃ

ത്വം അപ്യ് ഉദദിജസേ യസ്യ നോദിജേയം അഹം കഥം

29 മഹാഭാഗം വസിഷ്ഠം യഃ പുത്രൈർ ഇഷ്ടൈർ വ്യയോജയത്

ക്ഷത്രേ ജാതശ് ച യഃ പൂർവം അഭവദ് ബ്രാഹ്മണോ ബലാത്

30 ശൗചാർഥം യോ നദീം ചക്രേ ദുർഗമാം ബഹുഭീർ ജ്വലൈഃ

യാം താം പുണ്യതമാം ലോകേ കൗശികീതി വിദൂർ ജനാഃ
 31 ബഭാര യത്രാസ്യ പുരാ കാലേ ദൂർഗേ മഹാത്മനഃ
 ദാരാൻ മതംഗോ ധർമാത്മാ രാജർഷിർ വ്യാധതാം ഗതഃ
 32 അതീതകാലേ ദൂർഭക്ഷേ യത്രൈത്യ പുനർ ആശ്രമം
 മൂനിഃ പാരേതി നദ്യാ വൈ നാമ ചക്രേ തദാ പ്രഭുഃ
 33 മതംഗം യാജയാം ചക്രേ യത്ര പ്രീതമനാഃ സ്വയം
 ത്വം ച സോമം ഭയാദ് യസ്യ ഗതഃ പാതും ശുരേശ്വര
 34 അതി നക്ഷത്രവംശാംഗ് ച ക്രുദ്ധോ നക്ഷത്രസമ്പദാ
 പ്രതി ശ്രവണപൂർവാണി നക്ഷത്രാണി സസർജ യഃ
 35 ഏതാനി യസ്യ കർമാണി തസ്യാഹം ഭൃശം ഉദ്ദിജേ
 യഥാ മാം ന ദഹേത് ക്രുദ്ധസ് തഥാജ്ഞാപയ മാം വിഭോ
 36 തേജസാ നിർദഹേൽ ലോകാൻ കമ്പയേദ് ധരണീം പദാ
 സങ്ക്ഷിപേച് ച മഹാമേഠം തുർണ്ണം ആവർതയേത് തഥാ
 37 താദൃശം തപസാ യുക്തം പ്രദീപ്തം ഇവ പാവകം
 കഥം അസ്മദധിയാ ബാലാ ജിതേന്ദ്രിയം അഭിസൃശേത്
 38 ഇതാശനമുഖം ദീപ്തം സൂര്യചന്ദ്രാക്ഷി താരകം
 കാലജിഹ്വം സുരശ്രേഷ്ഠ കഥം അസ്മദധിയാ സൃശേത്
 39 യമഗ് ച സോമഗ് ച മഹർഷയഗ് ച; സാധ്യാ വിശ്വേ വാലഖിലധ്യാഗ് ച
 സർവേ
 ഏതേ fപി യസ്യോദ്ദിജന്തേ പ്രഭാവായ്; കസ്മാത് തസ്മാൻ മാദൃശീ നോദ്ദിജേത
 40 ത്രയൈവം ഉക്താ ച കഥം സമീപം; ജ്ഞേർ ന ഗച്ഛേയം അഹം സുരേന്ദ്ര
 രക്ഷാം തു മേ ചിന്തയ ദേവരാജ; യഥാ ത്വദർഥം രക്ഷിതാഹം ചരേയം
 41 കാമം തു മേ മാരുതസ് തത്ര വാസഃ; പ്രക്രിഡിതായാ വിവൃണോതു ദേവ
 ഭവേച് ച മേ മന്ഥസ് തത്ര കാര്യേ; സഹായഭൂതസ് തവ ദേവപ്രസാദാത്
 42 വനാച് ച വായുഃ സുരഭിഃ പ്രവായേത്; തസ്മിൻ കാലേ തം ജ്ഞിം ലോഭയ
 ന്ത്യാഃ
 തഥേത്യ് ഉക്ത്വാ വിഹിതേ ചൈവ തസ്മിംസ്; തതോ യയൗ സാശ്രമം കൗശി
 കസ്യ

അധ്യായം 66

1 [ഷക്തി]

ഏവം ഉക്തസ് തയാ ശക്രഃ സന്ദിദേശ സദാഗതിം
 പ്രാതിഷ്ഠത തദാ കാലേ മേനകാ വായുനാ സഹ
 2 അഥാപശ്യദ് വരാഭോഹാ തപസാ ദഗ്ധകിൽബിഷം
 വിശ്വാമിത്രം തപസ്യന്തം മേനകാ ഭീരുർ ആശ്രമേ
 3 അഭിവാദ്യ തതഃ സാ തം പ്രാക്രീഡദ് ജ്ജ്ഞിസംനിധൗ
 അപോവാഹ ഛ വാസോ ിസ്യോ മാരുതഃ ശശിസംനിഭം
 4 സാഗച്ഛത് ത്വരിതാ ഭൂമിം വാസസ് തദ് അഭിലിംഗതി
 ഉത്സൃയന്തീവ സബ്രീഡം മാരുതം വരവർണിനീ
 5 ഗൃദ്ധാം വാസസി സംഭ്രാന്താം മേനകാം മുനിസത്തമഃ
 അനിർദേശ്യ വയോ രൂപാം അപശ്യദ് വിവൃതാം തദാ
 6 തസ്യാ രൂപഗുണം ദൃഷ്ട്വാ സ ഇ വിപ്രർഷസേ തദാ
 ചകാര ഭാവം സംസർഗേ തയാ കാമവശം ഗതഃ
 7 നൃമന്ത്രയത ചാപ്യ് ഏനാം സാ ചാപ്യ് ഐച്ഛദ് അനിന്ദിതാ
 തൗ തത്ര സുചിരം കാലം വനേ വ്യഹരതാം ഉഭൗ
 രമമാണൗ യഥാകാമം യഥൈക ദിവസം തഥാ
 8 ജനയാം ആസ സ മുനിർ മേനകായാം ശകന്തലാം
 പ്രസ്ഥേ ഹിമവതോ രമ്യേ മാലിനീം അഭിതോ നദീം
 9 ജാതം ഉത്സൃജ്യ തം ഗർഭം മേനകാ മാലിനീം അന്ത
 കൃതകാര്യാ തതസ് തൂർണം അഗച്ഛച് ഛക്ര സംസദം
 10 തം വനേ വിജനേ ഗർഭം സിംഹവ്യാഘ്രേ സമാകലേ
 ദൃഷ്ട്വാ ശയാനം ശകനഃ സമന്താത് പര്യവാരയൻ
 11 നേമാം ഹിംസ്യൂർ വനേ ബാലാം ക്രവ്യാദാ മാംസഗൃദ്ധിനഃ
 പര്യരക്ഷന്ത താം തത്ര ശകന്താ മേനകാത്മജാം
 12 ഉപസ്പ്രഷ്ടും ഗതശ് ചാഹം അപശ്യം ശയിതാം ഇമാം
 നിർജനേ വിപിനേ ിരണ്യേ ശകന്തൈഃ പരിവാരിതാം
 ആനയിത്യാ തതശ് ചൈനാം ദുഹിതൃത്യേ ന്യയോജയം
 13 ശരീരക്രൂത് പ്രാണദാതാ യസ്യ ചാന്നാനി ഭുജ്ജതേ
 ക്രമേണ തേ ത്രയോ ിപ്യ് ഉക്തഃ പിതരോ ധർമ്മനിശ്ചയേ
 14 നിർജനേ ച വനേ യസ്താച് ഛക്രന്തൈഃ പരിരക്ഷിതാ
 ശകന്തലേതി നാമാസ്യഃ കൃതം ചാപി തതോ മയാ
 15 ഏവം ദുഹിതരം വിദ്ധി മമ സൗമ്യ ശകന്തലാം

ശകുന്തലാ ച പിതരം മന്യതേ മാം അനിന്ദിതാ
16 ഏതദ് ആചഷ്ടു പുഷ്ടുഃ സൻ മമ ജന്മ മഹർഷയേ
സുതാം കണ്വസ്യ മാം ഏവം വിദ്ധി ത്വം മനുജാധിപ
17 കണ്വം ഹി പിതരം മന്യേ പിതരം സ്വം അജാനതീ
ഇതി തേ കഥിതം രാജൻ യഥാവൃത്തം ശ്രുതം മയാ

അധ്യായം 67

1 [ദുഹ്സന്ത]

സുവ്യക്തം രാജപുത്രീ ത്വം യഥാ കല്യാണി ഭാഷസേ
ഭാര്യാ മേ ഭവ സുശ്രോണി ബ്രൂഹി കിം കരവാണി തേ
2 സുവർണ്ണമാലാ വാസാംസി കണ്ഡലേ പരിഹാടകേ
നാനാപത്തനജേ ശുഭ്രേ മണിരത്തേ ച ശോഭനേ

3 ആഹരാമി തവാദ്യാഹം നിഷ്കാദിന്യ് അജിനാനി ച
സർവം രാജ്യം തവാദ്യാസ്തു ഭാര്യാ മേ ഭവ ശോഭനേ

4 ഗാന്ധർവേണ ച മാം ഭീരു വിവാഹേനൈഹി സുന്ദരി
വിവാഹാനാം ഹി രംഭോരു ഗാന്ധർവഃ ശ്രേഷ്ഠ ഉച്യതേ

5 [ഷക്]

ഫലാഹാരോ ഗതോ രാജൻ പിതാ മേ ഇത ആശ്രമാത്
തം മുഹൂർത്തം പ്രതീക്ഷസ്വ സ മാം ഇദ്യം പ്രദാസ്യതി

6 [ദുഹ്]

ഇച്ഛാമി ത്വാം വരാരോഹേ ഭജമാനാം അനിന്ദിതേ
ത്വദർശനം മാം സ്ഥിതം വിധി ത്വദ്ഗതം ഹി മനോ മമ

7 ആത്മനോ ബന്ധുർ ആത്മൈവ ഗതിർ ആത്മൈവ ചാത്മനഃ
ആത്മനൈവാത്മനോ ദാനം കർതും അർഹസി ധർമതഃ

8 അഷ്ടാവ് ഏവ സമാസേന വിവാഹാ ധർമതഃ സ്മൃതാഃ
ബ്രാഹ്മോ ദൈവസ് തഥൈവാർഷഃ പ്രാജാപത്യസ് തഥാസുരഃ

9 ഗാന്ധർവോ രാക്ഷസശ് ചൈവ പൈശാചശ് ചാഷ്ടമഃ സ്മൃതഃ
തേഷാം ധർമാൻ യഥാപൂർവം മനഃ സ്വായംഭുവോ fബ്രവീത്

10 പ്രശസ്താംശ് ചതുരഃ പൂർവാൻ ബ്രാഹ്മണസ്യോപധാരയ
ഷഡ് ആനപൂർവ്വ്യാ ക്ഷത്രസ്യ വിധി ധർമാൻ അനിന്ദിതേ

11 രാജ്ഞാം ഇ രാക്ഷസോ fപ്യ് ഉഷേതാ വിദ് ശുഭ്രേഷ് ആസുരഃ സ്മൃതഃ
പഞ്ചാനാം ഇ ത്രയോ ധർമ്യോ ദ്വാവ് അധർമ്യൗ സ്മൃതാവ് ഇഹ

12 പൈശാചശ് ചാസുരശ് ചൈവ ന കർതവ്യൗ കഥം ചന
അനേന വിധിനാ കാര്യോ ധർമസ്യേഷാ ഗതിഃ സ്മൃതാ

13 ഗാന്ധർവരാക്ഷസൗ ക്ഷത്രേ ധർമ്യൗ തൗ മാ വിശങ്കിമാഃ
പൃഥഗ് വാ യദി വാ മിത്രൗ കർതവ്യൗ നാന്ത്ര സംശയഃ

14 സാ ത്വം മമ സകാമസ്യ സകാമാ വരവർണിനി
ഗാന്ധർവേണ വിവാഹേന ഭാര്യാ ഭവിതും അർഹസി

15 [ഷക്]

യദി ധർമ്മപഥസ് ത് ഏഷ യദി ചാത്മാ പ്രഭൂർ മമ
 പ്രദാനേ പൗരവശ്രേഷ്ഠ ശൃണ മേ സമയം പ്രഭോ
 16 സത്യം മേ പ്രതിജാനീഹി യത് ത്യാം വക്ഷ്യാമ്യ് അഹം രഹഃ
 മമ ജായേത യഃ പുത്രഃ സ ഭവേത് ത്വദ് അനന്തരം
 17 യുവരാജോ മഹാരാജ സത്യം ഏതദ് ബ്രവീഹി മേ
 യദ്യ് ഏതദ് ഏവം ദുഃഷന്ത അസ്തു മേ സംഗമസ് ത്വയാ
 18 [വ്]

ഏവം അസ്ത് ഇതി താം രാജാ പ്രത്യവാചാവിചാരയൻ
 അപി ച ത്യാം നയിഷ്യാമി നഗരം സ്വം ശ്രചിസ്തിതേ
 യഥാ ത്യാം അർഹാ സുശ്രോണി സത്യം ഏതദ് ബ്രവീമി തേ
 19 ഏവം ഉക്ത്വാ സ രാജർഷിസ് താം അനിന്ദിതഗാമിനീം
 ജഗ്രാഹ വിധിവത് പാണാവ് ഉവാസ ച തയാ സഹ
 20 വിശ്വാസ്യ ചൈനാം സ പ്രായാദ് അബ്രവീച് ച പുനഃ പുനഃ
 പ്രേഷയിഷ്യേ തവാർഥായ വാഹിനീം ചതുരംഗിണീം
 തയാ ത്യാം ആനയിഷ്യാമി നിവാസം സ്വം ശ്രചിസ്തിതേ
 21 ഇതി തസ്യഃ പ്രതിശ്രുത്യ സ നൃപോ ജനമേജയ
 മനസാ ചിന്തയൻ പ്രായാത് കാശ്യപം പ്രതി പാർഥിവഃ
 22 ഭഗവാംസ് തപസാ യുക്തഃ ശ്രുത്വാ കിം ന കരിഷ്യതി
 ഏവം സഞ്ചിന്തയന് ഏവ പ്രവിവേശ സ്വകം പുരം
 23 മുഹൂർത്തയാതേ തസ്മിംസ് തു കണ്യോ ിപ്യ് ആശ്രമം ആഗമത്
 ശകന്തലാ ച പിതരം ത്രിയാ നോപജഗാമ തം
 24 വിജ്ഞായാഥ ച താം കണ്യോ ദിവ്യജ്ഞാനോ മഹാതപഃ
 ഉവാച ഭഗവാൻ പ്രീതഃ പശ്യൻ ദിവ്യേന ചക്ഷുഷാ
 25 ത്വയാദ്യ രാജാന്വയയാ മാം അനാദൃത്യ യത്കൃതഃ
 പുംസാ സഹ സമായോഗോ ന സ ധർമോപഘാതകഃ
 26 ക്ഷത്രിയസ്യ ഹി ഗാസർവോ വിവാഹഃ ശ്രേഷ്ഠ ഉച്യതേ
 സകാമായാഃ സകാമേന നിർമത്രോ രഹസി സ്മൃതഃ
 27 ധർമാത്മാ ച മഹാത്മാ ച ദുഃഷന്തഃ പുരുഷോത്തമഃ
 അദ്യഗച്ഛഃ പതിം യം ത്യാം ഭജമാനം ശകന്തലേ
 28 മഹാത്മാ ജനിതാ ലോകേ പുത്രസ് തവ മഹാബലഃ
 യ ഇമാം സാഗരാപാംഗാം കൃത്സ്യാം ഭോക്ഷ്യതി മേദിനീം
 29 പരം ചാഭിപ്രയാതസ്യ ചക്രം തസ്യ മഹാത്മനഃ
 ഭവിഷ്യത്യ് അപ്രതിഹതം സതതം ചക്രവർതിനഃ

30 തതഃ പ്രക്ഷാല്യ പാദൗ സാ വിശ്രാന്തം മൂനിം അബ്രവീത്

വിനിധായ തതോ ഭാരം സംനിധായ ഫലാനി ച

31 മയാ പതിർ വൃതോ യോ ിസൗ ദുഃഷ്ണതഃ പുരുഷോത്തമഃ

തസ്മൈ സസചിവായ ത്വം പ്രസാദം കർതും അർഹസി

32 [ക്]

പ്രസന്ന ഏവ തസ്യാഹം ത്വക്ത്രേ വരവർണിനി

ഗൃഹാണ ച വരം മത്തസ് തത് കൃതേ യദ് അഭീഷ്ഠിതം

33 [വ]

തതോ ധർമിഷ്ഠതാം വപ്രേ രാജ്യാച് ചാസ്തുലനം തഥാ

ശകന്തലാ പൗരവാണാം ദുഃഷ്ണത ഹിതകാമ്യയാ

അധ്യായം 68

1 [വി]

പ്രതിജ്ഞായ തു ദുഃഷ്ണേതേ പ്രതിയാതേ ശകന്തലാ
 ശർഭം സുഷ്ണാവ വാമോരുഃ കമാരം അമിതൗജസം
 2 ത്രിഷ്യ വർഷേഷ്യ പൂർണേഷ്യ ദിപ്താനല സമദ്യതിം
 രൂപൗദാര്യഗുണോപേതം ദൗഷ്ണതിം ജനമേജയ
 3 ജാതകർമാദി സംസ്കാരം കണ്ഠഃ പുണ്യകൃതാം വരഃ
 തസ്യാഥ കാരയാം ആസ വർധമാനസ്യ ധീമതഃ
 4 ദന്തൈഃ ശൃംഗൈഃ ശിഖരിഭിഃ സിംഹസംഹനനോ യുവാ
 ചക്രാങ്കിത കരഃ ശ്രീമാൻ മഹാമൂർധാ മഹാബലഃ
 കമാരോ ദേവശർഭാഭഃ സ തത്രാശു വ്യവർധത
 5 ഷഡ് വർഷ ഏവ ബാലഃ സ കണ്ഠാശ്രമപദം പ്രതി
 വ്യാഘ്രാൻ സിംഹാൻ വരാഹാംശ് ച ഗജാംശ് ച മഹിഷാംസ് തഥാ
 6 ബദ്ധ്വാ വൃക്ഷേഷ്യ ബലവാൻ ആശ്രമസ്യ സമന്തതഃ
 ആരോഹൻ ദമയംശ് ചൈവ ക്രീഡംശ് ച പരിധാവതി
 7 തതോ ിസ്യ നാമ ചക്രസ് തേ കണ്ഠാശ്രമനിവാസിനഃ
 അസ്ത് അയം സർവദമനഃ സർവം ഹി ദമയത്യ് അയം
 8 സ സർവദമനോ നാമ കമാരഃ സമപദ്യത
 വിക്രമേണൗജസാ ചൈവ ബലേന ച സമന്വൃതഃ
 9 തം കമാരം ഋഷിർ ദൃഷ്ട്വാ കർമ്മ ചാസ്യാതിമാനഷം
 സമയോ യൗവ രാജ്യായേത്യ് അബ്രവീച് ച ശകന്തലാം
 10 തസ്യ തദ് ബലം ആജ്ഞായ കണ്ഠഃ ശിഷ്യാൻ ഉവാച ഹ
 ശകന്തലാം ഇമാം ശീഘ്രം സഹപുത്രാം ഇത ആശ്രമാത്
 ഭർത്രേ പ്രാപയതാദ്ദൈവ സർവലക്ഷണപൂജിതാം
 11 നാരീണാം ചിരവാസോ ഹി ബാസവേഷ്യ ന രോചതേ
 കീർതിചാരിത്രധർമ്മാല്പസ് തസ്മാൻ നയത മാചിരം
 12 തഥേത്യ് ഉക്ത്വാ തു തേ സർവേ പ്രാതിഷ്ഠനാമിതൗജസഃ
 ശകന്തലാം പുരസ്കൃത്യ സപുത്രാം ഗജസാഹവയം
 13 ഗൃഹീത്വാമര ശർഭാഭം പുത്രം കമലലോചനം
 ആജഗാമ തതഃ ശുഭ്രാ ദുഃഷ്ണത വിദിതാദ് വനാത്
 14 അഭിസൃത്യ ച രാജാനം വിദിതാ സാ പ്രവേശിതാ
 സഹ തേനൈവ പുത്രേണ തരുണാദിത്യവർചസാ
 15 പൂജയിത്വാ യഥാന്യായം അബ്രവീത് തം ശകന്തലാ

അയം പുത്രസ് ത്വയാ രാജൻ യൗവ രാജ്യേ ിഭിഷിച്യതാം
 16 ത്വയാ ഹ്യ അയം സുതോ രാജൻ മയ്യ് ഉത്പന്നഃ സുരോപമഃ
 യഥാ സമയം ഏതസ്തിൻ വർതസ്വ പുരുഷോത്തമ
 17 യഥാ സമാഗമേ പൂർവം കൃതഃ സ സമയസ് ത്വയാ
 തം സ്മരസ്വ മഹാഭാഗ കണ്യാശ്രമപദം പ്രതി
 18 സോ ിഥ ശ്രുത്വൈവ തദ് വാക്യം തസ്യോ രാജാ സ്മരന് അപി
 അബ്രവീൻ ന സ്മരാമീതി കസ്യ ത്വം ദുഷ്ടതാപസി
 19 ധർമകാമാർഥ സംബന്ധം ന സ്മരാമി ത്വയാ സഹ
 ഗച്ഛ വാ തിഷ്ഠ വാ കാമം യദ് വാപീച്ഛസി തത് കരു
 20 സൈവം ഉക്താ വരാഭോഹാ ത്രീഡിവേവ മനസിനീ
 വിസഞ്ജ്ഞേവ ച ദുഃഖേന തസ്ഥൗ സ്ഥാണർ ഇവാചലാ
 21 സംരംഭാമർഷ താമ്രാക്ഷീ സ്മരമാണൗഷ്ഠ സന്ധ്യാ
 കടാക്ഷൈർ നിർദഹന്തിവ തിര്യഗ് രാജാനം ഐക്ഷത
 22 ആകാരം ശുഹമാനാ ച മന്യുനാഭിസമീരിതാ
 തപസാ സംദൃതം തേജോ ധാരയാം ആസ വൈ തദാ
 23 സാ മുഹൂർത്തം ഇവ ധ്യാത്വാ ദുഃഖാമർഷ സമന്വിതാ
 ഭർതാരം അഭിസമ്പ്രേക്ഷ്യ ക്രുദ്ധാ വചനം അബ്രവീത്
 24 ജാനന് അപി മഹാരാജ കസ്യാദ് ഏവം പ്രഭാഷസേ
 ന ജാനാമീതി നിഃസംഗം യഥാന്യഃ പ്രാകൃതസ് തഥാ
 25 അത്ര തേ ഹൃദയം വേദ സത്യസൈവ്യാന്തസ്യ ച
 കല്യാണ ബത സാക്ഷി ത്വം മാത്മാനം അവമന്യഥാഃ
 26 യോ ിന്യഥാ സന്തം ആത്മാനം അന്യഥാ പ്രതിപദ്യതേ
 കിം തേന ന കൃതം പാപം ചോരേണാത്മാപഹാരിണാ
 27 ഏകോ ിഹം അസ്മീതി ച മന്യസേ ത്വം; ന ഹ്വച്ഛയം വേത്സി മുനിം പുരാണം
 യോ വേദിതാ കർമണഃ പാപകന്യ; യസ്യാന്തികേ ത്വം വൃജീനം കരോഷി
 28 മന്യതേ പാപകം കൃത്വാ ന കശ് ചിദ് വേത്തി മാം ഇതി
 വിദന്തി ചൈനം ദേവാഗ് ച സ്വഗ് ചൈവാന്തര പുരുഷഃ
 29 ആദിത്യചന്ദ്രാവ് അനിലാനലൗ ച; ദ്യൗർ ഭൂമീർ ആപോ ഹൃദയം യമഗ് ച
 അഹഗ് ച രാത്രിഗ് ച ഉഭേ ച സന്ധ്യ; ധർമഗ് ച ജാനാതി നരസ്യ വൃത്തം
 30 യമോ വൈവസ്വതസ് തസ്യ നിര്യാതയതി ദുഷ്ടതം
 ഹൃദി സ്ഥിതഃ കർമ സാക്ഷി ക്ഷേത്രജ്ഞോ യസ്യ തുഷ്യതി
 31 ന തു തുഷ്യതി യസ്യൈഷ പുരുഷസ്യ ദുരാത്മനഃ
 തം യമഃ പാപകർമാണം നിര്യാതയതി ദുഷ്ടതം

32 അവമന്യാത്മനാത്മാനം അന്യഥാ പ്രതിപദ്യതേ
 ദേവാ ന തസ്യ ശ്രേയാംസോ യസ്യാത്മാപി ന കാരണം
 33 സ്വയം പ്രാപ്നേതി മാം ഏവം മാവമംസ്ഥാഃ പതിവ്രതാം
 അർഹ്യർഹാം നാർചയസി മാം സ്വയം ഭാര്യാം ഉപസ്ഥിതാം
 34 കിമർഥം മാം പ്രാകൃതവദ് ഉപപ്രേക്ഷസി സംസദി
 ന ഖല് അഹം ഇദം ശൂന്യേ രൗമി കിം ന ശൃണോഷി മേ
 35 യദി മേ യാചമാനായാ വചനം ന കരിഷ്യസി
 ദുഃഷ്ണ ശതയാ മൂർധാ തതസ് തേ ദൃഢ ഫലിഷ്യതി
 36 ഭാര്യാം പതിഃ സന്ദ്രവിശ്യ സ യസ്താജ്ജായതേ പുനഃ
 ജായായാ ഇതി ജായാത്വം പുരാണാഃ കവയോ വിദുഃ
 37 യദ് ആഗമവതഃ പുംസസ് തദ് അപത്യം പ്രജായതേ
 തത് താരയതി സന്തത്യാ പൂർവപ്രേതാൻ പിതാമഹാൻ
 38 പുൻ നാശ്നോ നരകാദ് യസ്താത് പിതരം ത്രായതേ സുതഃ
 തസ്താത് പുത്ര ഇതി പ്രോക്തഃ സ്വയം ഏവ സ്വയംഭവാ
 39 സാ ഭാര്യാ യാ ഗൃഹേ ദക്ഷാ സാ ഭാര്യാ യാ പ്രജാവതി
 സാ ഭാര്യാ യാ പതിപ്രാണാ സാ ഭാര്യാ യാ പതിവ്രതാ
 40 അർധം ഭാര്യാ മനുഷ്യസ്യ ഭാര്യാ ശ്രേഷ്ഠതമഃ സഖാ
 ഭാര്യാ മൂലം ത്രിവർഗസ്യ ഭാര്യാ മിത്രം മരിഷ്യതഃ
 41 ഭാര്യാവതഃ ക്രിയാവതഃ സഭാര്യാ ഗൃഹമേധിനഃ
 ഭാര്യാവതഃ പ്രമോദന്തേ ഭാര്യാവതഃ ശ്രീയാന്വിതാഃ
 42 സഖായഃ പ്രവിവിക്ഷേഷ്യ ഭവന്ത്യ് ഏതാഃ പ്രിയംവദാഃ
 പിതരോ ധർമ്മകാര്യേഷു ഭവന്ത്യ് ആർതസ്യ മാതരഃ
 43 കാന്താരേഷ് അപി വിശ്രാമോ നരസ്യായനികസ്യ വൈ
 യഃ സദാഃ സ വിശ്വാസ്യസ് തസ്താദ് ദാരാഃ പരാ ഗതിഃ
 44 സംസരന്തം അപി പ്രേതം വിഷമേഷ് ഏകപാതിനം
 ഭാര്യൈവാനേതി ഭർതാരം സതതം യാ പതിവ്രതാ
 45 പ്രഥമം സംസ്ഥിതാ ഭാര്യാ പതിം പ്രേത്യ പ്രതീക്ഷതേ
 പൂർവം മൃതം ച ഭർതാരം പശ്യാത് സാധ്യ് അനുഗൃഹ്ണതി
 46 ഏതസ്താത് കാരണാദ് രാജൻ പാണിഗ്രഹണം ഇഷ്യതേ
 യദ് ആപ്നോതി പതിർ ഭാര്യാം ഇഹ ലോകേ പരത്ര ച
 47 ആത്മാത്മനൈവ ജനിതഃ പുത്ര ഇത്യ് ഉച്യതേ ബുധൈഃ
 തസ്താദ് ഭാര്യാം നരഃ പശ്യേൻ മാതുവത് പുത്ര മാതരം
 48 ഭാര്യായാം ജനിതം പുത്രം ആദർശേ സ്വം ഇവാന്നനം

ഏറ്റേ ജനിതാ പ്രേഷ്യ സ്വർഗം പ്രാപ്യേവ പുണ്യകൃത്
 49 ദഹ്യമാനാ മനോദുഃഖൈർ വ്യാധിഭിശ് ചാതുരാ നരാഃ
 ഏറ്റേനേ സ്വേഷ്യ ദാരേഷ്യ ഘർമാർതാഃ സലിലേഷ്ഠ് ഇവ
 50 സുസംരണ്ണോ ിപി രാമാണാം ന ബ്രൂയാദ് അപ്രിയം ബുഃ
 രതിം പ്രീതിം ച ധർമ്മം ച താസ്യ് ആയത്തം അവേക്ഷ്യ ച
 51 ആത്മനോ ജന്മനഃ ക്ഷേത്രം പുണ്യം രാമാഃ സനാതനം
 ഗൃഷീണാം അപി കാ ശക്തിഃ സ്രഷ്ടും രാമാം ഗൃതേ പ്രജാഃ
 52 പരിപത്യ യദാ സുനർ ധരണി രേണുഗുണിതഃ
 പിതൂർ ആശ്ലിഷ്യതേ ിംഗാനി കിം ഇവാസ്ത്വ് അധികം തതഃ
 53 സ ത്വം സ്വയം അനുപ്രാപ്തം സാഭിലാഷം ഇമം സുതം
 പ്രേക്ഷമാണം ച കാക്ഷേണ കിമർഥം അവമന്യസേ
 54 അണ്യാനി ബിഭ്രതി സ്യാനി ന ഭിന്ദന്തി പിപീലികാഃ
 ന ഭേരഥാഃ കഥം ന ത്വം ധർമ്മജ്ഞഃ സൻ സ്വം ആത്മജം
 55 ന വാസസാം ന രാമാണാം നാപാം സ്പർശസ് തഥാ സുഖഃ
 ശിശോർ ആലിംഗ്യമാനസ്യ സ്പർശഃ സൂനോർ യഥാസുഖഃ
 56 ബ്രാഹ്മണോ ദ്വിപദാം ശ്രേഷ്ഠോ ഗൗർ വരിഷ്ഠാ ചതുഷ്പദാം
 ഗുരുർ ഗരിയസാം ശ്രേഷ്ഠഃ പുത്രഃ സ്പർശവതാം വരഃ
 57 സൃശതു ത്വാം സമാശ്ലിഷ്യ പുത്രോ ിയം പ്രിയദർശനഃ
 പുത്ര സ്പർശാത് സുഖതരഃ സ്പർശോ ലോകേ ന വിദ്യതേ
 58 ത്രിഷ്യ വർഷേഷ്യ പൂർണേഷ്യ പ്രജാതാഹം അരിന്ദമ
 ഇമം ക്കമാരം രാജേന്ദ്ര തവ ശോകപ്രണാശനം
 59 ആഹർതാ വാജിമേധസ്യ ശതസംഖ്യസ്യ പൗരവ
 ഇതി വാഗ് അന്തരിക്ഷേ മാം സുതകേ ിദ്യവദത് പുരാ
 60 നന നാമാങ്കം ആരോപ്യ സ്തേഹാദ് ഗ്രാമാന്തരം ഗതാഃ
 മൂർധ്നി പുത്രാൻ ഉപാഘ്രായ പ്രതിനന്ദന്തി മാനവഃ
 61 വേദേഷ്ഠ് അപി വദന്തിമം മന്ത്രവാദം ദ്വിജായതഃ
 ജാതകർമ്മണി പുത്രാണാം തവാപി വിദിതം തഥാ
 62 അംഗാദ് അംഗാത് സംഭവസി ഹൃദയാദ് അഭിജായസേ
 ആത്മാ വൈ പുത്ര നാമാസി സ ജീവ ശരദഃ ശതം
 63 പോഷോ ഹി ത്വദധീനോ മേ സന്താനം അപി ചാക്ഷയം
 തസ്മാത് ത്വം ജീവ മേ വത്സ സുസുഖീ ശരദാം ശതം
 64 ത്വദ് അംഗേഭ്യഃ പ്രസൂതോ ിയം പുരുഷാത് പുരുഷോ ിപരഃ
 സരസീവാമല ആത്മാനം ദ്വിതീയം പശ്യ മേ സുതം

65 യഥാ ഹ്യത് ആഹവനീയോ fഗ്നിർ ഗാർപപത്യാത് പ്രണിയതേ
 തഥാ ത്വന്തഃ പ്രസൂതോ fയം ത്വം ഏകഃ സൻ ദ്വിയാകൃതഃ
 66 മൃഗാപക്രഷ്ണേന ഹി തേ മൃഗയാം പരിയാവതാ
 അഹം ആസാദിതാ രാജൻ കമാരീ പിതൂർ ആശ്രമേ
 67 ഉർവശീ പൂർവചിത്തിൽ ച സഹജന്യാ ച മേനകാ
 വിശ്വാചീ ച ഘൃതാചീ ച ഷഡ് ഏവാപ്സരസാം വരാഃ
 68 താസാം മാം മേനകാ നാമ ബ്രഹ്മയോനിർ വരാപ്സരാഃ
 ദിവഃ സമ്പ്രാപ്യ ജഗതിം വിശ്വാമിത്രാദ് അജീജനത്
 69 സാ മാം ഹിമവതഃ പൃഷ്ഠേ സുഷുവേ മേനകാപ്സരാഃ
 അവകീര്യ ച മാം യാതാ പരാത്മജം ഇവാസതീ
 70 കിം ന കർമാശ്രൂഃ പൂർവം കൃതവത്ത് അസ്മി ജന്മനി
 യദ് അഹം ബാസവൈസ് തൃക്താ ബാല്യേ സമ്പ്രതി ച ത്വയാ
 71 കാമം ത്വയാ പരിത്യക്താ ഗമിഷ്യാമ്യ് അഹം ആശ്രമം
 ഇമം തു ബാലം സന്ത്യക്തും നാർഹസ്യ് ആത്മജം ആത്മനാ
 72 [ദൂഹ്]

ന പുത്രം അഭിജാനാമി ത്വയി ജാതം ശകന്തലേ
 അസത്യവചനാ നാര്യഃ കസ് തേ ശ്രദ്ധാസ്യതേ വചഃ
 73 മേനകാ നിരന്ദ്രോശാ ബന്ധകീ ജനനീ തവ
 യയാ ഹിമവതഃ പൃഷ്ഠേ നിർമാല്യേവ പ്രവേരിതാ
 74 സ ചാപി നിരന്ദ്രോശഃ ക്ഷത്രയോനിഃ പിതാ തവ
 വിശ്വാമിത്രോ ബ്രാഹ്മണത്വേ ലുബ്ധഃ കാമപരായണഃ
 75 മേനകാപ്സരസാം ശ്രേഷ്ഠാ മഹർഷീണാം ച തേ പിതാ
 തയോർ അപത്യം കന്യാത് ത്വം പുംശ്ചലീവാദിയാസ്യസി
 76 അശ്രുഭേധം ഇദം വാക്യം കഥയന്തീ ന ലജ്ജസേ
 വിശേഷേതോ മത്സകാശേ ദൃഷ്ട്വാതാപസി ഗമ്യതാം
 77 ക്വ മഹർഷിഃ സദൈവോഗ്രഃ സാപ്സരാ ക്വ ച മേനകാ
 ക്വ ച ത്വം ഏവം കൃപണാ താപസീ വേഷധാരിണീ
 78 അതികായശ് ച പുത്രസ് തേ ബാലോ fപി ബലവാൻ അയം
 കഥം അൽപേന കാലേന ശാലസ്തസ ഇവോദ്ഗതഃ
 79 സുനികൃഷ്ടാ ച യോനിസ് തേ പുംശ്ചലീ പ്രതിഭാസി മേ
 യദൃച്ഛയാ കാമരാഗാജ് ജാതാ മേനകയാ ഹ്യ അസി
 80 സർവം ഏതത് പരോക്ഷം മേ യത് ത്വം വദസി താപസി

നാഹം ത്യാം അഭിജാനാമി യഥേഷ്ടം ഗമ്യതാം ത്വയാ

അധ്യായം 69

1 [ഷക്]

രാജൻ സർഷപ മാത്രാണി പരച് ഛിദ്രാണി പശ്യസി
ആത്മനോ ബിലഗ്മാത്രാണി പശ്യന് അപി ന പശ്യസി
2 മേനകാ ത്രിദശേഷ് ഏവ ത്രിദശാശ് ചാന മേനകാം
മമൈവോദ്ദിച്ച്യതേ ജന്മ ദുഃഷ്ണത തവ ജന്മതഃ
3 ക്ഷിതാവ് അടസി രാജംസ് ത്വം അന്തരീക്ഷേ ചരാമ്യ് അഹം
ആവയോർ അന്തരം പശ്യ മേരുസർഷപയോർ ഇവ
4 മഹേന്ദ്രസ്യ കണ്വേരസ്യ യമസ്യ വരണസ്യ ച
ഭവനാന്യ് അനുസംയാമി പ്രഭാവം പശ്യ മേ നൃപ
5 സത്യശ് ചാപി പ്രവാദോ ിയം യം പ്രവക്ഷ്യാമി തേ ിനഘ
നിദർശനാർഥം ന ദേഷാത് തച് ശ്രുത്വാ ക്ഷന്തും അർഹസി
6 വിരൂപോ യാവദ് ആദർശേ നാന്മനഃ പശ്യതേ മുഖം
മന്യതേ താവദ് ആത്മാനം അന്യേഭ്യോ രൂപവത്തരം
7 യദാ തു മുഖം ആദർശേ വികൃതം സോ ിഭിവിക്ഷതേ
തദേതരം വിജാനാതി ആത്മാനം നേതരം ജനം
8 അതീവ രൂപസമ്പന്നോ ന കിം ചിദ് അവമന്യതേ
അതീവ ജൽപൻ ദുർവാചോ ഭവതീഹ വിഹോകഃ
9 മുർഖോ ഹി ജൽപതാം പുംസാം ശ്രുത്വാ വാചഃ ശുഭാശുഭാഃ
അശുഭം വാക്യം ആദത്തേ പുരീഷം ഇവ സുകരഃ
10 പ്രാജ്ഞസ് തു ജൽപതാം പുംസാം ശ്രുത്വാ വാചഃ ശുഭാശുഭാഃ
ഗുണവദ് വാക്യം ആദത്തേ ഹംസഃ ക്ഷീരം ഇവാംഭസഃ
11 അന്യാൻ പരിവദൻ സാധുർ യഥാ ഹി പരിതപ്യതേ
തഥാ പരിവദന് അന്യാംസ് തുഷ്ടോ ഭവതി ദുർജനഃ
12 അഭിവാദ്യ യഥാ വൃദ്ധാൻ സന്തോ ഗച്ഛന്തി നിർവൃതിം
ഏവം സജ്ജനം ആക്രൂശ്യ മുർഖോ ഭവതി നിർവൃതഃ
13 സുഖം ജീവന്ത്യ് അദോഷജ്ഞാ മുർഖാ ദോഷാനദർശിനഃ
യത്ര വാച്യാഃ പരൈഃ സന്തഃ പരാൻ ആഹ്വസ് തഥാവിധാൻ
14 അതോ ഹാസ്യതരം ലോകേ കിം ചിദ് അന്യൻ ന വിദ്യതേ
ഇദം ദുർജന ഇത്യ് ആഹ ദുർജനഃ സജ്ജനം സ്വയം
15 സത്യധർമച്യുതാത് പുംസഃ ക്രൂദ്ധാദ് ആശീവിഷാദ് ഇവ
അനാസ്തികോ ിപ്യ് ഉദഗീജതേ ജനഃ കിം പുൻ ആസ്തികഃ
16 സ്വയം ഉത്പാദ്യ വൈ പുത്രം സദൃശം യോ ിവമന്യതേ

തസ്യ ദേവാഃ ശ്രീയം ഘൃണി ന ച ലോകാൻ ഉപാശ്ലതേ
 17 കലവംശപ്രതിഷ്ഠാം ഹി പിതരഃ പുത്രം അബ്രുവൻ
 ഉത്തമം സർവധർമാണാം തസ്മാത് പുത്രം ന സന്ത്യജേത്
 18 സ്വപത്നി പ്രഭവൻ പഞ്ച ലബ്ധാൻ ക്രീതാൻ വിവർധിതാൻ
 കൃതാൻ അന്യാസു ചോത്പന്നാൻ പുത്രാൻ വൈ മനൻ അബ്രുവീത്
 19 ധർമകീർത്യം ആവഹാ നൃണാം മനസഃ പ്രീതിവർധനാഃ
 ത്രായണേ നരകാജ് ജാതാഃ പുത്രാ ധർമപ്പുവാഃ പിതൃൻ
 20 സ ത്വം നൃപതിശാർദ്ദൂല ന പുത്രം ത്യജ്തും അർഹസി
 ആത്മാനം സത്യധർമൗ ച പാലയാനോ മഹീപതേ
 നരേന്ദ്ര സിംഹകപടം ന വോഽപ്യം ത്വം ഇഹാർഹസി
 21 വരം കൂപശതാദ് വാപീ വരം വാപീ ശതാത് ക്രതുഃ
 വരം ക്രതുശതാത് പുത്രഃ സത്യം പുത്രശതാദ് വരം
 22 അശ്വമേധ സഹസ്രം ച സത്യം ച തുലയാ യുതം
 അശ്വമേധ സഹസ്രാദ് ധി സത്യം ഏവ വിശിഷ്യതേ
 23 സർവവേദാധിഗമനം സർവതീർഥാവഗാഹനം
 സത്യം ച വദതോ രാജൻ സമം വാ സ്യാൻ ന വാ സമം
 24 നാസ്തി സത്യാത് പരോ ധർമോ ന സത്യാദ് വിദ്യതേ പരം
 ന ഹി തീവ്രതരം കിം ചിദ് അന്താദ് ഇഹ വിദ്യതേ
 25 രാജൻ സത്യം പരം ബ്രഹ്മസത്യം ച സമയഃ പരഃ
 മാ ത്യാക്ഷിഃ സമയം രാജൻ സത്യം സംഗതം അസ്തു തേ
 26 അന്യതേ ചേത് പ്രസംഗസ് തേ ശ്രദധാസി ന ചേത് സ്വയം
 ആത്മനോ ഹന്ത ഗച്ഛാമി ത്വാദൃശേ നാസ്തി സംഗതം
 27 ഋതേ ിപി ത്വയി ദുഃഷ്ണത ശൗല രാജാവതംസകാം
 ചതുരന്താം ഇമാം ഉർവീം പുത്രോ മേ പാലയിഷ്യതി
 28 [വ്]

ഏതാവദ് ഉക്ത്വാ വചനം പ്രാതിഷ്ഠത ശകന്തലാ
 അമാന്തരിക്ഷേ ദുഃഷ്ണതം വാഗ് ഉവാചാശരീരിണി
 ഋത്വിക് പുരോഹിതാചാര്യൈർ മന്ത്രിഭീഗ് ചാവൃതം തദാ
 29 ഭസ്മാ മാതാ പിതൃഃ പുത്രോ യേന ജാതഃ സ ഏവ സഃ
 ഭരന്വ പുത്രം ദുഃഷ്ണത മാവമംസമാഃ ശകന്തലാ
 30 രേതോധാഃ പുത്ര ഉന്നയതി നരദേവ യമക്ഷയാത്
 ത്വം ചാസ്യ ധാതാ ഗർഭസ്യ സത്യം ആഹ ശകന്തലാ
 31 ജായാ ജനയതേ പുത്രം ആത്മനോ ിംഗം ദ്വിധാകൃതം

തസ്സാദ് ഭരസ്വ ദുഃഷ്ണത പുത്രം ശാകന്തലം നൃപ
 32 അഭൂതിർ ഏഷാ കസ് ത്യജ്യായ്ജ്ജീവഞ്ജീവന്തം ആത്മജം
 ശാകന്തലം മഹാത്മാനം ദുഃഷ്ണതിം ഭര പൗരവ
 33 ഭർതവ്യോ ിയം ത്വയാ യസ്സാദ് അസ്സാകം വചനാദ് അപി
 തസ്സാദ് ഭവത്ത് അയം നാമ്നാ ഭരതോ നാമ തേ സുതഃ
 34 തച് ശ്രുത്വാ പൗരവോ രാജാ വ്യാഹൃതം വൈ ദിവുകസാം
 പുരോഹിതം അമാത്യാംഗ് ച സമ്പ്രഹൃഷ്ടോ ിബ്രവീദ് ഇദം
 35 ശൃണ്വന്ത് ഏതദ് ഭവന്തോ ിസ്യ ദേവദൂതസ്യ ഭാഷിതം
 അഹം അപ്യ് ഏവം ഏവൈനം ജാനാമി സ്വയം ആത്മജം
 36 യദ്യ് അഹം വചനാദ് ഏവ ഗൃഹ്ണീയാം ഇമം ആത്മജം
 ഭവേദ് ധി ശങ്കാ ലോകസ്യ നൈവം ശുഭോ ഭവേദ് അയം
 37 തം വിശോധ്യ തദാ രാജാ ദേവദൂതേന ഭാരത
 ഹൃഷ്ടഃ പ്രമുദിതശ് ചാപി പ്രതിജഗ്രാഹ തം സുതം
 38 മുർധ്നി ചൈനം ഉപാലോയ സന്സേഹം പരിഷ്വസ്യജേ
 സഭാജ്യമാനോ വിപ്രൈശ് ച സ്തുയമാനശ് ച ബന്ദിഭഃ
 സ മുദം പരമാം ലേഭേ പുത്ര സംസ്കർശജാം നൃപഃ
 39 താം ചൈവ ഭാര്യാം ധർമ്മജ്ഞഃ പൂജയാം ആസ ധർമ്മതഃ
 അബ്രവീച് ചൈവ താം രാജാ സാന്വപൂർവം ഇദം വചഃ
 40 കൃതോ ലോകപരോക്ഷോ ിയം സംബന്ധോ വൈ ത്വയാ സഹ
 തസ്സാദ് ഏതൻ മയാ ദേവി ത്വച് ചതുർധ്യ് അർഥം വിചാരിതം
 41 മന്യതേ ചൈവ ലോകസ് തേ സ്ത്രീഭാവാനു മയി സംഗതം
 പുത്രശ് ചായം വൃതോ രാജ്യേ മയാ തസ്സാദ് വിചാരിതം
 42 യച് ച കോപിതയാത്യർഥം ത്വയോക്തോ ിസ്സ്യ് അപ്രിയം പ്രിയേ
 പ്രണയിന്യാ വിശാലാക്ഷി തത് ക്ഷാന്തം തേ മയാ ശുഭേ
 43 താം ഏവം ഉക്ത്വാ രാജർഷിർ ദുഃഷ്ണന്തോ മഹിഷീം പ്രിയാം
 വാസോഭിർ അന്നപാനൈശ് ച പൂജയാം ആസ ഭാരത
 44 ദുഃഷ്ണതശ് ച തതോ രാജാ പുത്രം ശാകന്തലം തദാ
 ഭരതം നാമതഃ കൃത്വാ യൗവരാജ്യേ ിഭ്യേഷേചയത്
 45 തസ്യ തത് പ്രഥിതം ചക്രം പ്രാവർത്ത മഹാത്മനഃ
 ഭാസ്വരം ദിവ്യം അജിതം ലോകസംനാദനം മഹത്
 46 സ വിജിത്യ മഹീപാലാംഗ് ചകാര വശവർതിനഃ
 ചകാര ച സതാം ധർമ്മം പ്രാപ ചാനന്തമം യശഃ
 47 സ രാജാ ചക്രവർത്യ് ആസീത് സാർവഭൗമഃ പ്രതാപവാൻ

ഈജേ ച ബഹുഭീർ യജ്ഞൈർ യഥാ ശക്രോ മരുത്പതിഃ
 48 യാജയാം ആസ തം കണ്യോ ദക്ഷവദ് ഭൂരിദക്ഷിണം
 ശ്രീമാൻ ഗോവിതതം നാമ വാജിമേധം അവാപ സഃ
 യസ്മിൻ സഹസ്രം പദ്മാനാം കണ്യായ ഭരതോ ദദൗ
 49 ഭരതാദ് ഭാരതീ കീർത്തിർ യേനേദം ഭാരതം കലം
 അപരേ യേ ച പൂർവേ ച ഭാരതാ ഇതി വിശ്രുതാഃ
 50 ഭരതസ്യാന്വവായേ ഹി ദേവകൽപാ മഹൗജസഃ
 ബഭ്രുവൂർ ബ്രഹ്മകൽപാശ് ച ബഹവോ രാജസത്തമഃ
 51 യേഷാം അപരിമേയാനി നാമധേയാനി സർവശഃ
 തേഷാം ഇ തേ യഥാമുഖ്യം കീർതയിഷ്യാമി ഭാരത
 മഹാഭാഗാൻ ദേവകൽപാൻ സത്യർജവ പരായണാൻ

അധ്യായം 70

1 [വി]

പ്രജാപതേസ്തു ദക്ഷസ്യ മനോർ വൈവസ്വതസ്യ ച
ഭരതസ്യ കരോഃ പൂരോർ അജമീഢസ്യ ചാനന്ദയേ
2 യാദവാനാം ഇമം വംശം പൗരവാണാം ച സർവശഃ
തഥൈവ ഭാരതാനാം ച പുണ്യം സ്വസ്തു അയനം മഹത്
ധന്യം യശസ്യം ആയുഷ്യം കീർത്തിഷ്യാമി തേ ഴനഘ
3 തേജോഭിർ ഉദിതാഃ സർവേ മഹർഷിസമതേജസഃ
ദശ പ്രചേതസഃ പുത്രാഃ സന്തഃ പൂർവജനാഃ സ്മൃതാഃ
മോഘജേനാഗ്നിനാ യേ തേ പൂർവം ദഗ്ധാ മഹൗജസഃ
4 തേഭ്യഃ പ്രാചേതസോ ജജേണ ദക്ഷോ ദക്ഷാദ് ഇമാഃ പ്രജാഃ
സംഭൂതാഃ പുരുഷവ്യാഘ്രേ സ ഹി ലോകപിതാമഹഃ
5 വീരിണ്യാ സഹ സംഗമ്യ ദക്ഷഃ പ്രാചേതസോ മുനിഃ
ആത്മതുല്യാൻ അജനയത് സഹസ്രം സംശിതവ്രതാൻ
6 സഹസ്രസംഖ്യാൻ സമിതാൻ സുതാൻ ദക്ഷസ്യ നാരദഃ
മോക്ഷം അധ്യാപയാം ആസ സാംഖ്യജ്ഞാനം അന്തരമഃ
7 തതഃ പഞ്ചാശതം കന്യാഃ പുത്രീകാ അഭിസന്ദയേ
പ്രജാപതേഃ പ്രജാ ദക്ഷഃ സിന്ധുക്ഷർ ജനമേജയ
8 ദദൗ സ ദശ ധർമായ കശ്യപായ ത്രയോദശ
കാലസ്യ നയനേ യുക്താഃ സപ്ത വിംശതിം ഇന്ദവേ
9 ത്രയോദശാനാം പത്നീനാം യാ ഇ ദാക്ഷായണീ വരാ
മാരീചഃ കശ്യപസ് തസ്യാം ആദിത്യാൻ സമജീജനത്
ഇന്ദ്രാദീൻ വീര്യസമ്പന്നാൻ വിവസ്വന്തം അഥാപി ച
10 വിവസ്വതഃ സുതോ ജജേണ യമോ വൈവസ്വതഃ പ്രഭുഃ
മാർതണ്ഡശ് ച യമസ്യാപി പുത്രോ രാജന് അജായത
11 മാർതണ്ഡസ്യ മനർ ധീമാൻ അജായത സുതഃ പ്രഭുഃ
മനോർ വംശോ മാനവാനാം തതോ ഴയം പ്രഥിതോ ഴഭവത്
ബ്രഹ്മക്ഷത്രാദയസ് തസ്മാൻ മനോർ ജാതാസ്തു മാനവാഃ
12 തത്രാഭവത് തദാ രാജൻ ബ്രഹ്മക്ഷത്രേണ സംഗതം
ബ്രാഹ്മണാ മാനവാസ് തേഷാം സാംഗം വേദം അദീയരൻ
13 വേനം ധൃഷ്ണം നരിഷ്യന്തം നാഭാഗേക്ഷ്യാകം ഏവ ച
കരൂഷം അഥ ശര്യാതിം തത്രൈവത്രാഷ്ടമീം ഇലാം
14 പുഷ്യധ്രു നവമാൻ ആഹുഃ ക്ഷത്രധർമപരായണാൻ

നാഭാഗാരിഷ്ട ദശമാൻ മനോഃ പുത്രാൻ മഹാബലാൻ
 15 പഞ്ചാശതം മനോഃ പുത്രാസ് തഥൈവാന്യേ ിഭവൻ ക്ഷിതൗ
 അന്യോന്യഭേദാത് തേ സർവേ നിന്ദേതൂർ ഇതി നഃ ശ്രുതം
 16 പുത്രരവാസ് തതോ വിദ്വാൻ ഇലായാം സമപദ്യത
 സാ വൈ തസ്യഭവൻ മാതാ പിതാ ചേതി ഹി നഃ ശ്രുതം
 17 ത്രയോദശ സമുദ്രസ്യ ദ്വിപാൻ അശ്നൻ പുത്രരവാഃ
 അമാനഷൈർ വൃതഃ സന്തൈർ മാനുഷഃ സൻ മഹായശാഃ
 18 വിപ്രൈഃ സ വിഗ്രഹം ചക്രേ വിദ്യോന്മത്തഃ പുത്രരവാഃ
 ജഹാര ച സ വിപ്രാണാം രത്നാന്യ് ഉത്ക്രോശതാം അപി
 19 സനത്കുമാരസ് തം രാജൻ ബ്രഹ്മലോകാദ് ഉപേത്യ ഹ
 അനുദർശയാം തതശ് ചക്രേ പ്രത്യഗൃഹ്ണാൻ ന ചാപ്യ് അസൗ
 20 തതോ മഹർഷിഭിഃ ക്രുദ്ധൈഃ ശസ്ത്രൈഃ സദ്യോ വ്യനശ്യത
 ലോഭാനുഗിതോ മദബലാൻ നഷ്ടസഞ്ജ്ഞോ നരാധിപഃ
 21 സ ഹി ഗന്ധർവലോകസഥ ഉർവശ്യാ സഹിതോ വിരാട്
 ആനിനായ ക്രിയാർഥേ ിഗ്നീൻ യഥാവദ് വിഹിതാംസ് ത്രിധാ
 22 ഷട് പുത്രാ ജജ്ഞിരേ ിമൈലാദ് ആയുർ ധീമാൻ അമാവസുഃ
 ദൃശായുശ് ച വനായുശ് ച ശ്രുതായുശ് ചോർവശീ സുതാഃ
 23 നഹുഷം വൃദ്ധശർമാണം രജിം രാഭം അനേനസം
 സ്വർ ഭാവനീ സുതാൻ ഏതാൻ ആയോഃ പുത്രാൻ പ്രചക്ഷതേ
 24 ആയുഷോ നഹുഷഃ പുത്രോ ധീമാൻ സത്യപരാക്രമഃ
 രാജ്യം ശശാസ സുമഹദ് ധർമ്മേണ പൃഥിവീപതിഃ
 25 പിതൃൻ ദേവാൻ ജ്ജ്ഞിൻ വിപ്രാൻ ഗന്ധർവോരഗരാക്ഷസാൻ
 നഹുഷഃ പാലയാം ആസ ബ്രഹ്മക്ഷത്രം അഥോ വിശഃ
 26 സ ഹത്യാ ദസ്യു സംഘാതാൻ ജ്ജ്ഞിൻ കരം അദാപയത്
 പശുവച്ഛൈവ താൻ പുഷ്പേ വാഹയാം ആസ വീര്യവാൻ
 27 കാരയാം ആസ ചേന്ദ്രത്വം അഭിദ്രവ ദിവൗകസഃ
 തേജസാ തപസാ ചൈവ വിക്രമേണൗജസാ തഥാ
 28 യതിം യയാതിം സംയാതിം ആയാതിം പാഞ്ചം ഉദ്ധവം
 നഹുഷോ ജനയാം ആസ ഷട് പുത്രാൻ പ്രിയവാസസി
 29 യയാതിർ നാഹുഷഃ സഗ്രാഡ് ആസീത് സത്യപരാക്രമഃ
 സ പാലയാം ആസ മഹീം ഈജേ ച വിവിധൈഃ സവൈഃ
 30 അതിശക്ത്യാ പിതൃൻ അർചൻ ദേവാംശ് ച പ്രയതഃ സദാ
 അന്വഗൃഹ്ണാത് പ്രജാഃ സർവാ യയാതിർ അപരാജിതഃ

31 തസ്യ പുത്രാ മഹേഷ്യാസാഃ സർവൈഃ സമുദിതാ ഗുണൈഃ
ദേവ യാന്യാം മഹാരാജ ശർമിഷ്ടായാം ച ജജ്ഞിരേ
32 ദേവ യാന്യാം അജായേതാം യദുസ് തുർവസുർ ഏവ ച
ദ്രുഹ്യൂസ് ചാനുസ് ച പൃരുസ് ച ശർമിഷ്ടായാം പ്രജജ്ഞിരേ
33 സ ശാശ്വതീഃ സമാ രാജൻ പ്രജാ ധർമ്മേണ പാലയൻ
ജരാം ആർഷൻ മഹാഘോരാം നാഹൃഷോ രൂപനാശിനീം
34 ജരാഭിദ്രുതഃ പുത്രാൻ സ രാജാ വചനം അബ്രവീത്
യദം പൃരും തുർവസും ച ദ്രുഹ്യും ചാനം ച ഭാരത
35 യൗവനേന ചരൻ കാമാൻ യുവാ യുവതിഭിഃ സഹ
വിഹർതും അഹം ഇച്ഛാമി സാഹ്യം ക്ഷത പുത്രകാഃ
36 തം പുത്രോ ദേവയാനേയഃ പൂർവജോ യദുർ അബ്രവീത്
കിം കാര്യം ഭവതഃ കാര്യം അസ്മാഭിർ യൗവനേന ച
37 യയാതിർ അബ്രവീത് തം വൈ ജരാ മേ പ്രതിഗൃഹ്യതാം
യൗവനേന ത്വദിയേന ചരേയം വിഷയാൻ അഹം
38 യജതോ ദീർഘസന്ദ്രൈർ മേ ശാപാച് ചോശനസോ മുനേഃ
കാമാർഥഃ പരിഹീണോ മേ തപ്യേ ിഹം തേന പുത്രകാഃ
39 മാമകേന ശരീരേണ രാജ്യം ഏകഃ പ്രശാസ്തു വഃ
അഹം തന്യാഭിനവയാ യുവാ കാമാൻ അവാപ്സയാം
40 ന തേ തസ്യ പ്രത്യഗൃഹ്ണൻ യദുപ്രഭൃതയോ ജരാം
തം അബ്രവീത് തതഃ പൃരുഃ കനീയാൻ സത്യവിക്രമഃ
41 രാജംഗ് ചരാഭിനവയാ തന്യാ യൗവനഗോചരഃ
അഹം ജരാം സമാസ്മായ രാജ്യേ സ്ഥാസ്യാമി ത ആജ്ഞയാ
42 ഏവം ഉക്തഃ സ രാജർഷിർ തപോ വിദ്യസമാശ്രയാത്
സഞ്ചാരയാം ആസ ജരാം തദാ പുത്രേ മഹാത്മനി
43 പൗരവേണാഥ വയസാ രാജാ യൗവനം ആസ്ഥിതഃ
യായാതേനാപി വയസാ രാജ്യം പൃരുർ അകാരയത്
44 തതോ വർഷസഹസ്രാന്തേ യയാതിർ അപരാജിതഃ
അതൃപ്ത ഏവ കാമാനാം പൃരും പുത്രം ഉവാച ഹ
45 ത്വയാ ദായാദവാൻ അസ്മി ത്വം മേ വംശകരഃ സുതഃ
പൗരവോ വംശ ഇതി തേ ഖ്യാതിം ലോകേ ഗമിഷ്യതി
46 തതഃ സ നൃപശാർദൂലഃ പൃരും രാജ്യേ ിഭിഷിച്യ ച
കാലേന മഹതാ പശ്ചാത് കാലധർമം ഉപേയിവാൻ

അധ്യായം 71

1 [ജ]

യയാതിഃ പൂർവകോ fസ്താകം ദശമോ യഃ പ്രജാപതേഃ
കഥം സ ശ്രുക്രതനയാം ലേഭേ പരമദൂർലഭാം

2 ഏതദ് ഇച്ഛാമ്യ് അഹം ശ്രോതും വിസ്തരേണ ദ്വിജോത്തമ
ആനുപൂർവ്യാ ച മേ ശംസ പൂരോർ വംശകരാൻ പൃഥക്

3 [വ]

യയാതിർ ആസീദ് രാജർഷിർ ദേവരാജസമദ്യുതിഃ
തം ശ്രുക്രവൃഷ പർവാണൗ വവ്രാതേ വൈ യഥാ പുരാ

4 തത് തേ fഹം സമ്പ്രവക്ഷ്യാമി പൃച്ഛതോ ജനമേജയ
ദേവയാന്യാഗ് ച സംയോഗം യയാതേർ നാഹുഷസ്യ ച

5 സുരാണാം അസുരാണാം ച സമജായത വൈ മിഥഃ
ഐശ്വര്യം പ്രതി സംഘർഷസ് ത്രൈലോക്യേ സചരാചരേ

6 ജിഗീഷയാ തതോ ദേവാ വവ്രിര ആംഗിരസം മുനിം
പൗരോഹിത്യേന യാജ്യാർഥേ കാവ്യം തുശനസം പരേ

ബ്രാഹ്മണൗ താവ് ഉഭൗ നിത്യം അന്യോന്യസ്പർധിനു ഭൃശം
7 തത്ര ദേവാ നിജ്ഘ്നർ യാൻ ദാനവാൻ യുധി സംഗതാൻ

താൻ പുനർ ജീവയാം ആസ കാവ്യോ വിദ്യാ ബലാശ്രയാത്
തതസ് തേ പുനർ ഉതമായ യോധയാം ചക്രിരേ സുരാൻ

8 അസുരാസ് തു നിജ്ഘ്നർ യാൻ സുരാൻ സമരമൂർധനി
ന താൻ സഞ്ജീവയാം ആസ ബൃഹസ്പതിർ ഉദാരധീഃ

9 ന ഹി വേദ സ താം വിദ്യാം യാം കാവ്യോ വേദ വീര്യവാൻ
സഞ്ജീവനീം തതോ ദേവാ വിഷാദം അഗമൻ പരം

10 തേ തു ദേവാ ഭയോദ്വിഗ്നാഃ കാവ്യാദ് ഉശനസസ് തദാ
ഊച്ഛഃ ക്ചം ഉപാഗമ്യ ജ്യേഷ്ഠം പുത്രം ബൃഹസ്പതേഃ

11 ഭജമാനാൻ ഭജന്യാസ്താൻ കരു നഃ സാഹ്യം ഉത്തമം
യാസൗ വിദ്യാ നിവസതി ബ്രാഹ്മണേ fമിതതേജസി

ശുക്രേ താം ആഹര ക്ഷിപ്രം ഭാഗഭാൻ നോ ഭവിഷ്യസി
12 വൃഷപർവ സമീപേ സ ശക്യോ ഭൃഷ്ടം ത്വയാ ദ്വിജഃ

രക്ഷതേ ദാനവാംസ് തത്ര ന സ രക്ഷത്യ് അദാനവാൻ
13 തം ആരാധയിതും ശക്തോ ഭവാൻ പൂർവവയാഃ കവിം

ദേവ യാനീം ച ദധിതാം സുതാം തസ്യ മഹാത്മനഃ
14 ത്വം ആരാധയിതും ശക്തോ നാന്യഃ കഗ് ചന വിദ്യതേ

ശീലദാക്ഷിണ്യ മാധുര്യൈർ ആചാരേണ ദമേന ച
 ദേവ യാന്യാം ഹി തുഷ്ടായാം വിദ്യാം താം പ്രാപ്സ്യസി ധ്രുവം
 15 തഥേത്യ് ഉക്ത്വാ തതഃ പ്രായാദ് ബൃഹസ്സതിസുതഃ കചഃ
 തദാഭിപൂജിതോ ദേവൈഃ സമീപം വൃഷപർവണഃ
 16 സ ഗത്വാ ത്വരിതോ രാജൻ ദേവൈഃ സന്വേഷിതഃ കചഃ
 അസുരേഭ്യു പുരേ ശുക്രം ദൃഷ്ട്വാ വാക്യം ഉവാച ഹ
 17 ഋഷേർ അംഗിരസഃ പൗത്രം പുത്രം സാക്ഷാദ് ബൃഹസ്സതേഃ
 നാമ്നാ കച ഇതി ഖ്യാതം ശിഷ്യം ഗൃഹ്ണാതു മാം ഭവാനി
 18 ബ്രഹ്മചര്യം ചരിഷ്യാമി ത്വയ് അഹം പരമം ഗുരൂ
 അനമന്യസ്വ മാം ബ്രഹ്മൻ സഹസ്രം പരിവത്സരാൻ
 19 [ഷക്ര]
 കച സുസ്വാഗതം തേ fസ്തു പ്രതിഗൃഹ്ണാമി തേ വചഃ
 അർചയിഷ്യേ fഹം അർച്യം ത്വാം അർചിതോ fസ്തു ബൃഹസ്സതിഃ
 20 [വ]
 കചസ് തു തം തഥേത്യ് ഉക്ത്വാ പ്രതിജഗ്രാഹ തദ് വ്രതം
 ആദിഷ്ടം കവി പുത്രേണ ശുക്രേണോശനസാ സ്വയം
 21 വ്രതസ്യ വ്രതകാലം സ യഥോക്തം പ്രത്യഗൃഹ്ണത
 ആരാധയന് ഉപാധ്യായം ദേവ യാനീം ച ഭാരത
 22 നിത്യം ആരാധയിഷ്യംസ് താം യുവാ യൗവനഗ ആമുഖേ
 ഗായൻ നൃത്യൻ വാദയംഗ് ച ദേവ യാനീം അതോഷയത്
 23 സംശീലയൻ ദേവ യാനീം കന്യാം സബ്രാഹ്മയൗവനാം
 പുഷ്പൈഃ ഫലൈഃ പ്രേഷണൈഗ് ച തോഷയാം ആസ ഭാരത
 24 ദേവ യാന്യ് അപി തം വിപ്രം നിയമവ്രതചാരിണം
 അനുഗായമാനാ ലലനാ രഹഃ പര്യചരത് തദാ
 25 പഞ്ചവർഷശതാന്യ് ഏവം കചസ്യ ചരതോ വ്രതം
 തത്രാതീയർ അഥോ ബുദ്ധ്യാ ദാനവാസ് തം തതഃ കചം
 26 ഗാ രക്ഷന്തം വനേ ദൃഷ്ട്വാ രഹസ്യ് ഏകം അമർഷിതാഃ
 ജുഹ്വർ ബൃഹസ്സതേർ ദ്രേഷാദ് വിദ്യാ രക്ഷാർഥം ഏവ ച
 ഹത്യാ ശാലാ വൃകേഭ്യഗ് ച പ്രായച്ഛംസ് തിലശഃ കൃതം
 27 തതോ ഗാവോ നിവൃത്താസ് താ അഗോപാഃ സ്വം നിവേശനം
 താ ദൃഷ്ട്വാ രഹിതാ ഗാസ് തു കചേനാഭ്യാഗതാ വനാത്
 ഉവാച വചനം കാലേ ദേവ യാന്യ് അഥ ഭാരത
 28 അഹൃതം ചാഗ്നിഹോത്രം തേ സൂര്യഗ് ചാസ്തം ഗതഃ പ്രഭോ

അഗോപാശ് ചാഗതാ ഗാവഃ കചസ് താത ന ദൃശ്യതേ
 29 വ്യക്തം ഹതോ മൃതോ വാപി കചസ് താത ഭവിഷ്യതി
 തം വിനാ ന ച ജീവേയം കചം സത്യം ബ്രവീമി തേ
 30 [ഷ്ടക്രി]

അയം ഏഹീതി ശബ്ദേന മൃതം സഞ്ജീവയാമ്യ് അഹം
 31 [വ്]

തതഃ സഞ്ജീവനീം വിദ്യാം പ്രയുജ്യ കചം ആഹവയത്
 ആഹുതഃ പ്രാദുരഭവത് കചോ ഫരിഷ്ടോ ഫഥ വിദ്യയാ
 ഹതോ ഫഹം ഇതി ചാചഖ്യൗ പൃഷ്ടോ ബ്രാഹ്മണ കന്യയാ
 32 സ പുനർ ദേവ യാന്യോക്തഃ പുഷ്പാഹാരോ യദൃച്ഛയാ
 വനം യയൗ തതോ വിപ്ര ദദുശുർ ദാനവാശ് ച തം

33 തതോ ദ്വിതീയം ഹത്യാ തം ദഗ്ധ്യാ കൃത്യാ ച ചൂർണശഃ
 പ്രായച്ഛൻ ബ്രാഹ്മണാവൈവ സുരായാം അസുരാസ് തദാ
 34 ദേവ യാന്യ് അഥ ഭൂയോ ഫപി വാക്യം പിതരം അബ്രവീത്
 പുഷ്പാഹാരഃ പ്രേഷണകൃത് കചസ് താത ന ദൃശ്യതേ

35 [ഷ്ടക്രി]

ബൃഹസ്പതേഃ സുതഃ പുത്രി കചഃ പ്രേതഗതിം ഗതഃ
 വിദ്യയാ ജീവീതോ ഫപ്യ് ഏവം ഹന്യതേ കരവാണി കിം

36 മൈവം ശുചോ മാ അദ ദേവ യാനി; ന ത്യാദൃശീ മർത്യം അനുപ്രശോചേത്
 സുരാശ് ച വിശ്വേ ച ജഗച് ച സർവം; ഉപഥിതാം വൈകൃതിം ആനമന്തി
 37 [ദേവ്]

യസ്യാംഗിരാ വൃദ്ധതമഃ പിതാമഹോ; ബൃഹസ്പതിശ് ചാപി പിതാ തപോധനഃ
 ഋഷേഃ പുത്രം തം അഥോ വാപി പൗത്രം; കഥം ന ശോചേയം അഹം ന അദ്യാം
 38 സ ബ്രഹ്മ ചാരീ ച തപോധനശ് ച; സദോത്ഥിതഃ കർമസു ചൈവ ദക്ഷഃ
 കചസ്യ മാർഗം പ്രതിപത്സ്യേ ന ഭോക്ഷ്യ; പ്രിയോ ഹി മേ താത കചോ
 ഫദിരൂപഃ

39 [ഷ്ടക്രി]

അസംശയം മാം അസുരാ ദ്വിഷന്തി; യേ മേ ശിഷ്യം നാഗസം സുദയന്തി
 അബ്രാഹ്മണം കർതും ഇച്ഛന്തി രൗദ്രാസ്; തേ മാം യഥാ പ്രസ്തുതം ദാനവൈർ
 ഹി

അപ്യ് അസ്യ പാപസ്യ ദേവേദ് ഇഹാന്തഃ; കം ബ്രഹ്മഹത്യാ ന ദഹേദ് അപീന്ദ്രം
 40 [വ്]

സഞ്ചോദിതോ ദേവ യാന്യാ മഹർഷിഃ പുനർ ആഹവയത്

സംരംഭേണൈവ കാവ്യോ ഹി ബൃഹസ്പതിസൃതം കചം

41 ഗുരോർ ഭീതോ വിദ്യയാ ചോപഹൃതഃ; ശനൈർ വാചം ജാരേ വ്യാജഗാര
തം അബ്രവീത് കേന പഥോപനീതോ; മമോദരേ തിഷ്ടസി ബ്രൂഹി വിപ്ര
42 [ക്]

ഭവത്പ്രസാദാൻ ന ജഹാതി മാം സൃതിഃ; സ്മരേ ച സർവം യച് ച യഥാ ച
വൃത്തം

ന ത്വ് ഏവം സ്യാത് തപസോ വ്യയോ മേ; തതഃ ക്ലേശം ഘോരം ഇമം സഹാമി
43 അസുരൈഃ സുരായാം ഭവതോ ിസ്മി ദത്തോ; ഹത്യാ ദഗ്ധ്യാ ചൂർണയിത്യാ ച
കാവ്യ

ബ്രാഹ്മിം മായാം ആസുരീ ചൈവ മായാ; ത്വയി സ്ഥിതേ കഥം ഏവാതിവർതേ
ത്

44 [ഷ]

കിം തേ പ്രിയം കരവാങ്യ് അദ്യ വത്സേ; വധേന മേ ജീവിതം സ്യാത് കചസ്യ
നാന്യത്ര കക്ഷേർ മമ ഭേദനേന; ദൃശ്യേത് കചോ മദ്ഗതോ ദേവ യാനി

45 [ദേവ]

ദ്വാ മാം ശോകാവ് അഗ്നികൽപൗ ദഹേതാം; കചസ്യ നാശസ് തവ ചൈവോ
പാലാതഃ

കചസ്യ നാശേ മമ നാസ്തി ശർമ; തവോപാലാതേ ജീവിതം നാസ്തി ശക്താ

46 [ഷ]

സംസിദ്ധ രൂപോ ിസി ബൃഹസ്പതേഃ സൃതഃ; യത്ത്യാം ഭക്തം ഭജതേ ദേവ യാനീ
വിദ്യാം ഇമാം പ്രാപ്തഹി ജീവനീം ത്യാം; ന ചേദ് ഇന്ദ്രഃ കച രൂപീ ത്യാം അദ്യ

47 ന നിവർതേത് പുനർ ജീവൻ കശ് ചിദ് അന്യോ മമോദരാത്

ബ്രാഹ്മണം വർജയിത്വൈകം തസ്മാദ് വിദ്യാം അവാപ്തഹി

48 പുത്രോ ഭൂത്യാ ഭാവയ ഭാവീതോ മാം; അസ്മാദ് ദേഹാദ് ഉപനിഷ്ഠ്യ താത
സമീക്ഷേഥാ ധർമവതീം അവേക്ഷാം; ഗുരോഃ സകാശാത് പ്രാപ്യ വിദ്യാം
സവിദ്യഃ

49 [വ]

ഗുരോഃ സകാശാത് സമവാപ്യ വിദ്യാം; ഭിത്ത്യാ കക്ഷിം നിർവിചക്രാമ വിപ്രഃ
കചോ ിഭിരൂപോ ദക്ഷിണം ബ്രാഹ്മണസ്യ; ശുക്ലാത്യയേ പൗർണ്ണമാസ്യാം
ഇവേന്ദ്രഃ

50 ദൃഷ്ട്വാ ച തം പതിതം ബ്രഹ്മരാശിം; ഉത്ഥാപയാം ആസ മൃതം കചോ ിപി
വിദ്യാം സിദ്ധാം താം അവാപ്യാഭിവാദ്യഃ; തതഃ കചസ് തം ഗുരം ഇത്യ് ഉവാച

51 ജൃതസ്യ ദാതാരം അനന്തമസ്യ; നിധിം നിധീനാം ചതുരന്യാനാം

യേ നാദ്രിയന്തേ ഗുരം അർചനീയം; പാലാൽ ലോകാംസ് തേ വ്രജന്ത്യ്
അപ്രതിഷ്ഠാൻ

52 [വ]

സുരാ പാനാദ് വഞ്ചനാം പ്രാപയിത്യാ; സഞ്ജ്ഞാ നാശം ചൈവ തഥാതിഘോ
രം

ദൃഷ്ട്യാ കചം ചാപി തഥാഭിരൂപം; ഹീതം തദാ സുരയാ മോഹിതേന

53 സമന്യൂർ ഉത്ഥായ മഹാനഭാവസ്; തദോശനാ വിപ്രഹിതം ചികീർഷുഃ

കാവ്യഃ സ്വയം വാക്യം ഇദം ജഗാദ; സുരാ പാനം പ്രതി വൈ ജാതശങ്കഃ

54 യോ ബ്രാഹ്മണോ ദൃദ്യ പ്രഭൃതീഹ കശ് ചിൻ; മോഹാത് സുരാം പാസ്യതി
മന്ദബുദ്ധിഃ

അപേതധർമ്മോ ബ്രഹ്മഹാ ചൈവ സ സ്യാദ്; അസ്തിൽ ലോകേ ഗർഹിതഃ
സ്യാത് പരേ ച

55 മയാ ചേമാം വിപ്ര ധർമ്മോക്തി സീമാം; മര്യാദാം വൈ സ്ഥാപിതാം സർവ
ലോകേ

സന്തോ വിപ്രഃ ശുശ്രൂവാംസോ ഗുരൂണാം; ദേവാ ലോകാശ് ചോപശൃണ്വന്തു
സർവേ

56 ഇതീദം ഉക്ത്യാ സ മഹാനഭാവസ്; തപോ നിധീനാം നിധിർ അപ്രമേയഃ
താൻ ദാനവാൻ ദൈവവിമൂഢബുദ്ധീൻ; ഇദം സമാഹൃത വചോ ദൃഭ്യവാച

57 ആചക്ഷേ വോ ദാനവാ ബാലിശാഃ സമ; സിദ്ധഃ കചോ വന്ത്യതി മത്സകാശേ
സഞ്ജീവനീം പ്രാപ്യ വിദ്യാം മഹാർഥാം; തുല്യപ്രഭാവോ ബ്രഹ്മണാ ബ്രഹ്മഭൃതഃ

58 ഗുരോർ ഉഷ്യ സകാശേ തു ദശവർഷശതാനി സഃ
അനുജ്ഞാതഃ കചോ ഗന്തം ഇയേഷ ത്രിദശാലയം

അധ്യായം 72

1 [വി]

സമാവൃത്ത വ്രതം തം തു വിസൃഷ്ടം ഗുരുണാ തദാ
പ്രസമിതം ത്രിദശാവാനസം ദേവ യാന്യ് അബ്രവീദ് ഇദം

2 ഋഷേർ അംഗിരസഃ പൗത്ര വൃത്തേനാഭിജനേന ച
ദ്രാജസേ വിദ്യയാ ചൈവ തപസാ ച ദമേന ച

3 ഋഷിർ യഥാംഗിരാ മാന്യഃ പിതൂർ മമ മഹായശഃ
തഥാ മാന്യുശ് ച പൂജ്യുശ് ച ഭൂയോ മമ ബൃഹസ്പതിഃ

4 ഏവം ജ്ഞാത്യാ വിജാനീഹി യദ് ബ്രവീമി തപോധന
വ്രതസേമ നിയമോപേതേ യഥാ വർതാമ്യ് അഹം ത്വയി

5 സ സമാവൃത്ത വിദ്യോ മാം ഭക്താം ഭജിതും അർഹസി
ഗൃഹാണ പാണിം വിധിവൻ മമ മന്ത്രപുരസ്കൃതം

6 [കച]

പൂജ്യോ മാന്യുശ് ച ഭഗവാൻ യഥാ തവ പിതാ മമ
തഥാ ത്വം അനവദ്യാംഗി പൂജനീയതരാ മമ

7 ആത്മപ്രാണൈഃ പ്രിയതമാ ഭാർഗവസ്യ മഹാത്മനഃ
ത്വം ഭദ്രേ ധർമതഃ പൂജ്യോ ഗുരുപുത്രീ സദാ മമ

8 യഥാ മമ ഗുരുർ നിത്യം മാന്യഃ ശൂക്രഃ പിതാ തവ
ദേവ യാനി തഥൈവ ത്വം നൈവം മാം വജ്രം അർഹസി

9 [ദേവീ]

ഗുരുപുത്രസ്യ പുത്രോ വൈ ന തു ത്വം അസി മേ പിതൂഃ
തസ്മാൻ മാന്യുശ് ച പൂജ്യുശ് ച മമാപി ത്വം ദ്വിജോത്തമ

10 അസുരൈർ ഹന്യമാനേ ച കച ത്വയി പുനഃ പുനഃ
തദാ പ്രഭൃതി യാ പ്രിതിസ് താം ത്വം ഏവ സ്മരസ്വ മേ

11 സൗഹാർദേ ചാനരാഗേ ച വേതമ മേ ഭക്തിം ഉത്തമാം
ന മാം അർഹസി ധർമജ്ഞ ത്യജ്ജ്ഞം ഭക്താം അനാഗസം

12 [ക്]

അനിയോജ്യേ നിയോഗേ മാം നിയന്തക്ഷി ശുഭവ്രതേ
പ്രസീദ സുഭൃ ത്വം മഹ്യം ഗുരോർ ഗുരുതരീ ശുഭേ

13 യത്രോഷിതം വിശാലാക്ഷി ത്വയാ ചന്ദ്രനിഭാനനേ
തത്രാഹം ഉഷിതോ ഭദ്രേ കക്ഷൗ കാവ്യസ്യ ഭാമിനി

14 ഭഗീനീ ധർമതോ മേ ത്വം മൈവം വോചഃ ശുഭാനനേ
സുഖം അസ്മ്യ് ഉഷിതോ ഭദ്രേ ന മന്യൂർ വിദ്യതേ മമ

15 ആപ്തേ ത്യാം ഗമിഷ്യാമി ശിവം ആശംസ മേ പഥി
അവിരോധേന ധർമ്മസ്യ സ്മൃതവ്യോ ഽസ്തി കഥാന്തരേ
അപ്രമത്തോത്ഥിതാ നിത്യം ആരാധയ ഗുരും മമ

16 [ദേവ]

യദി മാം ധർമ്മകാമാർഥേ പ്രത്യാഖ്യാസ്യസി ചോദിതഃ
തതഃ കച ന തേ വിദ്യാ സിദ്ധിം ഏഷാ ഗമിഷ്യതി

17 [ക്]

ഗുരപൃത്രിതി കൃത്യാഹം പ്രത്യാചക്ഷേ ന ദോഷതഃ
ഗുരണാ ചാഭ്യനുജ്ഞാതഃ കാമം ഏവം ശപസ്യ മാം

18 ആർഷം ധർമം ബ്രുവാനോ ഽഹം ദേവ യാനി യഥാ ത്വയാ
ശപ്തോ നാർഹോ ഽസ്തി ശാപസ്യ കാമതോ ഽഭ്യ ന ധർമതഃ

19 തസ്മാദ് ഭവത്യാ യഃ കാമോ ന തഥാ സ ഭവിഷ്യതി
ഋഷിപുത്രോ ന തേ കൗ ചിജ് ജാതു പാണിം ഗൃഹീഷ്യതി

20 ഫലിഷ്യതി ന തേ വിദ്യാ യത് ത്യാം മാം ആത്മ തത് തഥാ
അധ്യാപയിഷ്യാമി തു യം തസ്യ വിദ്യാ ഫലിഷ്യതി

21 [വ]

ഏവം ഉക്ത്വാ ദ്വിജശ്രേഷ്ഠോ ദേവ യാനീം കചസ് തദാ
ത്രിദശേശാലയം ശീഘ്രം ജഗാമ ദ്വിജസന്തമഃ

22 തം ആഗതം അഭിപ്രേക്ഷ്യ ദേവാ ഇന്ദ്രപുരോഗമഃ
ബൃഹസ്പതിം സഭാജ്യേദം കചം ആഹൂർ മുദാനിതാഃ

23 യത് ത്യാം അസ്മദ്ധിതം കർമ ചകർഥ പരമാദ്ഭുതം
ന തേ യശഃ പ്രണശിതാ ഭാഗഭാൻ നോ ഭവിഷ്യസി

അധ്യായം 73

1 [വ]

കൃതവിദ്യേ കചേ പ്രാപ്തേ ഹൃഷ്ടരൂപാ ദിവൗകസഃ
 കചാദ് അധീത്യ താം വിദ്യാം കൃതാർഥാ ഭരതർഷഭ
 2 സർവ ഏവ സമാഗമ്യ ശതകൃതം അഥാബ്രുവൻ
 കാലസ് തേ വിക്രമസ്യാദ്യ ജഹി ശത്രുൻ പുരന്ദര
 3 ഏവം ഉക്തസ് തു സഹിതൈസ് ത്രിദശൈർ മഘവാംസ് തദാ
 തഥേത്യ ഉക്തോപചക്രാമ സോ ിപശ്യത വനേ സ്തീയഃ
 4 ക്രിഡന്തീനാം തു കന്യാനാം വനേ ചൈത്രരഥോപമേ
 വായുഭൃതഃ സ വസ്ത്രാണി സർവാഞ്യ് ഏവ വ്യമിശ്രയത്
 5 തതോ ജലാത് സമുത്തീര്യ കന്യാസ് താഃ സഹിതാസ് തദാ
 വസ്ത്രാണി ജഗൃഹുസ് താനി യഥാസന്നാന്യ് അനേകശഃ
 6 തത്ര വാസോ ദേവ യാന്യാഃ ശർമിഷ്ഠാ ജഗൃഹേ തദാ
 വ്യതിമിശ്രം അജാനന്തീ ദുഹിതാ വൃഷപർവണഃ
 7 തതസ് തയോർ മിഥസ് തത്ര വിരോധഃ സമജായത
 ദേവ യാന്യാശ് ച രാജേന്ദ്ര ശർമിഷ്ഠായാശ് ച തത് കൃതേ

8 [ദേവ]

കസ്താദ് ഗൃഹ്ണാസി മേ വസ്ത്രം ശിഷ്ട്യാ ഭൂത്യാ മമാസുരി
 സമുദാചാര ഹീനായാ ന തേ ശ്രേയോ ഭവിഷ്യതി

9 [ഷർ]

ആസീനം ച ശയാനം ച പിതാ തേ പിതരം മമ
 സ്തുതി വന്ദതി ചാഭീക്ഷ്ണം നീചൈഃ സമിത്യാ വിനീതവത്
 10 യാചതസ് തഥ ഹി ദുഹിതാ സ്തുവതഃ പ്രതിഗൃഹ്ണതഃ
 സുതാഹം സ്തുയമാനസ്യ ദദതോ ിപ്രതിഗൃഹ്ണതഃ
 11 അനായുധാ സായുധായാ രിക്താ ക്ഷുഭ്യസി ഭിക്ഷുകി
 ലപ്സ്യസേ പ്രതിയോദ്ധാരം ന ഹി ത്യാം ഗണയാമ്യ് അഹം

12 [വ]

സമുച്ഛൃയം ദേവ യാനീം ഗതാം സക്താം ച വാസസി
 ശർമിഷ്ഠാ പ്രാക്ഷിപത് കൂപേ തതഃ സ്വപുരം ആവ്രജത്
 13 ഹതേയം ഇതി വിജ്ഞായ ശർമിഷ്ഠാ പാപനിശ്ചയാ
 അനവേക്ഷ്യ യയൗ വേശ്നു ക്രോധവേഗപരായണാഃ
 14 അഥ തം ദേശം അദ്യാഗാദ് യയാതിർ നഹുഷാത്മജഃ
 ശ്രാന്തയുഗ്യഃ ശ്രാന്തഹയോ മൃഗലിപ്തഃ പിപാസിതഃ

15 സ നാഹുഷഃ പ്രേക്ഷമാണ ഉദപാനം ഗതോദകം
 ദദർശ കന്യാം താം തത്ര ദീപ്താം അഗ്നിശിഖാം ഇവ
 16 താം അപ്ലുതം സ ദൃഷ്ട്വേവ കന്യാം അമര വർണിനീം
 സാന്ത്വയിത്വാ നൃപശ്രേഷ്ഠഃ സാമ്നാ പരമവൽഗുനാ
 17 കാ ത്യാം താമ്രനഖീ ശ്യാമാ സുമൃഷ്ടമണികണ്ഡലാ
 ദീർഘം ധ്യായസി ചാത്യർഥം കസ്താച്ഛ്വസിഷി ചാതുരാ
 18 കഥം ച പതിതാസ്യ അസ്മിൻ കൂപേ വീരത് തൃണാവൃതേ
 ദുഹിതാ ചൈവ കസ്യ ത്യാം വദ സർവം സുമധ്യമേ
 19 [ദേവ]

യോ fസു ദേവൈർ ഹതാൻ ദൈത്യൻ ഉത്ഥാപയതി വിദ്യയാ
 തസ്യ ശുക്രസ്യ കന്യാഹം സ മാം നൃനം ന ബുധ്യതേ
 20 ഏഷ മേ ദക്ഷിണോ രാജൻ പാണിസ് താമ്രനഖാംഗുലിഃ
 സമുദ്ധര ഗൃഹീത്വാ മാം കലീനസ് ത്യാം ഹി മേ മതഃ
 21 ജാനാമി ഹി ത്യാം സംശാന്തം വീര്യവന്തം യശസിനം
 തസ്മാൻ മാം പതിതാം അസ്മാത് കൂപാദ് ഉദ്ധർതും അർഹസി
 22 [വ]

താം അഥ ബ്രാഹ്മണീം സ്ത്രീം ച വിജ്ഞായ നഹുഷാത്മജഃ
 ഗൃഹീത്വാ ദക്ഷിണേ പാണാവ് ഉജ്ജഹാര തതോ fവദാത്
 23 ഉജ്യത്യ ചൈനാം തരസാ തസ്മാത് കൂപാൻ നരാധിപഃ
 ആമന്ത്രയിത്വാ സുശ്രോണീം യയാതിഃ സ്വപുരം യയൗ
 24 [ദേവ]

ത്വരിതം ഘൃർണികേ ഗച്ഛ സർവം ആചക്ഷ്യ മേ പിതുഃ
 നേദാനീം ഹി പ്രവേക്യാമി നഗരം വൃഷപർവണഃ
 25 [വ]

സാ ഇ വൈ ത്വരിതം ഗത്വാ ഘൃർണികാസുരമന്ദിരം
 ദൃഷ്ട്വാ കാവ്യം ഉവാചേദം സംഭ്രമാവിഷ്ടചേതനാ
 26 ആചക്ഷേ തേ മഹാപ്രാജ്ഞ ദേവ യാനീ വനേ ഹതാ
 ശർമിഷ്ടയാ മഹാഭാഗ ദുഹിത്രാ വൃഷപർവണഃ
 27 ശ്രുത്വാ ദുഹിതരം കാവ്യസ് തത്ര ശർമിഷ്ടയാ ഹതാം
 ത്വരയാ നിര്യയൗ ദുഃഖാൻ മാർഗമാണഃ സൃതാം വനേ
 28 ദൃഷ്ട്വാ ദുഹിതരം കാവ്യോ ദേവ യാനീം തതോ വനേ
 ബാഹുദ്യാം സമ്പരിഷ്വജ്യ ദുഃഖിതോ വാക്യാം അബ്രവീത്
 29 ആത്മദോഷൈർ നിയച്ഛന്തി സർവേ ദുഃഖസുഖേ ജനാഃ

മന്യേ ദുഃശ്ചരിതം തേ fസ്തി യസ്യേയം നിഷ്കൃതീഃ കൃതാ
30 [ദേവീ]

നിഷ്കൃതിർ മേ fസ്തു വാ മാസ്തു ശൃണുഷ്യാവഹിതോ മമ
ശർമിഷ്ടയാ യദ് ഉക്താസ്തി ദുഹിത്രാ വൃഷപർവണഃ
സത്യം കിലൈതത് സാ പ്രാഹ ദൈത്യാനാം അസി ഗായനഃ

31 ഏവം ഹി മേ കഥയതി ശർമിഷ്ടാ വാർഷപർവണീ
വചനം തീക്ഷ്ണപര്യന്തം ക്രോധരക്തേഷണാ ഭൃശം

32 സ്തുവതോ ദുഹിതാ ഹി ത്വം യാചതഃ പ്രതിഗൃഹ്ണതഃ
സുതാഹം സ്തുയമാനസ്യ ദദതോ fപ്രതിഗൃഹ്ണതഃ

33 ഇതി മാം ആഹ ശർമിഷ്ടാ ദുഹിതാ വൃഷപർവണഃ
ക്രോധസംരക്തനയനാ ദർപപൂർണാ പുനഃ പുനഃ

34 യദ്യ് അഹം സ്തുവതസ് താത ദുഹിതാ പ്രതിഗൃഹ്ണതഃ
പ്രസാദയിഷ്യേ ശർമിഷ്ടാം ഇത്യ് ഉക്താ ഹി സഖീ മയാ

35 [ഷ്ട്രി]

സ്തുവതോ ദുഹിതാ ന ത്വം ഭദ്രേ ന പ്രതിഗൃഹ്ണതഃ

അസ്തോതുഃ സ്തുയമാനസ്യ ദുഹിതാ ദേവ യാന്യ് അസി

36 വൃഷപർവൈവ തദ് വേദ ശക്രോ രാജാ ച നാഹുഷഃ
അചിന്ത്യം ബ്രഹ്മ നിർദ്വന്ദ്വം ഐശ്വരം ഹി ബലം മമ

അധ്യായം 74

1 [ഷ്യ]

യഃ പരേഷാം നരോ നിത്യം അതിവാദാംസ് തിതിക്ഷതി
ദേവ യാനി വിജാനീഹി തേന സർവം ഇദം ജിതം

2 യഃ സമുത്പതിതം ക്രോധം നിഗൃഹ്ണാതി ഹയം യഥാ
സ യന്തേത്യ് ഉച്യതേ സദ്ഭിർ ന യോ രശ്മിഷ്യ ലംബതേ

3 യഃ സമുത്പതിതം ക്രോധം അക്രോധേന നിരസ്യതി
ദേവ യാനി വിജാനീഹി തേന സർവം ഇദം ജിതം

4 യഃ സമുത്പതിതം ക്രോധം ക്ഷമയേഹ നിരസ്യതി
യഥോരഗസ് ത്വചം ജീർണാം സ വൈ പുരുഷ ഉച്യതേ

5 യഃ സന്ധാരയതേ മന്യൂം യോ ിതിവാദാംസ് തിതിക്ഷതി
യശ് ച തപ്തോ ന തപതി ദൃഢം സോ ിർമസ്യ ഭാജനം

6 യോ യജേദ് അപരിശ്രാന്തോ മാസി മാസി ശതം സമാഃ
ന ക്രുധേദ് യശ് ച സർവസ്യ തയോർ അക്രോധനോ ിധികഃ

7 യത് കമാരാ കമാര്യശ് ച വൈരം കുരൂർ അചേതസഃ
ന തത് പ്രാജ്ഞോ ിനകർവീത വിദുസ് തേ ന ബലാബലം

8 [ദേവ]

വേദാഹം താത ബാലാപി ധർമാണാം യദ് ഇഹാന്തരം
അക്രോധേ ചാതിവാദേ ച വേദ ചാപി ബലാബലം

9 ശിഷ്യസ്യാശിഷ്യ വൃത്തേർ ഹി ന ക്ഷന്തവ്യം ബുഭ്രുഷതാ
തസ്സാത് സങ്കീർണ വൃത്തേഷു വാസോ മമ ന രോചതേ

10 പുമാംസോ യേ ഹി നിന്ദന്തി വൃത്തേനാഭിജനേന ച
ന തേഷു നിവസേത് പ്രാജ്ഞഃ ശ്രേയോ ിർമീ പാപബുദ്ധിഷ്യ

11 യേ ത്വ് ഏനം അഭിജാനന്തി വൃത്തേനാഭിജനേന ച
തേഷു സാധുഷു വസ്തുവ്യം സ വാസഃ ശ്രേഷ്ഠ ഉച്യതേ

12 വാഗ് ദുരൂക്തം മഹാഘോരം ദുഹിതൂർ വൃഷപർവണഃ
ന ഹ്യ് അതോ ദുഷ്കരതരം മന്യേ ലോകേഷ് അപി ത്രിഷ്യ

യഃ സപതശ്രിയം ദീപ്താം ഹീനശ്രീഃ പര്യുപാസതേ

അധ്യായം 75

1 [വി]

തതഃ കാവ്യോ ഭൂഗുരേഷുഃ സമന്യൂർ ഉപഗമ്യ ഹ
 വൃഷപർവാണം ആസീനം ഇത്യ് ഉവാചാവിചാരയൻ
 2 നാധർമശ് ചരിതോ രാജൻ സദ്യഃ ഫലതി ഗൗർ ഇവ
 പുത്രേഷു വാ നപ്തേഷു വാ ന ചേദ് ആത്മനി പശ്യതി
 ഫലത്യ് ഏവ ധ്രുവം പാപം ഗുരു ഭക്തം ഇവോദരേ
 3 യദ് അഘാതയഥാ വിപ്രം കചം ആംഗിരസം തദാ
 അപാപശീലം ധർമജ്ഞം ശുശ്രൂഷം മദ്ഗൃഹേ രതം
 4 വധാദ് അനർഹതസ് തസ്യ വധാച് ച ദുഹിതൂർ മമ
 വൃഷപർവൻ നിബോധേദം ത്യക്ഷ്യാമി ത്യാം സബാധവം
 സ്ഥാതും ത്വദ് വിഷയേ രാജൻ ന ശക്ഷ്യാമി ത്വയാ സഹ
 5 അഹോ മാം അഭിജാനാസി ദൈത്യ മിഥ്യാ പ്രലാപിനം
 യഥേമം ആത്മനോ ദോഷം ന നിയച്ഛസ്യ് ഉപേക്ഷസേ

6 [വു]

നാധർമം ന മൃഷാവാദം ത്വയി ജാനാമി ഭാർഗവ
 ത്വയി ധർമശ് ച സത്യം ച തത് പ്രസീദതു നോ ഭവാൻ
 7 യദ്യ് അസ്താൻ അപഹായ ത്വം ഇതോ ഗച്ഛസി ഭാർഗവ
 സമുദ്രം സന്ദ്രവേഷ്ടാമോ നാന്യദ് അസ്തി പരായണം

8 [ഷു]

സമുദ്രം പ്രവിശ്യം വാ ദിശോ വാ ദ്രവതാസുരാഃ
 ദുഹിതൂർ നാപ്രിയം സോഢ്യം ശക്തോ ിഹം ദധിതാ ഹി മേ
 9 പ്രസാദ്യതാം ദേവ യാനീ ജീവിതം ഹ്യ് അത്ര മേ സ്ഥിതം
 യോഗക്ഷേമ കരസ് തേ ിഹം ഇന്ദ്രസ്യേവ ബൃഹസ്പതിഃ

10 [വു]

യത് കിം ചിദ് അസുരേന്ദ്രാണാം വിദ്യതേ വസു ഭാർഗവ
 ഭൂവി ഹസ്തിഗവാശ്ചം വാ തസ്യ ത്വം മമ ചേശ്വരഃ

11 [ഷു]

യത് കിം ചിദ് അസ്തി ദ്രവിണം ദൈത്യേന്ദ്രാണാം മഹാസുര
 തസ്യേശ്വരോ ിസ്മി യദി തേ ദേവ യാനീ പ്രസാദ്യതാം

12 [ദേവ]

യദി ത്വം ഈശ്വരസ് താത രാജേണാ വിത്തസ്യ ഭാർഗവ
 നാഭിജാനാമി തത് തേ ിഹം രാജാ ഇ വദതു സ്വയം

13 [വൃ]

യം കാമം അഭികാമാസി ദേവ യാനി ശുചിസ്തിതേ
തത് തേ ിഹം സമ്പ്രദാസ്യാമി യദി ചേദ് അപി ദുർലഭം

14 [ദേവ]

ദാസീം കന്യാ സഹസ്രേണ ശർമിഷ്ടാം അഭികാമയേ
അനു മാം തത്ര ഗച്ഛേത് സാ യത്ര ദാസ്യതി മേ പിതാ

15 [വൃ]

ഉത്തിഷ്ട ഹേ സംഗ്രഹിത്രി ശർമിഷ്ടാം ശീഘ്രം ആനയ
യം ച കാമയതേ കാമം ദേവ യാനീ കരോതു തം

16 [വ]

തതോ ധാത്രി തത്ര ഗത്വാ ശർമിഷ്ടാം വാക്യം അബ്രവീത്
ഉത്തിഷ്ട ഭദ്രേ ശർമിഷ്ടേ ജ്ഞാതീനാം സുഖം ആവഹ

17 ത്യജതി ബ്രാഹ്മണഃ ശിഷ്യാൻ ദേവ യാന്യാ പ്രചോദിതഃ

സാ യം കാമയതേ കാമം സ കാര്യാ ിദ്യ ത്വയാനഘേ

18 [ഷർ]

സാ യം കാമയതേ കാമം കരവാണ്യ് അഹം അദ്യ തം
മാ ത് ഏവാപഗമച് ഹൂക്രോ ദേവ യാനീ ച മത്കൃതേ

19 [വ]

തതഃ കന്യാ സഹസ്രേണ വൃതാ ശിബികയാ തദാ
പിതൂർ നിയോഗാത് ത്വരിതാ നിശ്ചക്രാമ പുരോത്തമാത്

20 [ഷർ]

അഹം കന്യാ സഹസ്രേണ ദാസീ തേ പരിചാരികാ
അനു ത്യാം തത്ര യാസ്യാമി യത്ര ദാസ്യതി തേ പിതാ

21 [ദേവ]

സൂവതോ ദുഹിതാ തേ ിഹം ബന്ദിനഃ പ്രതിഗൃഹ്ണതഃ
സൂയമാനസ്യ ദുഹിതാ കഥം ദാസീ ഭവിഷ്യസി

22 [ഷർ]

യേന കേന ചിദ് ആർതാനാം ജ്ഞാതീനാം സുഖം ആവഹേത്
അതസ് ത്യാം അനുയാസ്യാമി യത്ര ദാസ്യതി തേ പിതാ

23 [വ]

പ്രതിശ്രുതേ ദാസഭാവേ ദുഹിത്രാ വൃഷപർവണഃ
ദേവ യാനീ നൃപശ്രേഷ്ഠ പിതരം വാക്യം അബ്രവീത്

24 പ്രവിശാമി പുരം താത തുഷ്ടാസ്തി ദിജസത്തമ

അമോഘം തവ വിജ്ഞാനം അസ്തി വിദ്യാ ബലം ച തേ
25 ഏവം ഉക്തോ ഭൂഹിത്രാ സ ദ്വിജശ്രേഷ്ഠോ മഹായശഃ
പ്രവിവേശ പുരം എഷ്ടഃ പുജിതഃ സർവദാനവൈഃ

പ്രസാധകർ

നാളിളക്കം

